

SÉANCES DU JEUDI 13 JUNI 1996
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 13 JUNI 1996**MATIN****SOMMAIRE :****CONGÉS :**

Page 1153.

EXCUSÉS :

Page 1153.

DÉCÈS D'UN ANCIEN SÉNATEUR :

Page 1153.

PROJET DE LOI (Procédure d'évocation) :

Projet de loi concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

Discussion générale. — *Orateurs*: **Mme Maximus, MM. Coene, Loones, Verreycken, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 1153.Discussion d'articles et d'amendements. — *Orateur*: **M. Coene**, p. 1159.**APRÈS-MIDI****SOMMAIRE :****EXCUSÉS :**

Page 1177.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996**OCHTEND****INHOUDSOPGAVE :****VERLOF :**

Bladzijde 1153.

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 1153.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR :

Bladzijde 1153.

WETSONTWERP (Evocatieprocedure) :

Wetsontwerp betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **mevrouw Maximus, de heren Coene, Loones, Verreycken, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 1153.Bespreking van artikelen en amendementen. — *Spreker*: **de heer Coene**, blz. 1159.**NAMIDDAG****INHOUDSOPGAVE :****VERONTSCHULDIGD :**

Bladzijde 1177.

6 feuilles/vellen

156

MESSAGES :

Page 1177.

1. Chambre des représentants.
2. Évocation.

COMMUNICATIONS :

Page 1177.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.
3. Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale.

PÉTITION :

Page 1178.

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Pages 1178 et 1191.

M. Hatry. — Proposition de loi abrogeant les articles 70bis et 95, alinéa 1er, 5°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques.

M. Bock et consorts. — Proposition de loi modifiant le régime des prestations familiales en faveur des travailleurs indépendants.

Mme Nelis-Van Liedekerke et consorts. — Proposition de résolution relative à la détention irrégulière de citoyens koweïtiens et non koweïtiens en Irak.

QUESTIONS ORALES :

Question orale de M. Destexhe au Premier ministre sur «l'assassinat de para-commandos et de civils belges au Rwanda».

Orateurs: **M. Destexhe, M. Dehaene**, Premier ministre, **M. le Président**, p. 1178.

Question orale de M. Vergote au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «la représentation au Conseil du bien-être des animaux (arrêté royal du 12 février 1996) et le projet d'arrêté royal concernant les compétitions où interviennent des animaux».

Orateurs: **M. Vergote, M. Pinxten**, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, p. 1179.

Question orale de M. Goovaerts au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la déduction des frais de restaurant».

Orateurs: **M. Goovaerts, M. Maystadt**, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 1180.

Question orale de M. Weyts au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la taxe sur les flux informatiques».

Question orale de M. Delcroix au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la taxe sur les flux informatiques».

Orateurs: **MM. Weyts, Delcroix, M. Di Rupo**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 1181.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 1177.

1. Kamer van volksvertegenwoordigers.
2. Evocatie.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 1177.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.
3. Assemblée van de Westereuropese Unie.

VERZOEKSCRIFT :

Bladzijde 1178.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 1178 en 1191.

De heer Hatry. — Wetsvoorstel tot opheffing van de artikelen 70bis en 95, eerste lid, 5°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.

De heer Bock c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van de gezinsbijslagregeling voor zelfstandigen.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke c.s. — Voorstel van resolutie met betrekking tot de onrechtmatige gevangenschap van Koeweitse en niet-Koeweitse burgers in Irak.

MONDELINGE VRAGEN :

Mondelinge vraag van de heer Destexhe aan de Eerste minister over «de moord op Belgische paracommando's en burgers in Ruanda».

Spreekers: **de heer Destexhe, de heer Dehaene**, Eerste minister, **de Voorzitter**, blz. 1178.

Mondelinge vraag van de heer Vergote aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de vertegenwoordiging in de Raad van dierenwelzijn (koninklijk besluit van 12 februari 1996) en het ontwerp van koninklijk besluit over wedstrijden waar dieren bij betrokken zijn».

Spreekers: **de heer Vergote, de heer Pinxten**, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, blz. 1179.

Mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de aftrek van restaurantkosten».

Spreekers: **de heer Goovaerts, de heer Maystadt**, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 1180.

Mondelinge vraag van de heer Weyts aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de belasting op bits».

Mondelinge vraag van de heer Delcroix aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de belasting op bits».

Spreekers: **de heren Weyts, Delcroix, de heer Di Rupo**, Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie blz. 1181.

Question orale de M. Ph. Charlier au ministre des Affaires sociales sur «la conséquence de l'arrêté d'application ministériel du 14 décembre 1995 (*Moniteur belge* du 30 décembre 1995) abrogeant le remboursement des frais de déplacement dans le cadre de la rééducation fonctionnelle».

Orateurs: **M. Ph. Charlier, M. Flahaut**, ministre de la Fonction publique, p. 1182.

Question orale de M. Hostekint au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «la fermeture d'abattoirs».

Orateurs: **M. Hostekint, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 1182.

Question orale de M. Vandembroeke au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'accès des médecins à la profession».

Orateurs: **M. Vandembroeke, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 1183.

Question orale de Mme Dardenne au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «les concentrations trop élevées d'ozone dans l'air».

Orateurs: **Mme Dardenne, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 1184.

Question orale de M. Verreycken au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «les mesures contre la concentration élevée d'ozone».

Orateurs: **M. Verreycken, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 1185.

Question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «la résolution du Parlement flamand à propos du splitsing du vote belge au Conseil européen».

Orateurs: **Mme Lizin, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 1186.

Question orale de M. Hatry au ministre de la Justice sur «la publication au *Moniteur belge* des communications que les sociétés commerciales sont obligées de porter à la connaissance du public».

Orateurs: **M. Hatry, M. De Clerck**, ministre de la Justice, **M. le Président**, p. 1186.

Question orale de M. Mouton au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'intervention du Fonds des calamités suite aux dégâts importants occasionnés par l'orage du 8 juin 1996 en Hesbaye».

Orateurs: **M. Mouton, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 1187.

PROJET DE LOI (Renvoi):

Page 1187.

Renvoi à la commission des Affaires sociales du projet de loi concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

Orateur: **M. Loones**, p. 1187.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1188.

MOTIONS (Votes):

Vote sur la motion pure et simple déposée le 6 juin 1996 en conclusion de la demande d'explications de M. Mahoux au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 1188.

Mondelinge vraag van de heer Ph. Charlier aan de minister van Sociale Zaken over «de gevolgen van het ministerieel uitvoeringsbesluit van 14 december 1995 (*Belgisch Staatsblad* van 30 december 1995) waarbij de reiskosten met het oog op revalidatie niet langer worden vergoed».

Sprekers: **de heer Ph. Charlier, de heer Flahaut**, minister van Ambtenarenzaken, blz. 1182.

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de sluiting van slachthuizen».

Sprekers: **de heer Hostekint, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 1182.

Mondelinge vraag van de heer Vandembroeke aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de vestiging van artsen».

Sprekers: **de heer Vandembroeke, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 1183.

Mondelinge vraag van mevrouw Dardenne aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de te hoge ozonconcentraties in de lucht».

Sprekers: **mevrouw Dardenne, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 1184.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de maatregelen tegen de hoge ozonconcentratie».

Sprekers: **de heer Verreycken, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 1185.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de resolutie van het Vlaamse Parlement in verband met de splitsing van de Belgische stemmen in de Europese Raad».

Sprekers: **mevrouw Lizin, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 1186.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de minister van Justitie over «de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van de mededelingen die de handelsvennootschappen ter kennis van het publiek moeten brengen».

Sprekers: **de heer Hatry, de heer De Clerck**, minister van Justitie, **de Voorzitter**, blz. 1186.

Mondelinge vraag van de heer Mouton aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de tegemoetkoming van het Rampenfonds na de schade die de storm van 8 juni 1996 in Haspengouw heeft aangericht».

Sprekers: **de heer Mouton, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 1187.

WETSONTWERP (Verwijzing):

Bladzijde 1187.

Verwijzing naar de commissie van Sociale Aangelegenheden van het wetsontwerp betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Spreker: **de heer Loones**, blz. 1187.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1188.

MOTIES (Stemmingen):

Stemming over de eenvoudige motie ingediend op 6 juni 1996 tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Mahoux aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 1188.

Vote sur la motion pure et simple déposée le 6 juin 1996 en conclusion de la demande d'explications de M. Vergote au ministre de la Justice, p. 1189.

Explications de vote : *Orateurs* : **MM. Coveliers, Vandenberghe, Mme Willame-Boonen, MM. Lallemand, Verreycken, Boutmans, Desmedt, Loones**, p. 1189.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 1191.

Projet de loi portant assentiment à la Convention relative à l'adhésion du royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique, aux annexes I, II, III, IV et V, et à la déclaration commune, faites à Donostia - San Sebastian le 26 mai 1989.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 1191.

Mme Bribosia-Picard. — Proposition de loi abrogeant les articles 70bis et 95, alinéa 1er, 5°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques et complétant le Code d'instruction criminelle par des dispositions relatives au décryptage des messages.

MM. Boutmans et Jonckheer. — Proposition de loi organisant le Comité supérieur de contrôle.

M. Mouton. — Proposition de loi modifiant les limites entre les communes de Braives et de Villers-le-Bouillet.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 1191.

Mme Nelis-Van Liedekerke au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «l'introduction de l'Euro et les conséquences pour le monde des affaires».

M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «le refus du Gouvernement d'abroger la cotisation spéciale sur revenus mobiliers créée par l'article 42 de la loi du 28 décembre 1983».

Mme Lizin au Premier ministre sur «l'application de l'article 8b du Traité de Maastricht».

Mme Lizin au ministre de la Justice sur «l'enquête sur la disparition de Julie et Mélissa».

Mme Milquet au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le congé parental».

Stemming over de eenvoudige motie ingediend op 6 juni 1996 tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Vergote aan de minister van Justitie, blz. 1189.

Stemverklaringen : *Sprekers* : **de heren Coveliers, Vandenberghe, mevrouw Willame-Boonen, de heren Lallemand, Verreycken, Boutmans, Desmedt, Loones**, blz. 1189.

WETSONTWERP (Indiening):

Bladzijde 1191.

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, met de bijlagen I, II, III, IV en V, en met de gemeenschappelijke verklaring, opgemaakt te Donostia - San Sebastian op 26 mei 1989.

WETSVOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 1191.

Mevrouw Bribosia-Picard. — Wetsvoorstel tot opheffing van de artikelen 70bis en 95, eerste lid, 5°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en tot aanvulling van het Wetboek van strafvordering met bepalingen betreffende de decryptie van berichten.

De heren Boutmans en Jonckheer. — Wetsvoorstel tot organisatie van het Hoog Comité van toezicht.

De heer Mouton. — Wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentegrenzen tussen Braives en Villers-le-Bouillet.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 1191.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de invoering van de Euro en de gevolgen voor de ondernemerswereld».

De heer Hatry aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de weigering van de Regering om de bijzondere heffing op roerende inkomsten ingevoerd door artikel 42 van de wet van 28 december 1983 af te schaffen».

Mevrouw Lizin aan de Eerste minister over «de toepassing van artikel 8b van het Verdrag van Maastricht».

Mevrouw Lizin aan de minister van Justitie over «het onderzoek naar de verdwijning van Julie en Mélissa».

Mevrouw Milquet aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het ouderschapsverlof».

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 5 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 5 m.

CONGÉS — VERLOF

Mme Dua, MM. Foret et Urbain, en mission à l'étranger, demandent un congé.

Verlof vragen: mevrouw Dua, de heren Foret en Urbain, met opdracht in het buitenland.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Anciaux, pour raison de santé; De Decker et Hazette, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Anciaux, om gezondheidsredenen; De Decker en Hazette, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR

DÉCÈS D'UN ANCIEN SÉNATEUR

De Voorzitter. — De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Robert Vanlerberghe, erez senator, gewezen provinciaal senator voor West-Vlaanderen en gewezen senator voor het arrondissement Roeselaere-Tielt.

Le Sénat a appris avec un vif regret le décès de M. Robert Vanlerberghe, sénateur honoraire, ancien sénateur provincial de la Flandre occidentale et ancien sénateur de l'arrondissement Roulers-Tielt.

Uw Voorzitter heeft aan de familie van ons betreurd medelid het rouwbeklag van de vergadering betuigd.

Votre Président a adressé les condoléances de l'assemblée à la famille de notre regretté ancien collègue.

WETSONTWERP BETREFFENDE HET WELZIJN VAN DE WERKNEMERS BIJ DE UITVOERING VAN HUN WERK

Algemene beraadslaging, onderzoek van artikelen en amendementen

PROJET DE LOI CONCERNANT LE BIEN-ÊTRE DES TRAVAILLEURS LORS DE L'EXÉCUTION DE LEUR TRAVAIL

Discussion générale, examen d'articles et d'amendements

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Nous abordons l'examen du projet de loi concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Mevrouw Merchiers, rapporteur, is wegens gezondheidsredenen verontschuldigd. Mevrouw Maximus zal in haar plaats het woord nemen.

Het woord is aan mevrouw Maximus.

Mevrouw Maximus (SP). — Mijnheer de Voorzitter, zoals u reeds aankondigde is mevrouw Merchiers, die de taak van rapporteur op zich had genomen, wegens ziekte afwezig en moet zij jammer genoeg verwijzen naar haar schriftelijk verslag. U zult het mij niet kwalijk nemen dat ik mij daarom als voorzitter van de commissie in mijn uiteenzetting een beetje meer zal concentreren op de verslaggeving van de commissiebesprekingen, omdat het toch gaat om een zeer ruime gedachtenwisseling. Er werden niet minder dan drie vergaderingen aan dit onderwerp gewijd. Het zou dan ook jammer zijn indien er geen spoor zou overblijven van alle besprekingen die niet alleen aan het ontwerp zelf, maar ook aan de ingediende amendementen werden besteed. De tijd heeft mij evenwel ontbroken om een zeer goed gestructureerde uiteenzetting voor te bereiden. U zult mij dan ook verontschuldigen wanneer ik niet helemaal volledig ben. Ik ben er echter van overtuigd dat andere leden van de commissie, die in ruime mate aan het woord zijn geweest, hun eigen bijdrage zullen toelichten.

De beslissing van de minister om werk te maken van de actualisering van een aantal wetten die bijna een halve eeuw geleden werden uitgevaardigd, kunnen wij alleen maar toejuichen. Een

werkplaats van vandaag, de productieprocessen, de gebruikte produkten, machines en toestellen, de gevaren waaraan werknemers bij het verrichten van hun arbeid worden blootgesteld, zijn immers helemaal niet meer dezelfde als op het einde van de Tweede Wereldoorlog, toen de wetgeving werd opgemaakt. Deze vaststelling doet echter geen afbreuk aan het feit dat destijds baanbrekend werk werd verricht inzake de bescherming van werknemers. Bij het overlopen van de nieuwe maatregelen beseffen wij eens te meer welk een prachtige arbeidsbescherming wij in ons kleine landje al zeer lang vóór de andere Europese landen hebben goedgekeurd en toegepast. Intussen werden op Europees niveau meer en meer richtlijnen uitgevaardigd die door hun structuur moeilijk als dusdanig in onze wetgeving kunnen worden geïntegreerd. De beslissing om de nieuwe regelgeving inzake de bescherming van werknemers op het werk volgens het door Europa gehanteerde schema uit te werken zal een vlottere implementatie van toekomstige richtlijnen mogelijk maken en zal de teksten voor gebruikers en begunstigden doorzichtiger maken. Ook dit kunnen wij alleen maar toejuichen.

Dit wetsontwerp bevat ook een aantal pluspunten ten opzichte van de huidige wetgeving. Ik wil deze even overlopen omdat zij echt baanbrekend zijn op het vlak van de arbeidsbescherming.

In de eerste plaats wordt het begrip gezondheid verruimd tot het welzijn van de werknemers. Daardoor wordt voortaan ook aandacht besteed aan de ergonomie, de stress en de invloed van het leefmilieu op de arbeidsomstandigheden maar ook aan de effecten van thuiswerk, van meer flexibele arbeidstijden, van uitzendarbeid enzovoort. In de toekomst zal dus effectief worden ingespeeld op de oorzaken van de kwalen van deze tijd, die in belangrijke mate hun oorsprong vinden in nieuwe werkmethodes waarbij bijvoorbeeld intensief gebruik wordt gemaakt van beeldschermen of van geautomatiseerde productiebanden. De moderne vormen van arbeidsorganisatie dragen niet altijd bij tot het welzijn of het zich goed voelen van de werknemer als persoon en als lid van zijn gezin en de samenleving.

Het meest in het oog springende punt in dit ontwerp is nochtans de invoering van het begrip preventie in de arbeidsbescherming. Dit heeft geleid tot de noodzakelijke aanpassing van de structuren, waarbij het medisch toezicht wordt losgekoppeld van de preventie die aan specialisten ter zake wordt toevertrouwd.

Een derde belangrijk punt is de uitbreiding van de bescherming van de werknemers tot de andere personen die in dezelfde omstandigheden dezelfde taken verrichten, evenwel niet in een onderneming. Zo werken de lesgevers en de studenten in het technisch onderwijs met dezelfde machines en worden zij aan dezelfde produkten blootgesteld als werknemers in een onderneming. Volgens de huidige wetgeving genoten zij geen bescherming.

Ten vierde wordt voorzien in een betere bescherming van de zogenaamde contractorarbeid of het werken met onderaannemers.

Ten vijfde wordt de wettelijke grondslag gelegd voor de uitvoering van de EU-richtlijn betreffende de werkzaamheden die worden uitgevoerd op tijdelijke en mobiele werkplaatsen. Speciale aandacht wordt besteed aan de verhoudingen tussen de verschillende betrokken partijen bij het tot stand komen van een bouwwerk vanaf het concipiëren ervan op de tekenplank.

Een zesde belangrijk punt is de oprichting van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk die de huidige Hoge Raad voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen moet vervangen. Deze nieuwe raad krijgt met dit ontwerp een wettelijke verankering. De bevoegdheid van deze Hoge Raad blijft beperkt tot de nieuwe wet zodat er een duidelijker afbakening ontstaat ten aanzien van de Nationale Arbeidsraad, die evenwel zijn adviserende functie behoudt ten opzichte van de uitvoeringsbesluiten van deze wet.

Ten zevende worden de taken van het Comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen toegewezen aan de vakbondsafvaardiging indien er geen comité is opgericht, ongeacht het feit of de onderneming al dan niet 50 werknemers telt. Hiermee wordt een lacune ingevuld die al vaker werd aangeklaagd.

Ten achtste moeten de werknemers zelf verplicht worden geraadpleegd indien er geen comité noch een vakbondsafvaardiging is.

Een negende punt betreft de invoering van strafsancities die rekening houden met de principes van het sociaal strafrecht en die interpretatieruimte laten voor de rechter om de meest gepaste straf op te leggen. De nieuwe regeling moet een oplossing bieden voor de talrijke dossiers die geklasseerd worden omwille van het feit dat de rechter de sanctie buiten verhouding acht tot de begane overtreding.

Mijnheer de Voorzitter, bij de algemene bespreking van dit wetsontwerp ging de aandacht vooral naar de structurele wijzigingen die omwille van de ruimere bevoegdheden aan de huidige veiligheids- en arbeidsgeneeskundige diensten worden aangebracht. Deze wijzigingen beogen een multidisciplinaire aanpak zodat de bedrijven verplicht worden een beroep te doen op uitgebreide externe preventiediensten. Hierbij werd gevreesd dat de meerkosten hiervan de arbeidskosten zouden verhogen. Dit wordt schadelijk geacht voor het concurrentievermogen.

*De heer Mahoux, ondervoorzitter,
treedt als voorzitter op*

De minister wees erop dat de nieuwe benadering van de bescherming van de werknemers inderdaad een herstructurering noodzakelijk maakt en dat naast arbeidsgeneesheren ook andere disciplines bij de werking zullen moeten worden betrokken zoals ergonomen, toxicologen, ingenieurs, enz. Niets belet echter de arbeidsgeneeskundige diensten zich om te vormen tot preventiediensten. Wij moeten er bij de evaluatie van een eventuele meerkost van uitgaan dat de heroriëntering van het beleid op de preventie logischerwijze een daling van de uitgaven voor arbeidsongevallen en beroepsziekten tot gevolg zal hebben. De directe en indirecte uitgaven voor arbeidsongevallen bedragen 150 miljard per jaar, die voor de schadeloosstelling van beroepsziekten ongeveer 50 miljard. Ook dit element moeten wij in aanmerking nemen bij de evaluatie van de kosten die het gevolg zouden kunnen zijn van herziening. De minister meent overigens dat de huidige tarieven die worden aangerekend voor het medisch onderzoek voldoende hoog zijn om de betrokken diensten in staat te stellen hun werking aan de vereisten van de nieuwe wet aan te passen zonder ze op korte termijn te moeten verhogen. De omschakeling kan bovendien geleidelijk verlopen. Een aantal diensten is zich al aan het voorbereiden door specialisten uit andere disciplines in dienst te nemen. Met de nieuwe wetgeving blijft ons land zijn traditionele voortrekkersrol inzake arbeidsbescherming vervullen. De Europese richtlijn van 1989 neemt in ruime mate de regeling over die in België reeds na de Tweede Wereldoorlog werd ingevoerd.

Wij mogen terecht fier zijn op deze erkenning van ons vooruitstrevend beleid. Wij mogen er ook fier op zijn dat wij ons vandaag niet tevreden stellen met de normen die door Europa worden gehanteerd, maar bewust verder gaan met de taak die wij bijna een halve eeuw geleden op ons hebben genomen, namelijk aandacht besteden aan het lot van de arbeiders op hun werkplaats.

Bij de artikelsgewijze bespreking werden de amendementen van mevrouw Nelis en de heer Coene onderzocht. Na de door de minister verstrekte toelichtingen bij de door de Kamer van volksvertegenwoordigers aangenomen tekst te hebben gehoord, werden zij met een meerderheid van stemmen verworpen. De behandeling van de amendementen beïnvloedde overigens het inzicht van de commissieleden in de werkelijke draagwijdte van het nieuwe systeem op een gunstige wijze. Als voorzitter van de commissie betreur ik dat de belangrijke informatie die inzake interpretatie van nieuwe wettelijke bepalingen die bij de bespreking in de parlementaire commissies wordt verstrekt niet beschikbaar is voor de gebruikers ervan. Dat zou immers heel wat nutteloze procedures bij rechtbanken voorkomen.

In mijn hoedanigheid van commissievoorzitter moet ik er de vergadering op wijzen dat in het verslag ten onrechte wordt vermeld dat het amendement bij artikel 5 werd aangenomen. Dit is niet correct. Hierover kan trouwens geen twijfel bestaan, gezien de samenhang van dit amendement met de twee voorgaande, die

eveneens werden verworpen. Ook uit de door de commissie aangenomen tekst blijkt dat het amendement niet wordt goedgekeurd. Wij verontschuldigen ons ervoor dat deze fout bij de lezing van het verslag, waaraan nochtans voldoende tijd werd besteed, over het hoofd werd gezien.

Volgens de SP-fractie beantwoordt de organisatie van de arbeidsbescherming in deze nieuwe tekst aan de noden van deze tijd. De ombuiging van een beleid dat te veel het accent legde op het curatieve en op de schadeloosstelling van de werknemers voor het verlies van fysieke en psychische integriteit ingevolge beroepsrisico's, naar een resoluut preventief beleid beantwoordt aan reeds lang door onze partij gekoesterde verzuchtingen. Het is een waardige aanzet tot een politiek die ons inziens voor de volgende eeuw moet worden veralgemeend.

In tegenstelling tot sommige andere commissieleden verheugen wij ons erover dat in de wet specifieke maatregelen worden opgenomen die de veiligheid van de werknemers in de bouwsector moeten waarborgen. Door de verantwoordelijkheden, ook op de tijdelijke en mobiele werkplaatsen en de soms onoverzichtelijke gigantische bouwwerken duidelijk vast te leggen en de coördinatie van de preventieve en beschermende maatregelen ten aanzien van aannemers en onderaannemers te regelen zullen in de toekomst heel wat zware ongevallen kunnen worden voorkomen. Het is logisch dat hierbij ook de werknemers een verantwoordelijkheid toebedeeld krijgen. Door het niet-naleven van veiligheidsrichtlijnen stellen zij immers niet alleen zichzelf bloot aan risico's, maar brengen zij ook het leven van anderen in gevaar. Wij nemen aan dat de strenge maatregelen en de duidelijke verantwoordelijkheden die in de wet worden vastgelegd ook een invloed zullen hebben op het zwartwerk, dat vooral op grote onoverzichtelijke bouwwerken in een nabij verleden welig tierde en dat ondanks de wetgevingde initiatieven ter zake nog niet volledig kon worden uitgeroeid.

Tot slot wil ik het nog even hebben over de strafbepalingen. Samen met de minister hopen wij dat de ruime marge waarin is voorzien bij het vaststellen van de hoogte van de boetes, waardoor de rechtbanken een grotere beoordelingsvrijheid krijgen bij het opleggen van sancties, zal leiden tot effectieve bestraffingen. Het is immers ontmoedigend vast te moeten stellen dat door de separering van een groot aantal dossiers de resultaten van de inspanningen die door de versterkte inspectiediensten worden geleverd, grotendeels worden tenietgedaan. Wij zullen dan ook met veel aandacht kennis nemen van de resultaten van de algemene evaluatie van alle strafbepalingen in het sociaal recht, die de minister in haar inleiding aankondigde.

Mijnheer de Voorzitter, als parlamentslid was mevrouw Smet reeds begaan met de dagelijkse bekommernissen van de mensen, als lid van de Regering is zij trouw gebleven aan zichzelf. Dat verheugt mij omdat de veiligheid op de werkplaats niet alleen belangrijk is voor de werknemer, maar ook voor zijn gezin en zelfs voor heel de samenleving. Respect voor de veiligheid op het werk voorkomt niet alleen gezondheidsschade door beroepsziekten of arbeidsongevallen maar vaak ook uitsluiting met alle gevolgen van dien. Dat kan niet voldoende worden beklemtoond, want het aantal sociaal uitgesloten ingevolge werkloosheid of afdanking is al groot genoeg.

De SP-fractie is bijzonder tevreden met de beslissing van de minister om het concept gezondheid te verruimen tot het concept welzijn. De impact van deze beslissing kan niet genoeg worden onderlijnd. Wij hopen dat deze gedurfde stap, waarvan iedereen automatisch aanneemt dat hij in een eerste fase gepaard zal gaan met meer uitgaven, ook in andere sectoren zal worden gedaan. Velen schrikken ervoor terug en sommigen hebben hun kritiek niet gespaard, vooral dan vanuit budgettaire overwegingen. Nochtans zal deze beslissing niet alleen onmiddellijk veel menselijk leed voorkomen maar zal zij ook ingrijpende gevolgen hebben voor het verzekeringsprincipe in de sociale zekerheid in het algemeen en in de ziekteverzekering meer in het bijzonder.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Wij hopen dat tegen het jaar 2000 in alle beleidsdomeinen preventie en welzijn centraal zullen staan. In het verleden hebben de werknemers zich te vaak en te vanzelfsprekend tevreden gesteld

met de gemakkelijksoplossing van de schadeloosstelling van de gevolgen van arbeidsrisico's. Wij hopen dat de voorkeur voor centen de plaats zal ruimen voor de zorg voor het eigen welzijn. De SP-fractie zal dit wetsontwerp dat aan deze bekommernis tegemoet komt dan ook eenparig goedkeuren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik mevrouw Maximus danken voor haar uiteenzetting over de werkzaamheden in commissie.

De VLD heeft dit ontwerp van wet geëvoceerd om inhoudelijke zowel als vormelijke redenen. Op het inhoudelijke vlak hebben wij een aantal vragen bij de opportuniteit van de voorgestelde hervorming, op het vormelijke vlak hadden wij een meer klantvriendelijke tekst gewenst.

De noodzaak van de actualisering van de wet van 10 juni 1952 staat buiten kijf. Ook de verruiming van het concept veiligheid en gezondheid tot het concept welzijn beantwoordt aan een noodzaak. Toch rijst de vraag of niet aan beide noden kon worden tegemoetgekomen binnen het kader van de bestaande structuren. Zoniet, moet de werkzaamheid van deze structuren dan niet meteen worden onderzocht en aangepast? Wat loopt er dan wel mis in de bestaande arbeidsgeneeskundige diensten?

Tijdens de commissiebesprekingen heeft de minister gewezen op de hoge kosten van de verzekering voor arbeidsongevallen en beroepsziekten. Dit is nog geen argument om onmiddellijk een aantal maatregelen te nemen om die kostprijs te verminderen, want elk van die maatregelen moet worden afgewogen tegenover de rechtstreekse en onrechtstreekse kosten die zij met zich brengen. Naast de onmiddellijke kosten moet inderdaad ook rekening worden gehouden met de afgeleide kosten van een dergelijke inspanning op het vlak van de impact op de onderneming, op het vlak van de impact op de tewerkstelling, en op het vlak van de impact op de fiscaliteit. Al die elementen moeten in rekening worden gebracht om te evalueren of die bijkomende inspanning verantwoord is. Ik geef toe dat dit een bijzonder moeilijke oefening is waarover bovendien eindeloos kan worden gediscussieerd.

Het probleem kan evenwel op een andere manier worden benaderd door de vraag te stellen of de situatie inzake arbeidsongevallen en beroepsziekten in België zoveel slechter is dan in het buitenland. Ik heb vastgesteld dat dit punt noch in de Kamer, noch in de Senaat, ooit ter discussie gekomen is. Wat wel vast staat is dat de prijs van de bedrijfsgeneeskundige diensten in België bijzonder hoog is, zonder dat daar klaarblijkelijk betere resultaten tegenover staan. Het is in elk geval duidelijk dat het huidige systeem niet grondig werd geëvalueerd alvorens werd beslist over te stappen naar een nieuw systeem.

Waarom was deze hervorming dan wel noodzakelijk? Uit de bespreking in de commissie heb ik begrepen dat de hoofdbedoeling erin bestond het accent te leggen op preventie, een bezorgdheid die wellicht iedereen kan delen.

De vraag is evenwel of het daarvoor nodig was het bestaande systeem te ontdebellen om naast de arbeidsgeneeskunde een meer multidisciplinaire aanpak te kunnen organiseren. Ik heb daar duidelijk mijn twijfels over en ik stel vast dat de VLD hier niet alleen staat. Ook de patroonsorganisaties, de arbeidsgeneeskundige kringen en andere organisaties die op het terrein met het probleem geconfronteerd worden, betwijfelen of met dit ontwerp de huidige toestand zal verbeteren. Deze mensen worden nochtans dagelijks op het terrein geconfronteerd met problemen van gezondheid, veiligheid en welzijn op het werk. We moeten dus duidelijk vaststellen dat, zoals al te vaak, de beste stuurlied al wal staan.

Wat heeft de minister bezielde om met dit ontwerp voor de dag te komen? Indien zij het accent wilde leggen op meer preventie, maar ook het concept van veiligheid en gezondheid wilde actualiseren en verruimen, dan had zij dat op een andere manier kunnen organiseren dan met de duale structuur die zij nu voorstelt.

Waarom is dit ontwerp er toch gekomen? Omdat men blijkbaar met een institutioneel probleem zat. Arbeidsgeneeskunde is een persoonsgebonden materie en dus een gemeenschapsbevoegdheid. Dit viel blijkbaar moeilijk te rijmen met de nogal koster-

achtige bemoeizucht die deze Regering tentoon spreidt om alles te willen reglementeren. Er moest dus een oplossing worden gevonden waarbij de federale Regering toch kon ingrijpen op een domein waar haar bevoegdheid gedeeltelijk wordt overlapt met deze van de Gemeenschappen.

De oplossing was snel gevonden: een duale structuur waarbij de ene arm, de arbeidsgeneeskunde, onder de Gemeenschappen blijft ressorteren, terwijl de nieuwe arm, de multidisciplinaire preventie, onder de federale bevoegdheid valt. Dat de ondernemingen en zelfs de arbeiders van het nieuwe systeem de dupe worden, blijkt uiteindelijk bitter weinig te hebben meegespeeld. Nochtans is tijdens de commissiebesprekingen, vooral dan in de Kamer, voldoende aangetoond dat de mensen op het terrein zeer sceptisch staan tegenover deze hervorming en niet geloven dat zij een verbetering inhoudt ten opzichte van de huidige situatie. Zij beschouwen het eerder als een stap achteruit omdat de primaire preventie er sterk zal onder lijden.

Het is immers niet omdat de minister een duale structuur organiseert en deze met een multidisciplinair sausje overgiet, dat er automatisch op het terrein een multidisciplinaire aanpak zal worden gerealiseerd. De kans is vrij groot dat de beide armen van het systeem een autonoom leven gaan leiden en zich weinig van elkaar zullen aantrekken. Het blijkt dat de minister er zelf ook niet helemaal gerust in is, want zij vond het blijkbaar noodzakelijk om in het ontwerp in te schrijven dat beide armen tot samenwerking verplicht zijn. Zij weet zeer goed dat dit geen werkelijke verplichting inhoudt, omdat er niet gesanctioneerd kan worden. Om te beginnen kan er al moeilijk worden vastgesteld dat het om slechte wil gaat en dat maakt sancties nemen nog moeilijker.

Er blijkt dus duidelijk geen objectieve noodzaak te bestaan om het systeem te ontubbelen. Het was dus efficiënter geweest de nadruk te leggen op preventie, op actualisering van de wet van 1952, op verruiming en op integratie van de Europese regelgeving in het bestaande systeem. De VLD betreurt dat de minister niet heeft gekozen voor deze optie. Natuurlijk is haar laatste argument dat de Nationale Arbeidsraad het ontwerp heeft goedgekeurd en dat het dus geen problemen kan opleveren. Daarmee doet zij de waarheid toch wel enig geweld aan. Van werkgeverszijde werd steeds benadrukt dat men het behoud van het huidige systeem verkoos, dat men twijfels had over de efficiëntie van het nieuwe systeem en dat men ook beducht was voor de kosten ervan. Het gaat hierbij niet alleen om de rechtstreekse kosten, de financiering van het systeem, maar ook om de kosten die voortvloeien uit de ongebreidelde sancties ervan.

De minister heeft sussende verklaringen afgelegd die mooi klinken, maar de opmerkingen ten gronde niet weerleggen.

Zij heeft met betrekking tot de kostprijs een engagement aangegaan dat er geen is. Het zal nog wel enkele jaren duren voor het systeem volkomen operationeel wordt. Tot dan kan zij proberen de kostprijs onder controle te houden.

Zij weet echter pertinent dat het nieuwe systeem, indien het wordt toegepast zoals zij het in de commissie heeft uiteengezet, de ondernemingen meer zal kosten, zonder enig perspectief op een wezenlijke verbetering van het welzijn van de arbeiders.

Ik kan een grotere kost aanvaarden als daartegenover staat dat het nieuwe systeem tot efficiënter werken leidt. Hieromtrent rijzen echter meer dan voldoende vragen zodat twijfel gerechtvaardigd is.

Onze ondernemingen gaan al gebukt onder torenhoge lasten, zowel administratieve als financiële. Niettemin vindt de minister het opportuun hier een schepje bovenop te doen. Het is bedroevend vast te stellen hoe men er in ons land alles voor doet om het ondernemen zo moeilijk mogelijk te maken.

Wat nog de inhoudelijke aspecten betreft, legt de minister belangrijke bezwaren van de Raad van State boutweg naast zich neer. Ik heb het in dit verband over de bezwaren met betrekking tot de mogelijke bevoegdheidsconflicten tussen de federale Regering en de Gemeenschappen, en meer in het bijzonder over de moeilijkheden die kunnen rijzen omtrent de artikelen waarin een opsomming wordt gegeven van de groepen die onder de toepassing van de wet vallen.

Ik denk ook aan de bezwaren met betrekking tot de onvoldoende nauwkeurige omschrijving van de gedragingen die strafbaar worden en van de strafmaat voor elk van deze gedragingen. Deze bepalingen stroken niet met het strafrechtelijk beginsel. De uitleg die de minister ter zake in de commissie verschaftte, was helemaal niet overtuigend. Ook hier geldt het adagio van de Regering: de burgers moeten strikt aan banden worden gelegd en een gezonde ondernemingsdrang moet worden gefnuikt.

Mijnheer de Voorzitter, gezien onze inhoudelijke bezwaren bij dit wetsontwerp, hebben wij een hele reeks amendementen ingediend.

Zelfs als wij de hervorming die de minister heeft vooropgesteld, zouden aanvaarden, dan nog betreuren wij dat de administratie van deze hervorming geen gebruik heeft gemaakt om een klantvriendelijke wet te schrijven. De wetgeving is er in eerste instantie voor de burgers en de gebruikers, *in casu* de werknemers en de bedrijven, en niet voor de administratie of de wetgever zelf.

Waarom werd geen kaderwet gemaakt met bepalingen die gelden voor alle ondernemingen? De bepalingen die alleen op specifieke probleemsectoren betrekking hebben, kunnen in een afzonderlijke wet worden opgenomen.

De artikelen 14 tot en met 32 van het wetsontwerp maar ook verderop in de tekst zijn artikelen opgenomen die alleen van toepassing zijn op de bouwsector.

Dit verstoort de lectuur van de tekst, zodat niet meer duidelijk is welk artikel op wie van toepassing is.

Het uitwerken van dit wetsontwerp was een unieke gelegenheid om een algemene kaderwet te maken en mooi wetgevend werk te verrichten met het oog op het creëren van een klare en duidelijke structuur voor alle ondernemingen, terwijl de specifieke problematiek van bepaalde sectoren in een afzonderlijke wet kan worden opgenomen. Wij betreuren het dat de Regering deze gelegenheid niet heeft aangegrepen.

Ik begrijp trouwens ook niet waarom dit ontwerp bij hoogdringendheid werd ingediend. De discussie in de Kamer en vervolgens in de Senaat heeft duidelijk aangetoond dat hiertoe geen enkele reden was. Ik geef toe dat het Parlement de nodige tijd heeft gekregen om het wetsontwerp te bespreken, maar toch werd het argument van de hoogdringendheid in de Kamer aangehaald om te verhinderen dat de diverse actoren op het terrein zouden worden gehoord. Dit was natuurlijk de eenvoudigste manier om elke kritiek van deskundigen te weren. Dit ontwerp was een unieke gelegenheid om hoorzittingen te organiseren en de actoren op het terrein aan het woord te laten. Op die manier hadden wij kunnen vernemen wat er schort aan het huidige systeem en welke verbetering de nieuwe structuur inhoudt. Men kan zich trouwens afvragen of de nieuwe structuur uitsluitend een verbetering op papier betekent dan wel of hij ook een verbetering is op het terrein. Het is betreuwenswaardig dat deze gelegenheid niet te baat werd genomen.

Wat de klantvriendelijkheid betreft, vraag ik mij af waarom bij het schrijven van een kaderwet, waarvan wordt beweerd dat zij Europese richtlijnen in de Belgische wetgeving moet omzetten, geen terminologie en begrippen worden gehanteerd die reeds lang bestaan en internationaal worden gebruikt. Het zou toch logisch zijn de terminologie te gebruiken die internationaal wordt voorgesteld en waarover een consensus bestaat. Bij de vergelijking van de Europese regelgeving en de Belgische wet, is het voor de burger gemakkelijker wanneer hij wordt geconfronteerd met dezelfde terminologie. Waarom wil men telkens opnieuw het poeder uitvinden door een verschillende terminologie te gebruiken? Ook op dit vlak werd met dit ontwerp een kans gemist.

De VLD zal zich bij de stemming over dit wetsontwerp onthouden. Wij zijn het eens met de nodige actualisering van de wet van 1952 en vinden ook dat het welzijn deel uitmaakt van het begrip gezondheid en veiligheid op het werk. Wij zijn echter niet akkoord met de nieuwe structuur die de minister voorstelt omdat wij deze totaal overbodig vinden en betwijfelen dat hierdoor de arbeidsgeneeskunde op het terrein efficiënter kan worden georganiseerd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik zal principiële en politieke argumenten aanvoeren die de bevoegdheidsoverschrijding met betrekking tot dit ontwerp aantonen. Ik zal niet ingaan op andere elementen van kritiek die door de VU-fractie in de Kamer uitgebreid werden geformuleerd of die reeds door de heer Coene werden weergegeven.

Ik heb een amendement met politieke strekking ingediend met betrekking tot de bevoegdheidsoverschrijding omdat het antwoord dat hieromtrent wordt gegeven ons niet bevredigt. Bovendien hebben de besprekingen in het Vlaams Parlement nieuwe elementen naar voren gebracht.

De problematiek is gekend. De erkenning van de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen evenals heel de welzijnsproblematiek.

Voorts zal ik aan de hand van het advies van het Vlaams Parlement trachten aan te tonen dat wij beleidsmatig een stap doen in de verkeerde richting. Het spoedadvies van het Vlaams Parlement, dat werd uitgebracht naar aanleiding van de motie van de heer Van Grembergen met betrekking tot een belangenconflict, is zeker lezenswaardig. Ik heb het daarom bij het amendement gevoegd dat wij indienen bij artikel 40 van het ontwerp. Ik overloop even snel de elementen. In de eerste plaats wordt nagegaan wat artikel 40 en de toelichting bij dit artikel inhouden. De toelichting bepaalt dat de bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake de erkenning wordt gevrijwaard door het oprichten van de speciale onderafdeling.

Ik haal dit aan om aan te tonen dat het Vlaams Parlement zich over de juiste tekst heeft gebogen. Men haalt ook de bezwaren aan van de Raad van State en men gaat over tot de ontleding van de teksten van de bijzondere wetten tot bevoegdheidsverdeling van 1979-1980. In punt 4.1 van het spoedadvies staat te lezen: volgens de voorbereidende werken met betrekking tot artikel 5, persoonsgebonden aangelegenheden, ressorteert eveneens onder de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg de arbeidsgeneeskundige controle, die belast is met de erkenning van de bedrijfsgeneeskundige diensten en met de controle op de naleving van het algemeen reglement op de arbeidsbescherming.

Punt 4.2 spreekt over externe politie met betrekking tot de hinder die een inrichting voor de omgeving en omwonenden met zich brengt, wat een gewestmaterie is.

Punt 5 zegt dat de externe dienst voor preventie en bescherming, die bevoegd wordt in artikel 40 van het goedgekeurde wetsontwerp, kan beschouwd worden als een dienst op het vlak van de preventieve gezondheidszorg die in de plaats komt van de arbeidsgeneeskundige dienst. De erkenning van deze diensten behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen. De controle op de naleving van het ARAB behoort tot de bevoegdheid aan deze diensten. Naar aanleiding van een onderzoek op vraag van het Ministerieel Comité voor de hervorming van de instellingen heeft de administratie van de Vlaamse Gemeenschap zich gebogen over de bredere context van de materie en over de knelpunten in verband met arbeidsgeneeskundige diensten. Dit gebeurde met het oog op een wijziging van de wetgeving met als doel een homogeen pakket arbeidsgeneeskunde te verwezenlijken waaronder ressorteren: de erkenning van de arbeidsgeneeskundige diensten, het statuut van de arbeidsgeneesheer, het toezicht op de werkplaatsen en de basisreglementering van het ARAB.

In de toelichting wordt gewezen op het feit dat arbeidsgeneeskunde in de eerste plaats te maken heeft met preventieve geneeskunde en gezondheidszorg. De ervaring en kennis voor deze aspecten is eerder aanwezig in het departement gezondheidszorg dan in het departement Arbeid.

Men besluit dat men de verkeerde richting uitgaat en dat de hele materie moet worden hervormd en moet worden overgeheveld naar de Gemeenschappen en de Gewesten.

In het Vlaams Parlement ging men ervan uit dat een belangenconflict kon worden ingeroepen maar dat het niet wenselijk is dit overbodige moeten te doen en dat het beter is de aandacht toe te

spitsen op de grote politieke thema's. Bovendien werd een procedureprobleem opgeworpen. Men vroeg zich af of er nog wel een belangenconflict kon worden ingeroepen als de Senaat het ontwerp niet evoceert. De materie kwam ter sprake in het Vlaams Parlement op het ogenblik dat de bespreking in de Kamer was afgerond. Er werd dus geëvoceerd om het Vlaams Parlement de kans te geven de procedure tot belangenconflict op gang te brengen. Dit is niet gebeurd om redenen die ik zopas heb aangehaald, dus eerder om opportuniteitsredenen. De Senaat moet de gelegenheid krijgen het belangenconflict toch nog in te roepen in die zin dat men het artikel 40 zou schrappen en de Regering zou vragen het huiswerk over te doen, uiteraard in overleg met de Gemeenschappen.

Wij hebben dan ook een amendement ingediend dat ertoe strekt artikel 40 te schrappen om later ter zake beter wetgevend werk te kunnen doen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, eerst en vooral wil ik de vorige sprekers bijvallen die aandringen op de schrapping van artikel 40. Indien dit niet gebeurt, handhaven wij een soort «recuperatie-artikel» dat de prille autonomie van de Gemeenschappen te veel uitholt.

De heer Moens, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Een tweede opmerking betreft de tekst van de documenten. Wij kregen van de diensten van de Senaat een indrukwekkend document met enorm veel, terechte, opmerkingen, zowel op de Franstalige als op de Nederlandstalige tekst. Toch stel ik vast dat de tekst aangenomen door de commissie precies overeenstemt met de tekst die is goedgekeurd door de Kamer, de fouten inclusief. Dit moet toch ontmoedigend zijn voor al degenen die zich de moeite getroost hebben ons betere, meer verstaanbare, en beter leesbare teksten te bezorgen.

De vraag rijst of wij zo vele tekstverbeteringen in de tekst aangenomen door de commissie nog wel als een tekstcorrectie kunnen beschouwen. Zo vele verbeteringen komen immers neer op het herschrijven van het document. Ik betreurt dat de Senaat in de commissie geen rekening heeft gehouden met de adviezen van onze diensten.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de Voorzitter, vooreerst wens ik mevrouw Maximus te feliciteren, die, hoewel het nachtwerk gevergd heeft, een uitstekende uiteenzetting heeft gehouden over de werkzaamheden in de commissie.

Een eerste vraag is waarom wij een wetsontwerp hierover hebben ingediend. In de toelichting bij het ontwerp worden hierover een heel aantal argumenten gegeven. Wij zijn van oordeel dat het aspect preventie veel sterker moet worden benadrukt. Ingevolge de structuur van de nieuwe Europese richtlijnen zijn wij genoodzaakt ook onze wetgeving een nieuwe structuur te geven. Wij willen ook een aantal nieuwe domeinen bij wet regelen.

Het wetsontwerp werd grondig voorbereid. Ik wil de wet niet zo maar voor mijn plezier wijzigen. Zo ben ik niet. Dat zou trouwens zinloos zijn. Ik heb eerst een studie laten verrichten door een van de beste kenners van de wetgeving inzake veiligheid en gezondheid, professor Vanachter van de Katholieke Universiteit van Leuven. Deze studie heeft heel wat tijd in beslag genomen. Op basis van de resultaten ervan hebben wij het nieuwe wetsontwerp uitgewerkt. Dit alles heeft verschillende jaren geduurd.

Nadat het wetsontwerp zal zijn goedgekeurd, staat ons natuurlijk nog heel wat werk te wachten. Het wetsontwerp biedt een kader. De uitvoering zelf moet echter gebeuren met koninklijke besluiten rechtstreeks genomen in uitvoering van het ontwerp of met koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de codex die het ARAB zal vervangen.

Vooruitlopend op het wetsontwerp werden echter een aantal koninklijke besluiten reeds aangepast aan de nieuwe structuur. Meestal gaat het hierbij om koninklijke besluiten ter uitvoering van Europese richtlijnen. Ik denk aan de koninklijke besluiten inzake zwangere werkneemsters, het werken met beeldschermen of met kankerverwekkende stoffen. Al deze besluiten houden nu al rekening met de nieuwe structuur. Er wordt dus een inventaris van de problematiek opgesteld, er wordt preventief tewerk gegaan, er wordt vastgesteld welk overleg er moet gebeuren en welke maatregelen er moeten worden genomen en er worden ook evaluatiemomenten ingebouwd.

Deze structuur zal ook terug te vinden zijn in alle koninklijke besluiten ter uitvoering van deze wet of van de codex die in de toekomst het Algemeen Reglement op de arbeidsbescherming zal vervangen. Wij zijn immers op het ogenblik dat reglement systematisch aan het doorlichten. Op basis van die doorlichting stellen wij nieuwe koninklijke besluiten op die kaderen in de nieuwe wet. Zo zijn wij bezig met het probleem van de scheikundige stoffen. Ik verwijs in dit verband naar wat wij vanochtend hoorden over Fabelta. Ik vind trouwens dat zowel de vakbonden als de patroons in deze zaak goed hebben gereageerd. Dit neemt niet weg dat heel wat arbeiders door hun arbeid ernstige ziekten hebben opgelopen. Wij zijn ook bezig met het opstellen van koninklijke besluiten over fysische agentia en omgevingsfactoren, zoals lawaai, trillingen, licht, temperatuur en ventilatie. Al die besluiten worden in een vaste structuur gegoten. Zij zullen dus vrij makkelijk leesbaar zijn, ook al gaat het om technische zaken.

Een tweede reeks vragen draaide rond de hele discussie over arbeidsgeneeskunde en preventie. Enerzijds stelt men zich vragen over het bevoegdheidsprobleem, maar anderzijds vraagt men zich ook af of er wel een nieuwe preventiedienst moet komen en of de reeds bestaande arbeidsgeneeskundige diensten niet volstonden. Men haalt deze twee discussies door elkaar.

Indien men preventief wil werken, op basis van inventarissen, moeten daar andere disciplines bij worden betrokken dan alleen maar de geneeskunde, hoe belangrijk die ook is. Niemand twijfelt aan de rol die de arbeidsgeneeskunde te vervullen heeft, maar bij preventie heeft men ook ergonomen nodig, ingenieurs, personen die de werking van machines kennen en die de omgevingsfactoren kunnen beoordelen. Indien men dus een inventarisatie van de problemen op de arbeidsplaats wil maken en indien men preventieve maatregelen wil vastleggen, dan moet men het arbeidsmilieu bekijken vanuit verschillende invalshoeken. Voor een goede preventie is er duidelijk veel meer nodig dan alleen maar gezondheidszorg. Er zijn nu eenmaal weinig geneesheren die machine, gassen en scheikundige stoffen op hun veiligheid kunnen beoordelen.

Ik heb geen moeite om te erkennen dat wij hier met een moeilijk probleem worstelden: wij willen de bestaande diensten kansen geven om zich om te scholen, maar de arbeidsgeneeskundige diensten vallen onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen, terwijl het geheel van de preventieve zorg dan weer een federale bevoegdheid is. Toch is de bevoegdheid van de Gemeenschappen dan weer beperkt omdat de normgeving en de organisatie van de arbeidsgeneeskundige diensten een federale bevoegdheid zijn. Als nationale overheid kunnen wij daardoor opleggen dat de arbeidsgeneeskundige diensten, die volgens de wet door de Gemeenschappen moeten worden erkend, een onderdeel moeten zijn van een preventiedienst. Dit biedt tegelijkertijd de oplossing voor ons probleem. Overigens kan ik mij moeilijk voorstellen dat de samenwerking in een dergelijke preventiedienst moeilijk zou verlopen alleen maar omdat de onderdelen ervan door verschillende overheden moeten worden erkend.

Natuurlijk stoten wij hier en daar op wat weerstanden. Dat lijkt mij een heel normaal verschijnsel dat zich bij elke verandering voordoet. Wij hebben hier in ons eigen Parlement trouwens ook niet veel hoorzittingen moeten organiseren om vast te stellen dat er weerstand bestond tegen de recente veranderingen van de parlementaire instellingen. Hetzelfde doet zich voor bij de arbeidsgeneeskundige diensten. Het is onzin te beweren dat er op het ministerie alleen theoretici zitten zonder enige band of voeling met wat er op het terrein gebeurt. Wij hebben een goede medische inspectie en een degelijke technische inspectie die permanent op het terrein aanwezig zijn. Zelf ben ik meerdere keren uitgenodigd

op bijeenkomsten van verantwoordelijken voor arbeidsgeneeskundige diensten en heb er ervaren dat er heel veel goede wil bestaat om tot samenwerking te komen.

Tot slot wil ik even stilstaan bij de motie die in het Vlaamse Parlement werd verworpen door de meerderheid, maar, naar ik zopas verneem, met een zekere steun van de VLD-fractie. Fractievoorzitter André Denys heeft daar alleszins verklaard: «We moeten inderdaad alert zijn inzake de bevoegdheden. We hebben inderdaad het recht een belangenconflict in te leiden, maar toch steunen wij deze motie niet.» Blijkbaar heeft men in het Vlaams Parlement de wijsheid aan de dag gelegd om te erkennen dat de arbeidsbescherming een federale bevoegdheid is en dat de Gemeenschappen slechts een klein gedeelte daarvan, namelijk de preventieve gezondheidszorg onder hun bevoegdheid hebben. Wij willen deze diensten ruim de kans geven om die bevoegdheid ten volle op te nemen. Blijkbaar heeft het Vlaamse Parlement daar begrip voor en heeft het mede daarom de motie niet aangenomen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de minister heeft de woorden van de heer Denys niet in hun geheel geciteerd. Zijn uitlating dat men voorzichtig moet zijn, had alleen betrekking op de procedure, niet op de inhoud. Hij heeft dus helemaal niet erkend dat dit een zuivere federale bevoegdheid zou zijn.

In het Vlaams Parlement is gevraagd niet te vaak een bevoegdheidsconflict in te roepen om dit middel niet te ontcrachten.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij allereerst aan bij de opmerkingen van de heer Verreycken over de taalaanpassingen aan het wetsontwerp. Als dergelijke aanpassingen opnieuw in de Kamer moeten worden besproken, dan zouden ook amendementen tot verbetering van de tekst moeten worden aanvaard. Wij kunnen toch niet alle amendementen systematisch afwijzen, zagezegd opdat het ontwerp niet opnieuw naar de Kamer zou moeten worden overgezonden, en tegelijkertijd talrijke en belangrijke tekstaanpassingen aanbrengen, zoals bij dit wetsontwerp het geval is.

Ten tweede, als repliek op het antwoord van de minister, wijs ik erop dat de Europese regelgeving niet de duale structuur met twee afdelingen oplegt, maar wel het accent legt op de preventie.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Ik heb dat helemaal niet verklaard. Ik heb alleen gezegd dat wij omwille van de bevoegdheidsverdeling in ons land hebben geprobeerd de sector van de arbeidsgeneeskunde en de preventie in één dienst onder te brengen. Hoe kan Europa zich nu mengen in de organisatie van de diensten in de lidstaten? Dat gebeurt nooit.

De heer Coene (VLD). — Ik hoop alleszins dat de minister dit wetsontwerp grondig heeft voorbereid, maar waarom heeft zij ook het Parlement daar niet bij betrokken? Waarom gebeurde deze voorbereiding helemaal buiten het Parlement om?

Het ontwerp werd bovendien bij hoogdringendheid in het Parlement ingediend. De meerderheid heeft verhinderd dat in het Parlement een discussie over de grond van de zaak kon worden gevoerd, bijvoorbeeld met hoorzittingen. De arbeidsgeneeskunde moet meer op preventie gericht zijn en daarom moeten er ook andere disciplines bij worden betrokken. Niemand heeft dat ooit betwist. De vraag is alleen of er dan twee afdelingen parallel naast elkaar moeten werken, want dat maakt samenwerking zeker niet eenvoudiger. Met andere woorden, er is geen gemeenschappelijke aanpak. Waarom acht de minister het dan noodzakelijk om de noodzaak van samenwerking in de wet op te nemen?

De minister bevestigt mijn woorden over de duale structuur. Die is noodzakelijk ingevolge de bevoegdheidsverdeling met de Gemeenschappen. Door de institutionele problemen in ons land zadelt men dus de ondernemingen op met moeilijke structuren die bovendien meer kosten.

Tegen elke verandering is er weerstand. Dat is normaal. Als de tegenargumenten echter ook de inhoud van het wetsontwerp betreffen, dan kan men toch bezwaarlijk beweren dat het zonder meer gaat om weerstand tegen verandering.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb van de minister geen antwoord gekregen op mijn vraag of de terechte opmerkingen van onze diensten als taalcorrecties zullen worden aanvaard. Zij lijken mij evenwel te uitgebreid om ze als gewone tekstverbeteringen te beschouwen, want volgens mij wordt de tekst van het wetsontwerp er enigszins door gewijzigd.

Het lijkt mij bovendien te omslachtig om al die opmerkingen als aparte tekstwijzigingen in te brengen in de bespreking. Ikzelf zou, nog vóór de algemene bespreking wordt gesloten, het document van onze diensten als amendement willen indienen, zodat die opmerkingen vooralsnog in de tekst van het wetsontwerp kunnen worden opgenomen. Ik vraag mij af of dit technisch mogelijk is. Bovendien wens ik de commissieleden en de ambtenaren die over de leesbaarheid van de teksten waken, niet voortdurend te ontmoedigen.

De Voorzitter. — Op de opmerkingen van de heren Coene en Verreycken kan ik antwoorden dat de diensten van de Senaat deze tekstverbeteringen gisteren naar de Kamer hebben overgezonden met het verzoek ze als technische aanpassingen of als tekstverbeteringen op te nemen. De diensten van de Kamer hebben laten weten dat hiervoor geen mogelijkheid meer bestond. Bij ontstentenis van een akkoord tussen Kamer en Senaat kunnen deze tekstverbeteringen enkel nog als amendement worden ingediend.

Het woord is aan mevrouw Maximus.

Mevrouw Maximus (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben verheugd dat de Senaat ter zake een beslissing zal nemen. Het is niet de eerste keer dat de commissie voor de Sociale Aangelegenheden sinds de herziening van de bevoegdheden van Kamer en Senaat wordt geconfronteerd met het probleem van de tekstcorrecties. Wanneer een tekst duidelijker en klaarder kan worden geformuleerd zonder afbreuk te doen aan de inhoud ervan en zonder aanleiding te geven tot afwijkende interpretaties, zie ik evenwel niet in waarom een technische of taalkundige aanpassing tussen de diensten onmogelijk zou zijn. Aldus wordt vermeden dat aan de commissieleden zou kunnen worden aangewreven dat zij de evocatieprocedure misbruiken voor het aanbrengen van zuiver technische of taalkundige verbeteringen; dat zou de Senaat onwaardig zijn. De publikatie van slecht geredigeerde teksten in het *Belgisch Staatsblad* is daarentegen ook een bron van frustraties.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij dat mevrouw Maximus dit probleem heeft aangesneden. De oorzaak van het probleem is de onwil van de meerderheid om een discussie ten gronde te voeren en de voorliggende teksten te amenderen als blijkt dat amendering verantwoord is. De voorgestelde tekstverbeteringen liggen in dit geval voor sommige punten op de rand van een tekstwijziging en zijn dus voor de meerderheid niet aanvaardbaar. Mocht in deze instelling een grotere openheid aan de dag worden gelegd en niet elk amendement als een inbreuk op de rechten van de Regering worden aangezien, dan zou de kwaliteit van het wetgevende werk er goed bij varen.

Waarom is men toch zo gekant tegen deze technische tekstverbeteringen? Als deze aanpassingen gegrond zijn, zullen zij in de Kamer van volksvertegenwoordigers geen aanleiding geven tot nieuwe discussies, maar onmiddellijk worden aanvaard en goedgekeurd. Hierdoor worden er hoogstens twee weken tijd verloren. Het tijdsargument kan dus niet worden ingeroepen om een discussie ten gronde te weigeren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik was er niet van op de hoogte dat de diensten van de Senaat een officieel verzoek tot opname van tekstverbeteringen in dit wetsontwerp aan de Kamer hadden gericht, verzoek dat daar hooghartig werd afgewezen. Dit is een nieuw element.

Ik wist ook niet dat de meerderheid, bij monde van de voorzitter van de commissie, zich bereid had verklaard deze tekstverbeteringen aan te brengen. We kunnen het nu louter politiek spelen en straks stemmen over het ietwat eigenaardige amendement van de heer Verreycken. Indien over het amendement wordt gestemd zal het waarschijnlijk botweg naar de papiermand worden verwezen. Dit zou leiden tot een wel zeer rare situatie. Eerst liepen we het risico dat er niet zou worden gesproken over het advies van onze eigen diensten, maar nu dreigen we het zelfs af te wijzen.

De uiterste datum voor evocatie is 13 mei en we zitten dus nog volop in de onderzoeksperiode van 60 dagen. Ik vraag dus met aandrang om respect op te brengen voor onze eigen diensten en ons eigen parlementair werk en het ontwerp terug te zenden naar de commissie om het taalkundig en legistiek te laten verbeteren. Dit is de enige ordentelijke oplossing die we hebben.

De Voorzitter. — Mijnheer Loones, er is nog een bijkomend probleem. De minister gaat niet met al onze opmerkingen akkoord. Uiteindelijk zijn alleen onze taalkundige en technische voorstellen naar de Kamer gegaan waarover zowel de diensten als de leden van de meerderheid en de minister het eens waren. Op dat voorstel is een negatief antwoord gekomen. Wij kunnen dus maar één ding doen, namelijk ons ultieme politieke wapen gebruiken en proberen, zoals de heer Verreycken doet, de zaak te regelen via amendering. Het resultaat daarvan is natuurlijk afhankelijk van de stemming.

Het woord is aan mevrouw Maximus.

Mevrouw Maximus (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil toch nog één zaak preciseren, zodat er geen misverstand blijft bestaan. Deze procedure maakte geen deel uit van de eigenlijke amenderingprocedure. Het was een technische procedure tussen de verschillende diensten van de Kamer en de Senaat. Dat is nu eigenlijk mank gelopen. Daardoor wordt de hele zaak indirect in de Senaat bemoeilijkt. Vroeger werd dit als gewoon tussen de diensten onderling geregeld. Nu krijgen ze eigenlijk een beetje een politiek aspect omdat het vroegere technisch overleg tussen twee diensten nu via amendering moet worden geregeld. Dat is de grond van het probleem.

De Voorzitter. — Wij zullen er bij de Kamer op aandringen dat zij in de toekomst voor deze procedures meer begrip opbrengt.

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil er toch op wijzen dat wij daarover in de commissie niet hebben gesproken. Er is geen stemming over geweest en het is dus een initiatief dat de voorzitter te goeder trouw heeft genomen. Later heb ik de tekst ingekeken en bij een aantal aspecten vraag ik mij toch wel af of het werkelijk louter om taalkundige aanpassingen gaat.

Voor de toekomst moeten we mijns inziens een procedure uitwerken waarbij dergelijke problemen in de commissie ter sprake worden gebracht en dat er wordt gevraagd of alle leden met alle aanpassingen voorgesteld door de diensten van de Senaat akkoord gaan. Indien het om puur vormelijke verbeteringen gaat, zal niemand er problemen mee hebben en dan kunnen ze worden doorgezonden naar de Kamer. De huidige procedure is eigenlijk toch op het randje van wat correct is.

De Voorzitter. — In het vroegere tweekamerstelsel waren dergelijke discussies natuurlijk ook niet uitgesloten.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen waarbij amendementen werden ingediend.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles auxquels des amendements ont été déposés.

Artikel 2 luidt:

Hoofdstuk 1. — Toepassingsgebied en definities

Art. 2. § 1. Deze wet is toepasselijk op de werkgevers en de werknemers.

Voor de toepassing van deze wet worden gelijkgesteld met :

1° Werknemers :

a) De personen die, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid verrichten onder het gezag van een ander persoon;

b) De personen die een beroepsopleiding volgen waarvan het studieprogramma voorziet in een vorm van arbeid die al dan niet in de opleidingsinstelling wordt verricht;

c) De personen verbonden met een leerovereenkomst;

d) De stagiairs;

e) De leerlingen en studenten die een studierichting volgen waarvan het opleidingsprogramma voorziet in een vorm van arbeid die in de onderwijsinstelling wordt verricht;

2° Werkgevers : de personen die de onder 1° genoemde personen tewerkstellen.

§ 2. De bepalingen van hoofdstuk V zijn bovendien van toepassing op de personen die betrokken zijn bij werkzaamheden betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

§ 3. De Koning kan de bepalingen van deze wet en van haar uitvoeringsbesluiten geheel of gedeeltelijk toepasselijk verklaren op andere dan de bij § 1 bedoelde personen die zich op de bij deze wet en haar uitvoeringsbesluiten bedoelde arbeidsplaatsen bevinden.

§ 4. Deze wet is niet toepasselijk op de dienstboden en het ander huispersoneel en hun werkgevers.

Chapitre 1er. — Champ d'application et définitions

Art. 2. § 1er. La présente loi est applicable aux employeurs et aux travailleurs.

Pour l'application de la présente loi sont assimilés :

1° Aux travailleurs :

a) Les personnes qui, autrement qu'en vertu d'un contrat de travail, exécutent des prestations de travail sous l'autorité d'une autre personne;

b) Les personnes qui suivent une formation professionnelle dont le programme de formation prévoit une forme de travail qui est oui ou non effectué dans l'établissement de formation;

c) Les personnes liées par un contrat d'apprentissage;

d) Les stagiaires;

e) Les élèves et les étudiants qui suivent des études pour lesquelles le programme d'étude prévoit une forme de travail qui est effectué dans l'établissement d'enseignement;

2° Aux employeurs : les personnes qui occupent les personnes visées au 1°.

§ 2. En outre, les dispositions du chapitre V sont applicables aux personnes concernées par des activités relatives aux chantiers temporaires ou mobiles.

§ 3. Le Roi peut déclarer applicables en tout ou en partie les dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution à d'autres personnes, que celles visées au § 1er, qui se trouvent sur les lieux de travail visés par la présente loi et ses arrêtés d'exécution.

§ 4. La présente loi ne s'applique pas aux domestiques et autres gens de maison ni à leurs employeurs.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor :

« In § 1, 1°, de punten b) tot e) doen vervallen. »

« Au § 1er, 1°, supprimer les points b) à e). »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, met ons voorstel houden wij rekening met de opmerkingen van de Raad van State, die stelt dat de federale overheid enkel bevoegd is voor zover er een arbeidsrechtelijke gezagsverhouding bestaat tussen de betrokkenen. Aangezien het toepassingsgebied van de ontworpen regeling wordt losgekoppeld van het bestaan van zo'n

verhouding, is het volgens de Raad van State niet zeker dat de federale overheid hiervoor bevoegd is. Om problemen dienaangaande te vermijden, stellen wij voor die categorieën te schrappen. Zo vermijden wij dat er bevoegdheidsconflicten kunnen rijzen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 3 luidt :

Art. 3. § 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

1° Welzijn: het geheel van factoren betreffende de omstandigheden waarin arbeid wordt verricht zoals bedoeld in artikel 4, tweede lid;

2° Comité: Comité voor preventie en bescherming op het werk;

3° Dienst: Interne Dienst voor preventie en bescherming op het werk;

4° Hoge Raad: Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk;

5° Organisatie: de in § 2 bedoelde meest representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties;

6° De wet van 19 maart 1991: de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden;

7° Opdrachtgever: iedere natuurlijke of rechtspersoon voor wiens rekening een bouwwerk wordt verwezenlijkt;

8° Bouwdirectie belast met het ontwerp: iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het ontwerp van het bouwwerk;

9° Bouwdirectie belast met de uitvoering: iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor de uitvoering van het bouwwerk;

10° Bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering: iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het toezicht op de uitvoering van het bouwwerk;

11° Aannemer: iedere natuurlijke of rechtspersoon die activiteiten verricht tijdens de uitvoeringsfase van de verwezenlijking van het bouwwerk ongeacht of hij werkgever of zelfstandige is of een werkgever die samen met zijn werknemers werkt op de bouwplaats;

12° Coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk: iedere persoon die door de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp belast is om zorg te dragen voor de coördinatie inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk;

13° Coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk: iedere persoon die door de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, belast is om zorg te dragen voor de coördinatie inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk;

14° Tijdelijke of mobiele bouwplaats: elke bouwplaats waar civieltechnische werken of bouwwerken worden uitgevoerd waarvan de lijst is vastgesteld door de Koning;

15° Arbeidsplaats: elke plaats waar arbeid wordt verricht, ongeacht of deze zich binnen of buiten een inrichting bevindt en ongeacht of deze zich in een besloten of in een open ruimte bevindt;

16° Zelfstandige: iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent waarvoor hij niet verbonden is door een arbeidsovereenkomst of waarvoor zijn rechtspositie niet eenzijdig is geregeld door de overheid.

§ 2. Voor de toepassing van deze wet worden als meest representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties beschouwd:

1° De interprofessionele organisaties van werkgevers en van werknemers, die voor het gehele land zijn opgericht en die in de Centrale Raad voor het bedrijfsleven en in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigd zijn; de werknemersorganisaties moeten bovendien ten minste 50 000 leden tellen;

2° De professionele en interprofessionele organisaties die aangesloten zijn bij of deel uitmaken van een onder 1° genoemde interprofessionele organisatie.

Worden bovendien als representatieve werkgeversorganisaties beschouwd de organisaties die overeenkomstig de wetten betreffende de organisatie van de middenstand, gecoördineerd op 28 mei 1979, de middenstand vertegenwoordigen in de Nationale Arbeidsraad.

Art. 3. § 1er. Pour l'application de la présente loi, on entend par:

1° Bien-être: l'ensemble des facteurs concernant les conditions dans lesquelles le travail est effectué, tels qu'ils sont visés à l'article 4, alinéa 2;

2° Comité: Comité pour la prévention et la protection au travail;

3° Service: Service interne pour la prévention et la protection au travail;

4° Conseil supérieur: Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail;

5° Organisation: les organisations les plus représentatives des travailleurs et d'employeurs visées au § 2;

6° La loi du 19 mars 1991: la loi du 19 mars 1991 portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel;

7° Maître d'ouvrage: toute personne physique ou morale pour le compte de laquelle un ouvrage est réalisé;

8° Maître d'œuvre chargé de la conception: toute personne physique ou morale chargée de la conception de l'ouvrage pour le compte du maître d'ouvrage;

9° Maître d'œuvre chargé de l'exécution: toute personne physique ou morale chargée de l'exécution de l'ouvrage pour le compte du maître d'ouvrage;

10° Maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution: toute personne physique ou morale chargée du contrôle de l'exécution de l'ouvrage pour le compte du maître d'ouvrage;

11° Entrepreneur: toute personne physique ou morale qui exerce des activités pendant la phase d'exécution de la réalisation de l'ouvrage quoiqu'il soit un employeur, un indépendant ou un employeur qui travaille avec ses travailleurs sur le chantier;

12° Coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage: toute personne chargée par le maître d'ouvrage ou par le maître d'œuvre chargé de la conception, de veiller à la coordination de la sécurité et de la santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage;

13° Coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage: toute personne chargée par le maître d'ouvrage, le maître d'œuvre chargé de l'exécution ou le maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution, de veiller à la coordination de la sécurité et de la santé pendant la réalisation de l'ouvrage;

14° Chantier temporaire ou mobile: tout chantier où s'effectuent des travaux du bâtiment ou de génie civil dont la liste est fixée par le Roi;

15° Lieu de travail: tout lieu où un travail est effectué, en dépit du fait qu'il se trouve dans un établissement ou en dehors et en dépit du fait qu'il se trouve, dans un espace clos ou ouvert;

16° Indépendant: toute personne physique qui exerce une activité professionnelle pour laquelle elle n'est pas liée par un contrat de travail ou pour laquelle sa situation juridique n'est pas réglée unilatéralement par l'autorité.

§ 2. Pour l'application de la présente loi, sont considérées comme organisations les plus représentatives des travailleurs et des employeurs:

1° Les organisations interprofessionnelles de travailleurs et d'employeurs constituées sur le plan national et représentées au Conseil central de l'économie et au Conseil national du travail; les organisations de travailleurs doivent, en outre, compter au moins 50 000 membres;

2° Les organisations professionnelles et interprofessionnelles affiliées à ou faisant partie d'une organisation interprofessionnelle visée au 1°.

Sont considérées en outre comme organisations représentatives des employeurs, les organisations qui conformément aux lois relatives à l'organisation des classes moyennes, coordonnées le 28 mai 1979, représentent les classes moyennes au Conseil national du travail.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

«*Het 1° van § 1, vervangen als volgt:*

«*1° Gezondheid, veiligheid en welzijn: de dynamische toestand (proces) van volledige fysieke en psychische integriteit van werknemers die ontstaat door het voorkomen van beroepsziekten en arbeidsgebonden aandoeningen (met betrekking tot gezondheid), het voorkomen van arbeidsongevallen (met betrekking tot veiligheid) en het voorkomen van arbeidshinder (met betrekking tot welzijn).*

Gevaar: intrinsieke eigenschap van een agens, van een proces of van een situatie die kan leiden tot het veroorzaken van schade aan de gezondheid, veiligheid en welzijn.

Risico: kans op schade aan de gezondheid, aan de veiligheid en aan het welzijn, door de blootstelling aan een gevaar waarvan de eigenschappen kunnen beïnvloed worden door risicofactoren.

Risicofactor: elke collectieve en individuele factor die kan geassocieerd worden met het gevaar en die het risico beïnvloedt.

Risico-analyse: het identificeren en analyseren van gevaren en van risicofactoren, waardoor het risico kan beschreven en berekend worden.»

«*Remplacer le 1° du § 1er par les dispositions suivantes:*

«*1° Santé, sécurité et bien-être: la situation dynamique (processus) d'intégrité physique et psychique totale des travailleurs résultant de la prévention des maladies professionnelles et des affections liées au travail (en matière de santé), de la prévention des accidents du travail (en matière de sécurité) et de la prévention des nuisances au travail (en matière de bien-être).*

Danger: les propriétés intrinsèques d'un agent, d'un processus ou d'une situation pouvant porter atteinte à la santé, à la sécurité et au bien-être.

Risque: risque d'atteinte à la santé, à la sécurité et au bien-être encouru par suite d'une exposition à un danger dont les propriétés peuvent être influencées par des facteurs de risque.

Facteur de risque: tout facteur collectif et individuel pouvant être associé au danger et qui influence le risque.

Analyse de risque: l'identification et l'analyse des dangers et des facteurs de risque permettant de décrire et de calculer le risque.»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, het belangrijkste is, zoals ik reeds in mijn uiteenzetting heb gezegd, dat wij pogen definities aan te houden die al internationaal erkend zijn. In het amendement staan de diverse begrippen en definities uit de EG-kaderrichtlijn van 1989, van de vierde, vijfde, zesde, zevende en tiende bijzondere richtlijnen en ook van het Europese handboek ter zake, met name de handleiding voor de risicobeoordeling op het werk. Deze definities zijn volgens ons het meest geschikt voor preventiedoeleinden omdat de persoon die de schade kan ondervinden centraal staat. Precies die schade moet het voorwerp zijn van preventie. Het opnemen van die definities in de kaderwet is heel belangrijk omdat er heel wat misverstanden zijn over de inhoud van sommige begrippen zoals risico-analyse, wat toch de basis is van een rationeel preventiebeleid.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen nog volgend amendement voor:

« Paragraaf 1, 3°, van dit artikel vervangen als volgt:

« 3° Preventiedienst: Dienst voor preventie op het werk. »

« Remplacer le § 1er, 3°, de cet article par la disposition suivante:

« 3° Service de prévention: Service pour la prévention au travail. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Bij dit artikel, stellen mevrouw Nelis en de heer Coene een derde amendement voor:

« Paragraaf 1, het 7° tot 14° van dit artikel doen vervallen. »

« Au § 1er de cet article, supprimer les points 7° à 14°. »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, dit amendement heeft enkel betrekking op de bouwsector. Om de lectuur van de wet te vergemakkelijken, menen wij dat de regeling van deze sector in een afzonderlijk ontwerp moet worden opgenomen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 4 luidt:

Hoofdstuk II. — Algemene beginselen

Art. 4. De Koning kan aan de werkgevers en de werknemers alle maatregelen opleggen die nodig zijn voor het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Het welzijn wordt nagestreefd door maatregelen die betrekking hebben op:

- 1° De arbeidsveiligheid;
- 2° De bescherming van de gezondheid van de werknemer op het werk;
- 3° De psycho-sociale belasting veroorzaakt door het werk;
- 4° De ergonomie;
- 5° De arbeidshygiëne;
- 6° De verfraaiing van de arbeidsplaatsen;
- 7° De maatregelen van de onderneming inzake leefmilieu, wat betreft hun invloed op de punten 1° tot 6°.

De Koning kan bijzondere maatregelen vaststellen om rekening te houden met de specifieke toestand van inzonderheid de thuiswerkers, de kleine en middelgrote ondernemingen, de krijgsmacht, de politiediensten en de diensten voor burgerbescherming, met het oog op het bereiken van een gelijkwaardig beschermingsniveau.

Chapitre II. — Principes généraux

Art. 4. Le Roi peut imposer aux employeurs et aux travailleurs toutes les mesures nécessaires pour le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

Le bien-être est poursuivi par des mesures qui ont trait à:

- 1° La sécurité du travail;
- 2° La protection de la santé du travailleur au travail;
- 3° La charge psycho-sociale occasionnée par le travail;
- 4° L'ergonomie;
- 5° L'hygiène du travail;

6° L'embellissement des lieux de travail;

7° Les mesures prises par l'entreprise en matière d'environnement, pour ce qui concerne leur influence sur les points 1° à 6°.

Le Roi peut fixer des mesures spécifiques afin de tenir compte de la situation spécifique notamment des travailleurs à domicile, des petites et moyennes entreprises, des forces armées, des services de police et des services de protection civile en vue d'obtenir un niveau de protection équivalent.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« Dit artikel vervangen als volgt:

« Art. 4. Elke werkgever heeft de opdracht de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van elke werknemer te beschermen en te verbeteren, en schade aan de gezondheid te voorkomen.

De werkgever zal deze verplichting uitvoeren door:

— Het organiseren van een permanente, multidisciplinaire en participatieve risico-analyse;

— Het definiëren van een hierop gebaseerd beleid;

— En het vastleggen van hierop gebaseerde maatregelen.

De Koning kan aan de werkgevers en de werknemers de minimum maatregelen opleggen die nodig zijn voor de bescherming van de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van werknemers. »

« Remplacer cet article par les dispositions suivantes:

« Art. 4. Chaque employeur a pour mission de garantir et d'améliorer la santé, la sécurité et le bien-être de chaque travailleur et d'éviter qu'il soit porté atteinte à sa santé.

L'employeur satisfera à cette obligation:

— En procédant à une analyse de risque permanente, multidisciplinaire et participative;

— En élaborant une politique fondée sur cette analyse;

— Et en arrêtant des mesures fondées sur cette analyse.

Le Roi peut imposer aux employeurs et aux travailleurs les mesures minimales requises pour assurer la santé, la sécurité et le bien-être des travailleurs. »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ook hier is het de bedoeling duidelijker te formuleren waarover het gaat, wat de verplichtingen zijn van de werkgever bij het organiseren van veiligheid, gezondheid en preventie en de manier waarop de Koning de diverse maatregelen kan opleggen. Wij stellen voor de huidige tekst te herschrijven om hem doorzichtiger te maken.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 5 luidt:

Art. 5. § 1. De werkgever treft de nodige maatregelen ter bevordering van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Daartoe past hij de volgende algemene preventiebeginselen toe:

- a) Risico's voorkomen;
- b) Evalueren van risico's die niet kunnen worden voorkomen;
- c) De bestrijding van de risico's bij de bron;
- d) Vervanging van wat gevaarlijk is door dat wat niet gevaarlijk of minder gevaarlijk is;
- e) Voorrang aan maatregelen inzake collectieve bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming;
- f) Aanpassing van het werk aan de mens, met name wat betreft de inrichting van de werkposten, en de keuze van de werkkuitrusting en de werk- en produktiemethoden, met name om monotone arbeid en tempogebonden arbeid draaglijker te maken en de gevolgen daarvan voor de gezondheid te beperken;

g) Zo veel mogelijk de risico's inperken, rekening houdend met de ontwikkelingen van de techniek;

h) De risico's op een ernstig letsel inperken door het nemen van materiële maatregelen met voorrang op iedere andere maatregel;

i) Planning van de preventie en de uitvoering van het beleid met betrekking tot het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk met het oog op een systeembenadering waarin onder andere volgende elementen worden geïntegreerd: techniek, organisatie van het werk, arbeidsomstandigheden, sociale betrekkingen en omgevingsfactoren op het werk;

j) Verzorgen van voorlichting van de werknemer over de aard van zijn werkzaamheden, de daaraan verbonden overblijvende risico's en de maatregelen die erop gericht zijn deze gevaren te voorkomen of te beperken:

1° Bij zijn indiensttreding;

2° Telkens dit in verband met de bescherming van het welzijn noodzakelijk is;

k) Verschaffen van passende instructies aan de werknemers en instellen van begeleidingsmaatregelen voor een redelijke garantie op de naleving van deze instructies.

§ 2. De werkgever bepaalt:

a) De middelen waarmee en de wijze waarop het in § 1 bedoelde beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk kan worden gevoerd;

b) De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de personen belast met het toepassen van het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Hij past zijn welzijnsbeleid aan in functie van de opgedane ervaring, de evolutie van de werkmethode of de arbeidsomstandigheden.

§ 3. De Koning kan de in § 1 bedoelde algemene preventiebeginselen nader omschrijven en nader uitwerken in toepassing of ter voorkoming van specifieke risicosituaties.

Art. 5. § 1er. L'employeur prend les mesures nécessaires afin de promouvoir le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

À cette fin, il applique les principes généraux de prévention suivants:

a) Éviter les risques;

b) Évaluer les risques qui ne peuvent pas être évités;

c) Combattre les risques à la source;

d) Remplacer ce qui est dangereux par ce qui n'est pas dangereux ou par ce qui est moins dangereux;

e) Prendre des mesures de protection collective par priorité à des mesures de protection individuelle;

f) Adapter le travail à l'homme, en particulier en ce qui concerne la conception des postes de travail, ainsi que le choix des équipements de travail et des méthodes de travail et de production, en vue notamment de rendre plus supportable le travail monotone et le travail cadencé et d'en atténuer les effets sur la santé;

g) Limiter, autant que possible, les risques compte tenu de l'état de l'évolution de la technique;

h) Limiter les risques de lésion grave en prenant des mesures matérielles par priorité à toute autre mesure;

i) Planifier la prévention et exécuter la politique concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail en visant une approche de système qui intègre entre autres, les éléments suivants: la technique, l'organisation du travail, les conditions de vie au travail, les relations sociales et les facteurs ambiants au travail;

j) Donner des informations au travailleur sur la nature de ses activités, les risques résiduels qui y sont liés et les mesures visant à prévenir ou limiter ces dangers:

1° Au moment de l'entrée en service;

2° Chaque fois que cela est nécessaire pour la protection du bien-être;

k) Donner des instructions appropriées aux travailleurs et établir des mesures d'accompagnement afin de garantir d'une façon raisonnable l'observation de ces instructions.

§ 2. L'employeur détermine:

a) Les moyens par lesquels et la façon selon laquelle la politique concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail visée au § 1er, peut être menée;

b) Les compétences et responsabilités des personnes chargées d'appliquer la politique concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

Il adapte sa politique de bien-être en fonction de l'expérience acquise, de l'évolution des méthodes de travail ou des conditions de vie au travail.

§ 3. Le Roi peut préciser les principes généraux de prévention visés au § 1er et les élaborer de façon plus précise en application ou en prévision de situations de risque spécifiques.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« De §§ 1 en 2 van dit artikel vervangen als volgt:

« § 1. De werkgever treft de nodige maatregelen en past deze voortdurend aan, voor de bescherming en de verbetering van de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van werknemers. Hij doet dit op basis van de risico-analyse en volgens de algemene principes van preventie:

a) Het vermijden van het gevaar;

b) Het aanpassen van de risicofactoren op niveau van de hele organisatie, op niveau van elke afdeling, en op niveau van de individuele arbeidsplaats;

c) Het informeren en opleiden van de werknemer over de aard van het werk, de daaraan verbonden risico's en de maatregelen om deze risico's te verminderen:

— Bij indiensttreding;

— Telkens dit noodzakelijk is.

§ 2. De werkgever bepaalt:

— De middelen;

— De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van alle werknemers nodig voor het uitvoeren van de maatregelen beschreven in § 1. »

« Remplacer les §§ 1er et 2 par ce qui suit:

« § 1er. L'employeur prend les mesures nécessaires et les adapte en permanence en vue de la protection et de l'amélioration de la santé, de la sécurité et du bien-être des travailleurs. À cet effet, il applique l'analyse du risque ainsi que les principes généraux de prévention suivants:

a) Prévenir le danger;

b) Adapter les facteurs de risque au niveau de l'ensemble de l'organisation, au niveau de chaque section et au niveau des postes de travail individuels;

c) Informer et former le travailleur sur la nature de son travail, les risques qui y sont liés et les mesures visant à réduire ces risques:

— Au moment de l'entrée en service;

— Chaque fois que cela s'avère nécessaire.

§ 2. L'employeur détermine:

— Les moyens ainsi que;

— Les compétences et responsabilités de tous les travailleurs nécessaires à la mise en œuvre des mesures visées au § 1er. »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ook hier stellen wij een andere formulering voor die simpeler, meer begrijpbaar en transparanter is dan die van dit wetsontwerp, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen gevaar en risico-factoren.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 6 luidt:

Art. 6. Iedere werknemer moet in zijn doen en laten op de arbeidsplaats, overeenkomstig zijn opleiding en de door de werkgever gegeven instructies, naar vermogen zorg dragen voor zijn eigen veiligheid en gezondheid en deze van de andere betrokken personen.

Daartoe moeten de werknemers vooral, overeenkomstig hun opleiding en de door de werkgever gegeven instructies:

1° Op de juiste wijze gebruik maken van machines, toestellen, gereedschappen, gevaarlijke stoffen, vervoermiddelen en andere middelen;

2° Op de juiste wijze gebruik maken van de persoonlijke beschermingsmiddelen welke hun ter beschikking zijn gesteld en die na gebruik weer opbergen;

3° De specifieke veiligheidsvoorzieningen van met name machines, toestellen, gereedschappen, installaties en gebouwen niet willekeurig uitschakelen, veranderen of verplaatsen en deze voorzieningen op de juiste manier gebruiken;

4° De werkgever en de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk onmiddellijk op de hoogte stellen van iedere werksituatie waarvan zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat deze een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid en de gezondheid met zich brengt, alsmede van elk vastgesteld gebrek in de beschermingsystemen;

5° Bijstand verlenen aan de werkgever en de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk, zolang dat nodig is om hen in staat te stellen alle taken uit te voeren of aan alle verplichtingen te voldoen die met het oog op het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk zijn opgelegd;

6° Bijstand verlenen aan de werkgever en de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk, zolang dat nodig is, om de werkgever in staat te stellen ervoor te zorgen dat het werkmilieu en de arbeidsomstandigheden veilig zijn en geen risico's opleveren voor de veiligheid en de gezondheid binnen hun werkterein.

De Koning kan de verplichtingen van de werknemers nader bepalen en verder uitwerken in toepassing van of ter voorkoming van specifieke risicosituaties.

Art. 6. Il incombe à chaque travailleur de prendre soin, selon ses possibilités, de sa sécurité et de sa santé ainsi que de celles des autres personnes concernées du fait de ses actes ou des omissions au travail, conformément à sa formation et aux instructions de son employeur.

Afin de réaliser ces objectifs, les travailleurs doivent, en particulier, conformément à leur formation et aux instructions de leur employeur:

1° Utiliser correctement les machines, appareils, outils, substances dangereuses, équipements de transport et autres moyens;

2° Utiliser correctement les équipements de protection individuelle mis à leur disposition et, après utilisation, les ranger à leur place;

3° Ne pas mettre hors service, changer ou déplacer arbitrairement les dispositifs de sécurité propres notamment aux machines, appareils, outils, installations et bâtiments, et utiliser de tels dispositifs de sécurité correctement;

4° Signaler immédiatement, à l'employeur et au service interne de prévention et de protection au travail, toute situation de travail dont ils ont un motif raisonnable de penser qu'elle présente un danger grave et immédiat pour la sécurité et la santé ainsi que toute déféctuosité constatée dans les systèmes de protection;

5° Coopérer avec l'employeur et le service interne de prévention et de protection au travail, aussi longtemps que nécessaire, pour permettre l'accomplissement de toutes les tâches ou exigences imposées, en vue du bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail;

6° Coopérer avec l'employeur et le service interne de prévention et de protection au travail, aussi longtemps que nécessaire, pour permettre à l'employeur d'assurer que le milieu et les conditions de travail sont sûrs et sans risque pour la sécurité et la santé à l'intérieur de leur champ d'activité.

Le Roi peut préciser les obligations des travailleurs et les élaborer de façon plus précise en application ou en prévision de situations de risque spécifiques.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« In het tweede lid, 4°, 5° en 6°, van dit artikel de woorden « de werkgever en de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk » telkens vervangen door de woorden « de werkgever en de preventiedienst. »

« Aux points 4°, 5° et 6°, remplacer chaque fois les mots « l'employeur et le service interne de prévention et de protection au travail » par les mots « l'employeur et le service de prévention. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 7 luidt:

Hoofdstuk III. — Bijzondere bepalingen betreffende tewerkstelling op eenzelfde arbeidsplaats

Art. 7. Verschillende ondernemingen of instellingen die bedrijvig zijn op eenzelfde arbeidsplaats waar werknemers werken, moeten samenwerken bij de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot de veiligheid en de gezondheid van de werknemers en hun optreden op dit vlak coördineren.

De Koning bepaalt de voorwaarden en de regels waaronder de in het eerste lid bedoelde samenwerking en coördinatie moet gebeuren.

Chapitre III. — Dispositions spécifiques concernant le travail sur un même lieu de travail

Art. 7. Si plusieurs entreprises ou institutions sont actives sur un même lieu de travail où des travailleurs travaillent, ils doivent coopérer à la mise en œuvre des mesures concernant la sécurité et la santé des travailleurs et ils doivent coordonner leurs activités à ce sujet.

Le Roi fixe les conditions et les modalités selon lesquelles la coopération et la coordination visées à l'alinéa 1er sont effectuées.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« In het eerste lid van dit artikel de woorden « de maatregelen met betrekking tot de veiligheid en de gezondheid » vervangen door de woorden « de maatregelen met betrekking tot gezondheid en veiligheid en welzijn. »

« Au premier alinéa, remplacer les mots « des mesures concernant la sécurité et la santé des travailleurs » par les mots « des mesures concernant la santé, la sécurité et le bien-être des travailleurs. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 8 luidt:

Hoofdstuk IV. — Bijzondere bepalingen betreffende werkzaamheden van ondernemingen van buitenaf

Art. 8. De werkgever bij wie werknemers van ondernemingen van buitenaf in zijn inrichting werkzaamheden komen uitvoeren, is ertoe gehouden:

1° De werkgevers van die werknemers de nodige informatie te verstrekken ten behoeve van hun werknemers met betrekking tot de risico's en de maatregelen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk van toepassing in zijn inrichting;

2° Zich ervan te vergewissen dat deze werknemers de passende opleiding en instructies inherent aan zijn bedrijfsactiviteit hebben ontvangen;

3° Het optreden van de ondernemingen van buitenaf te coördineren en de samenwerking tussen deze ondernemingen en zijn onderneming bij de uitvoering van de maatregelen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk te verzekeren.

De werkgevers van de ondernemingen van buitenaf zijn ertoe gehouden:

1° Aan de werkgever bij wie hun werknemers werkzaamheden zullen uitvoeren de nodige informatie te verstrekken over de risico's eigen aan die werkzaamheden;

2° Hun medewerking te verlenen aan de coördinatie en samenwerking bedoeld in het eerste lid, 3°.

De Koning bepaalt, rekening houdend met de risicograad en de omvang van de onderneming, op welke wijze de in dit artikel bedoelde informatie wordt verstrekt.

De Koning kan de nadere regels betreffende de coördinatie en samenwerking vaststellen. Hij kan tevens bepalen onder welke voorwaarden en volgens welke nadere regels de in het eerste lid bedoelde werkgevers zelf de werknemers van de ondernemingen van buitenaf informeren of opleiden.

Chapitre IV. — Dispositions spécifiques concernant les travaux d'entreprises extérieures

Art. 8. L'employeur chez qui des travailleurs d'entreprises extérieures viennent exécuter des activités dans son établissement est tenu:

1° De donner aux employeurs de ces travailleurs les informations nécessaires à l'attention de leurs travailleurs concernant les risques et les mesures concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail applicables dans son établissement;

2° De s'assurer que ces travailleurs ont reçu la formation et les instructions appropriées, inhérentes à l'activité de l'entreprise;

3° De coordonner les activités des entreprises extérieures et d'assurer la collaboration entre ces entreprises et son entreprise lors de l'exécution des mesures concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

Les employeurs d'entreprises extérieures sont tenus:

1° De fournir à l'employeur chez qui leurs travailleurs exécuteront des activités, les informations nécessaires sur les risques propres à ces activités;

2° De coopérer à la coordination et la collaboration visées à l'alinéa 1er, 3°.

Le Roi détermine, en tenant compte du degré de risque et de la taille de l'entreprise, de quelle façon l'information visée par le présent article est donnée.

Le Roi peut déterminer les modalités concernant la coordination et la collaboration. Il peut également déterminer les conditions et les modalités selon lesquelles les employeurs visés à l'alinéa 1er assurent eux-mêmes l'information et la formation des travailleurs d'entreprises extérieures.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« In dit artikel de woorden «inzake het welzijn» telkens vervangen door de woorden «inzake gezondheid, veiligheid en welzijn.»

«À cet article, remplacer chaque fois les mots «concernant le bien-être» par les mots «concernant la santé, la sécurité et le bien-être.»

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 9 luidt:

Art. 9. De werkgever bij wie werknemers van ondernemingen van buitenaf in zijn inrichting werkzaamheden komen uitvoeren, is er toe gehouden:

1° Deze onderneming te weren waarvan hij kan weten dat de werkgever de verplichtingen opgelegd door deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten ten aanzien van zijn werknemers niet naleeft;

2° Met de werkgever van de onderneming van buitenaf een overeenkomst te sluiten waarin inzonderheid de volgende bedingen zijn opgenomen:

a) De werkgever van de onderneming van buitenaf verbindt er zich toe zijn verplichtingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk die eigen zijn aan de inrichting waarin zijn werknemers werkzaamheden komen uitvoeren na te leven;

b) Indien de werkgever van de onderneming van buitenaf zijn onder a) bedoelde verplichtingen niet of gebrekkig naleeft, kan de werkgever bij wie de werkzaamheden worden uitgevoerd zelf de nodige maatregelen treffen, in de bij de overeenkomst bepaalde gevallen, op kosten van de werkgever van de onderneming van buitenaf;

3° Zelf, na ingebrekestelling van de werkgever van de onderneming van buitenaf, de nodige maatregelen in verband met het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk eigen aan zijn inrichting te treffen, indien de werkgever van de onderneming van buitenaf deze maatregelen niet neemt of zijn verplichtingen gebrekkig naleeft.

In afwijking van de bepalingen van het eerste lid, 2°, b), kan de werkgever van de onderneming van buitenaf met de werkgever bij wie zijn werknemers in zijn inrichting werkzaamheden komen uitvoeren overeenkomen dat deze laatste in naam en voor rekening van de werkgever van de onderneming van buitenaf zorgt voor de naleving van de maatregelen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk eigen aan de inrichting.

De Koning kan de verplichtingen van de werkgevers van ondernemingen van buitenaf en van de werkgevers bij wie werknemers van die ondernemingen van buitenaf werkzaamheden komen uitvoeren nader bepalen. Hij kan eveneens bepalen welke verplichtingen in verband met het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk moeten beschouwd worden als eigen aan de inrichting waarin de werknemers van ondernemingen van buitenaf werkzaamheden komen uitvoeren.

Art. 9. L'employeur chez qui des travailleurs d'entreprises extérieures viennent exécuter des activités dans son établissement est tenu:

1° D'écarter cette entreprise dont il peut savoir que l'employeur ne respecte pas envers ses travailleurs les obligations imposées par la présente loi et ses arrêtés d'exécution;

2° De conclure un contrat avec l'employeur de l'entreprise extérieure dans lequel notamment les clauses suivantes sont insérées:

a) L'employeur de l'entreprise extérieure s'oblige à respecter ses obligations concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, propre à l'établissement dans lequel ses travailleurs viennent exécuter des activités;

b) Si l'employeur de l'entreprise extérieure ne respecte pas ou respecte mal ses obligations visées au point a) l'employeur chez qui les activités sont exécutées peut lui-même prendre les mesures nécessaires, aux frais de l'employeur de l'entreprise extérieure, dans les cas stipulés au contrat;

3° De prendre lui-même, après avoir mis en demeure l'employeur de l'entreprise extérieure, les mesures nécessaires concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, propres à son établissement, si l'employeur de l'entreprise extérieure ne prend pas ces mesures ou respecte mal ses obligations.

Par dérogation à la disposition de l'alinéa 1er, 2°, b), l'employeur de l'entreprise extérieure peut convenir avec l'employeur chez qui ses travailleurs viennent exécuter des activités dans son établissement que ce dernier veuille au nom et pour le compte de l'employeur de l'entreprise extérieure à ce que les mesures concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, propres à l'établissement soient respectées.

Le Roi peut préciser les obligations des employeurs d'entreprises extérieures et des employeurs chez qui des travailleurs de ces entreprises extérieures viennent exécuter des activités. Il peut également déterminer quelles obligations concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail doivent être considérées comme propres à l'établissement dans lequel les travailleurs d'entreprises extérieures viennent exécuter des activités.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« In dit artikel de woorden «inzake het welzijn» telkens vervangen door de woorden «inzake gezondheid, veiligheid en welzijn.»

« À cet article, remplacer chaque fois les mots «concernant le bien-être» par les mots «concernant la santé, la sécurité et le bien-être.»

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 10 luidt:

Art. 10. Wanneer een werkgever in zijn inrichting werkzaamheden doet of laat uitvoeren door een zelfstandige is hij ertoe gehouden:

1° Deze zelfstandige te weren waarvan hij kan weten dat hij bij de uitoefening van zijn werkzaamheden geen rekening houdt met de maatregelen in verband met het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk;

2° De zelfstandige de nodige informatie te verstrekken met betrekking tot de risico's en de maatregelen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk van toepassing in zijn inrichting;

3° Met de zelfstandige een overeenkomst te sluiten waarin inzonderheid de volgende bedingen zijn opgenomen:

a) De zelfstandige verbindt er zich toe zijn verplichtingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk eigen aan de inrichting waarin hij werkzaamheden komt uitvoeren na te leven;

b) Indien de zelfstandige zijn onder a) bedoelde verplichtingen niet of gebrekkig naleeft, kan de werkgever bij wie de werkzaamheden worden uitgevoerd zelf de nodige maatregelen treffen, in de bij de overeenkomst bepaalde gevallen, op kosten van de zelfstandige;

4° Zelf, na ingebrekestelling van de zelfstandige, de nodige maatregelen in verband met het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk eigen aan zijn inrichting te treffen, indien de zelfstandige deze maatregelen niet of gebrekkig naleeft;

5° Het optreden van de zelfstandigen te coördineren en de samenwerking tussen deze zelfstandigen en zijn onderneming bij de uitvoering van de maatregelen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk te verzekeren.

Art. 10. Lorsqu'un employeur fait ou laisse exécuter dans son établissement des activités par un indépendant il est tenu:

1° D'écarter cet indépendant dont il peut savoir qu'il ne tiendra pas compte des mesures concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution du travail, quand il exécute ses activités;

2° De donner à l'indépendant les informations nécessaires concernant les risques et les mesures concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution du travail applicable dans son établissement;

3° De conclure un contrat avec l'indépendant dans lequel notamment les clauses suivantes sont insérées:

a) L'indépendant s'oblige à respecter ses obligations concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution du travail, propres à l'établissement dans lequel il vient exécuter des activités;

b) Si l'indépendant ne respecte pas ou respecte mal ses obligations visées au point a), l'employeur chez qui les activités sont exécutées peut lui-même prendre les mesures nécessaires, aux frais de l'indépendant, dans les cas stipulés au contrat;

4° De prendre lui-même, après avoir mis en demeure l'indépendant, les mesures nécessaires concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution du travail, propres à son établissement, si l'indépendant ne respecte pas ou respecte mal ces mesures;

5° De coordonner les activités des indépendants et d'assurer la collaboration entre ces indépendants et son entreprise lors de l'exécution des mesures concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution du travail.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« In dit artikel de woorden «inzake het welzijn» telkens vervangen door de woorden «inzake gezondheid, veiligheid en welzijn.»

« À cet article, remplacer chaque fois les mots «concernant le bien-être» par les mots «concernant la santé, la sécurité et le bien-être.»

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 11 luidt:

Art. 11. De zelfstandige die bij een werkgever in zijn inrichting werkzaamheden uitvoert is ertoe gehouden:

1° Aan deze werkgever informatie te verstrekken over de risico's eigen aan die werkzaamheden;

2° De verplichtingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk eigen aan de inrichting waarin hij werkzaamheden komt uitvoeren na te leven;

3° Zijn medewerking te verlenen aan de coördinatie en de samenwerking bedoeld in artikel 10, 5°.

Art. 11. L'indépendant qui exécute des activités chez un employeur dans son établissement est tenu:

1° De fournir à cet employeur des informations sur les risques propres à ces activités;

2° De respecter les obligations concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution du travail, propres à l'établissement dans lequel il vient exécuter des activités;

3° De coopérer à la coordination et à la collaboration visées à l'article 10, 5°.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« In dit artikel de woorden «inzake het welzijn» telkens vervangen door de woorden «inzake gezondheid, veiligheid en welzijn.»

« À cet article, remplacer chaque fois les mots «concernant le bien-être» par les mots «concernant la santé, la sécurité et le bien-être.»

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 12 luidt:

Art. 12. § 1. De Koning bepaalt, rekening houdend met de risicograad en de omvang van de onderneming, op welke wijze de in de artikelen 10 en 11 bedoelde informatie wordt verstrekt.

§ 2. De Koning kan:

1° De nadere regelen betreffende de coördinatie en de samenwerking bedoeld in de artikelen 10 en 11 bepalen;

2° Bepalen welke verplichtingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk eigen zijn aan de inrichting waarin de zelfstandige werkzaamheden komt uitvoeren;

3° De verplichtingen van de werkgevers bij wie zelfstandigen in zijn inrichting werkzaamheden komen uitvoeren en van deze zelfstandigen nader bepalen.

§ 3. De besluiten genomen in toepassing van dit artikel worden vastgesteld, na advies van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft.

Art. 12. § 1er. Le Roi détermine, compte tenu du degré de risque et de la taille de l'entreprise, de quelle façon les informations visées aux articles 10 et 11 sont données.

§ 2. Le Roi peut déterminer :

1° Les modalités concernant la coordination et la collaboration visées aux articles 10 et 11;

2° Quelles obligations concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail sont propres à l'établissement dans lequel l'indépendant vient exécuter des activités;

3° Les obligations des employeurs chez qui des indépendants viennent exécuter des activités dans son établissement ainsi que les obligations de ces indépendants.

§ 3. Les arrêtés pris en application du présent article sont édictés, après avis du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgende amendementen voor :

« In § 2, 2°, van dit artikel de woorden « inzake het welzijn » vervangen door de woorden « inzake gezondheid, veiligheid en welzijn. »

« Au § 2, 2°, de cet article, remplacer les mots « concernant le bien-être » par les mots « concernant la santé, la sécurité et le bien-être. »

« In § 3 van dit artikel de woorden « na advies van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft » vervangen door de woorden « na akkoord van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft. »

« Au § 3 de cet article, remplacer les mots « après avis du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions » par les mots « après accord du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions. »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, aangezien het hier toch om zelfstandigen gaat, bepaalt het tweede amendement dat niet alleen het advies, maar ook het akkoord van de minister die de middenstand onder zijn bevoegdheid heeft, wordt gevraagd vooraleer er aanpassingen gebeuren.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

De artikelen 14 tot en met 32 luiden :

Hoofdstuk V. — Bijzondere bepalingen betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Eerste afdeling. — Inleidende bepalingen

Art. 14. Zijn betrokken bij de verplichtingen in verband met de werkzaamheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen :

1° De opdrachtgever;

2° De bouwdirectie belast met het ontwerp en de personen aan wie zij bepaalde opdrachten in onderaanneming heeft toevertrouwd;

3° De bouwdirectie belast met de uitvoering;

4° De bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering en de personen aan wie zij bepaalde opdrachten in onderaanneming heeft toevertrouwd;

5° De aannemer;

6° De coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk;

7° De coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk;

8° De werknemer.

Wanneer de opdrachten van de bouwdirectie belast met het ontwerp of van de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering geheel of gedeeltelijk worden uitgeoefend door een architect, bedoeld bij de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect, is deze architect ertoe gehouden de verplichtingen die krachtens deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten worden opgelegd aan deze bouwdirecties na te leven.

Chapitre V. — Dispositions spécifiques concernant les chantiers temporaires ou mobiles

Section 1re. — Dispositions introductives

Art. 14. Sont concernés par les obligations relatives aux activités sur des chantiers temporaires ou mobiles :

1° Le maître d'ouvrage;

2° Le maître d'œuvre chargé de la conception et les personnes auxquelles il a confié certaines missions en sous-traitance;

3° Le maître d'œuvre chargé de l'exécution;

4° Le maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution et les personnes auxquelles il a confié certaines missions en sous-traitance;

5° L'entrepreneur;

6° Le coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage;

7° Le coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage;

8° Le travailleur.

Lorsque les missions du maître d'œuvre chargé de la conception ou du maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution sont totalement ou partiellement exercées par un architecte visé par la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte, cet architecte est tenu de respecter les obligations imposées à ces maîtres d'œuvre en vertu de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.

Art. 15. De personen die in toepassing van dit hoofdstuk op enigerlei wijze betrokken zijn bij de verplichtingen in verband met werkzaamheden op een tijdelijke of mobiele bouwplaats passen de algemene preventiebeginselen bedoeld in artikel 5 toe.

Art. 15. Les personnes qui en application du présent chapitre sont concernées d'une façon ou d'une autre par les obligations relatives aux activités sur un chantier temporaire ou mobile appliquent les principes généraux de prévention visés à l'article 5.

Tweede afdeling. — Het ontwerp van het bouwwerk

Art. 16. — De opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp :

1° Stelt een coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk aan voor een bouwplaats waarop verscheidene aannemers werkzaam zullen zijn;

2° Ziet er op toe dat er voor de opening van de bouwplaats, een veiligheids- en gezondheidsplan wordt opgesteld.

Section 2. — Le projet de l'ouvrage

Art. 16. Le maître d'ouvrage ou le maître d'œuvre chargé de la conception :

1° Désigne un coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage, pour un chantier où plusieurs entrepreneurs exécuteront des activités;

2° Veille à ce que soit établi un plan de sécurité et de santé, préalablement à l'ouverture du chantier.

Art. 17. In de ontwerp-, studie- en uitwerkingsfasen van het ontwerp van het bouwwerk neemt de bouwdirectie belast met het ontwerp of zijn onderaannemer, en in voorkomend geval, de opdrachtgever de algemene preventiebeginselen bedoeld in de artikelen 5 en 15 in acht bij de bouwkundige, technische of organisatorische keuzen, in verband met de planning van de verschillende werken of werkfasen die tegelijkertijd of na elkaar plaatsvinden evenals bij de raming van de duur van de verwezenlijking van deze verschillende werken of werkfasen.

Art. 17. Lors des phases de conception, d'étude et d'élaboration du projet de l'ouvrage, le maître d'œuvre chargé de la conception ou son sous-traitant et le cas échéant, le maître d'ouvrage, tient compte des principes généraux de prévention visés aux articles 5 et 15 lors des choix architecturaux, techniques ou organisationnels afin de planifier les différents travaux ou phases de travail qui se déroulent simultanément ou successivement ainsi que lors de la prévision de la durée impartie à la réalisation de ces différents travaux ou phases de travail.

Art. 18. De coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk heeft inzonderheid de volgende opdrachten:

1° Hij coördineert de uitvoering van de bepalingen van artikel 17;

2° Hij stelt een veiligheids- en gezondheidsplan op, of laat dit opstellen, waarin de op de betrokken bouwplaats toepasselijke regels worden vermeld, eventueel rekening houdend met de exploitatiewerkzaamheden op de bouwplaats en waarin specifieke maatregelen voorkomen met betrekking tot de werkzaamheden die behoren tot de door de Koning aangeduide categorieën.

3° Hij stelt een dossier samen dat is aangepast aan de kenmerken van het bouwwerk en waarin de voor de veiligheid en de gezondheid nuttige elementen worden vermeld, waarmee bij eventuele latere werkzaamheden rekening moet worden gehouden.

Art. 18. Le coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage a notamment les missions suivantes:

1° Il coordonne la mise en œuvre des dispositions de l'article 17;

2° Il établit ou fait établir un plan de sécurité et de santé précisant les règles applicables au chantier concerné, en tenant compte, le cas échéant, des activités d'exploitation ayant lieu sur le site et contenant des mesures spécifiques concernant les travaux qui entrent dans les catégories désignées par le Roi;

3° Il établit un dossier adapté aux caractéristiques de l'ouvrage reprenant les éléments utiles en matière de sécurité et de santé à prendre en compte lors d'éventuels travaux ultérieurs.

Art. 19. § 1. De Koning bepaalt:

1° De voorwaarden en de nadere regels voor de toepassing van artikel 16;

2° In welke gevallen, rekening houdend met de omvang van het bouwwerk en met de risicograad, een veiligheids- en gezondheidsplan wordt opgesteld evenals de inhoud ervan en de specifieke toepassingsmaatregelen;

3° In welke gevallen de verplichtingen bedoeld in de artikelen 16 en 17 berusten bij de opdrachtgever en in welke gevallen zij berusten bij de bouwdirectie belast met het ontwerp;

4° De voorwaarden waaraan de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk moeten voldoen om hun functie uit te oefenen, evenals hun bevoegdheden en de middelen waarover ze moeten kunnen beschikken;

5° De nadere verplichtingen in verband met de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk die voortvloeien uit de richtlijnen die door de Europese Unie zijn vastgesteld, van de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met het ontwerp en haar onderaannemer en de coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk.

§ 2. De besluiten genomen in toepassing van dit artikel worden vastgesteld, na advies van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft, wanneer zij betrekking hebben op het beroep en de verantwoordelijkheden van de architect.

Art. 19. § 1er. Le Roi détermine:

1° Les conditions et les modalités pour l'application de l'article 16;

2° En tenant compte de la taille de l'ouvrage et du degré de risque, les cas dans lesquels un plan de sécurité et de santé doit être établi, ainsi que son contenu et les mesures spécifiques d'application;

3° Les cas dans lesquels les obligations visées aux articles 16 et 17 incombent au maître d'ouvrage et les cas dans lesquels elles incombent au maître d'œuvre chargé de la conception;

4° Les conditions auxquelles les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage doivent satisfaire pour exercer leur fonction, ainsi que leurs compétences et les moyens dont ils doivent pouvoir disposer;

5° Les obligations plus précises concernant l'élaboration du projet de l'ouvrage découlant des directives établies par l'Union européenne, du maître de l'ouvrage, du maître d'œuvre chargé de la conception et de son sous-traitant et du coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage.

§ 2. Les arrêtés pris en application du présent article sont édictés, après avis du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions, lorsqu'ils concernent la profession et les responsabilités de l'architecte.

Derde afdeling. — De verwezenlijking van het bouwwerk

Art. 20. De opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering organiseert de coördinatie van de werkzaamheden van de verschillende aannemers en, in voorkomend geval, van de andere betrokkenen, evenals de samenwerking tussen deze verschillende aannemers, en in voorkomend geval, van de andere betrokkenen met het oog op de veiligheid en gezondheid op de bouwplaats wanneer:

1° Zij zich gelijktijdig op de bouwplaats bevinden;

2° Zij elkaar op de bouwplaats opvolgen.

De aannemers en, in voorkomend geval, de andere betrokkenen zijn er toe gehouden hun medewerking te verlenen aan deze coördinatie en samenwerking.

Section 3. — La réalisation de l'ouvrage

Art. 20. Le maître d'ouvrage, le maître d'œuvre chargé de l'exécution ou le maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution organise la coordination des activités des différents entrepreneurs et, le cas échéant, des autres personnes concernées, ainsi que la collaboration entre ces différents entrepreneurs et, le cas échéant, des autres personnes concernées en vue de la sécurité et de la santé sur le chantier:

1° Lorsqu'ils se trouvent en même temps sur le chantier;

2° Lorsqu'ils se succèdent sur le chantier.

Les entrepreneurs et, le cas échéant, les autres personnes concernées, sont tenus de coopérer à cette coordination et cette collaboration.

Art. 21. De opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering:

1° Stelt een coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk aan, voor een bouwplaats waarop verscheidene aannemers werkzaam zullen zijn;

2° Doet aan de door de Koning aangeduide overheid, voor de aanvang van de werkzaamheden, een voorafgaande kennisgeving voor de opening van de bouwplaats toekomen.

Art. 21. Le maître d'ouvrage, le maître d'œuvre chargé de l'exécution ou le maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution :

1° Désigne un coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage, pour un chantier où plusieurs entrepreneurs exécutent des activités;

2° Communique à l'autorité désignée par le Roi, avant le début des travaux, un avis préalable à l'ouverture du chantier.

Art. 22. De coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk heeft inzonderheid de volgende opdrachten :

1° Hij coördineert de tenuitvoerlegging van de algemene principes inzake preventie en veiligheid bij de technische of organisatorische keuzen met het oog op de planning van de verschillende werken of werkfasen die tegelijkertijd of na elkaar worden uitgevoerd evenals bij de raming van de duur van de uitvoering van deze verschillende werken of werkfasen;

2° Hij coördineert de tenuitvoerlegging van de relevante bepalingen om ervoor te zorgen dat de aannemers :

a) De algemene voorkomingsprincipes en de na te leven principes tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk bedoeld in de artikelen 4, 5 en 15 coherent toepassen;

b) Het veiligheids- en gezondheidsplan bedoeld in artikel 16, 2°, toepassen;

3° Hij voert de eventuele aanpassingen uit aan het veiligheids- en gezondheidsplan bedoeld in artikel 16, 2°, en het dossier bedoeld in artikel 18, 3°, of laat deze uitvoeren naar gelang van de vooruitgang van de werken en de eventueel daarin aangebrachte wijzigingen;

4° Hij organiseert de samenwerking en de coördinatie van de aannemers, ook van die welke elkaar op de bouwplaats opvolgen, met het oog op de bescherming van de werknemers en de preventie van ongevallen en van beroepsmatige gezondheidsrisico's, alsmede de wederzijdse informatie;

5° Hij coördineert de controle op de juiste toepassing van de werkprocedures;

6° Hij treft de nodige maatregelen opdat alleen bevoegde personen de bouwplaats kunnen betreden.

Art. 22. Le coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage a notamment les missions suivantes :

1° Il coordonne la mise en œuvre des principes généraux de prévention et de sécurité lors des choix techniques ou organisationnels afin de planifier les différents travaux ou phases de travail qui se déroulent simultanément ou successivement ainsi que lors de la prévision de la durée impartie à la réalisation de ces différents travaux ou phases de travail;

2° Il coordonne la mise en œuvre des dispositions pertinentes, afin d'assurer que les entrepreneurs :

a) Appliquent de façon cohérente les principes généraux de prévention ainsi que les principes à mettre en œuvre lors de la réalisation de l'ouvrage, visés aux articles 4, 5 et 15;

b) Appliquent le plan de sécurité et de santé visé à l'article 16, 2°;

3° Il procède ou fait procéder aux adaptations éventuelles du plan de sécurité et de santé visé à l'article 16, 2°, et du dossier visé à l'article 18, 3°, en fonction de l'évolution des travaux et des modifications éventuelles intervenues;

4° Il organise entre les entrepreneurs, y compris ceux qui se succèdent sur le chantier, la coopération et la coordination des activités en vue d'assurer la protection des travailleurs et la prévention des accidents et des risques professionnels d'atteinte à la santé, ainsi que leur information mutuelle;

5° Il coordonne la surveillance de l'application correcte des procédures de travail;

6° Il prend les mesures nécessaires pour que seules les personnes autorisées puissent accéder au chantier.

Art. 23. De Koning bepaalt :

1° De voorwaarden en de nadere regelen voor de toepassing van de artikelen 20 en 21;

2° In welke gevallen de verplichtingen bedoeld in de artikelen 20 en 21 berusten bij de opdrachtgever, in welke gevallen zij berusten bij de bouwdirectie belast met de uitvoering van het bouwwerk en in welke gevallen ze berusten bij de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering;

3° In welke gevallen, rekening houdend met de omvang van het bouwwerk en de risicograad, de voorafgaande kennisgeving bedoeld in artikel 21, 2°, moet gebeuren, evenals de inhoud ervan;

4° De voorwaarden waaraan de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk moeten voldoen om hun functie uit te oefenen, evenals hun bevoegdheden en de middelen waarover zij moeten kunnen beschikken;

5° De nadere verplichtingen in verband met de verwezenlijking van het bouwwerk die voortvloeien uit de richtlijnen die door de Europese Unie zijn vastgesteld van :

a) De opdrachtgever;

b) De bouwdirectie belast met de uitvoering;

c) De bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering;

d) De onderaannemers van de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering;

e) De coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk;

f) De aannemers.

Art. 23. Le Roi détermine :

1° Les conditions et les modalités pour l'application des articles 20 et 21;

2° Les cas dans lesquels les obligations visées aux articles 20 et 21 incombent au maître de l'ouvrage, les cas dans lesquels elles incombent au maître d'œuvre chargé de l'exécution et les cas dans lesquels elles incombent au maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution;

3° En tenant compte de la taille de l'ouvrage et du degré de risque, les cas dans lesquels l'avis préalable visé à l'article 21, 2°, doit se faire, ainsi que le contenu de cet avis;

4° Les conditions auxquelles les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage doivent satisfaire pour exercer leur fonction, ainsi que leurs compétences et les moyens dont ils doivent pouvoir disposer;

5° Les obligations plus précises concernant la réalisation de l'ouvrage découlant des directives établies par l'Union européenne :

a) Du maître de l'ouvrage;

b) Du maître d'œuvre chargé de l'exécution;

c) Du maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution;

d) Des sous-traitants du maître d'œuvre chargés du contrôle de l'exécution;

e) Du coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage;

f) Des entrepreneurs.

Art. 24. De Koning stelt de veiligheids- en gezondheidsmaatregelen vast die moeten nageleefd worden door de aannemers die betrokken zijn bij de verwezenlijking van het bouwwerk.

Art. 24. Le Roi fixe les mesures de santé et de sécurité qui doivent être respectées par les entrepreneurs qui sont concernés par la réalisation de l'ouvrage.

Art. 25. De bouwdirectie belast met de uitvoering is er toe gehouden alle maatregelen vastgesteld in uitvoering van de artikelen 23, 5°, en 24 na te leven en te doen naleven door alle aannemers en onderaannemers die betrokken zijn bij de verwezenlijking van het bouwwerk.

Art. 25. Le maître d'œuvre chargé de l'exécution est tenu de respecter toutes les mesures établies en vertu des articles 23, 5°, et 24 et de les faire respecter par tous les entrepreneurs et sous-traitants qui sont associés à la réalisation de l'ouvrage.

Art. 26. Elke aannemer is er toe gehouden alle maatregelen vastgesteld in uitvoering van de artikelen 23, 5°, en 24 na te leven en te doen naleven door iedere persoon die in enig stadium als onderaannemer van hemzelf of van een andere onderaannemer is opgetreden evenals door iedere persoon die hem personeel ter beschikking stelt.

Art. 26. Chaque entrepreneur est tenu de respecter toutes les mesures établies en vertu des articles 23, 5°, et 24 et de les faire respecter par chaque personne qui, à un stade quelconque, est intervenue comme sous-traitant de lui-même ou d'un autre sous-traitant ainsi que par chaque personne qui met du personnel à sa disposition.

Art. 27. Elke onderaannemer is er toe gehouden alle maatregelen vastgesteld in uitvoering van de artikelen 23, 5°, en 24 na te leven en te doen naleven door iedere persoon die in enig stadium als onderaannemer van hemzelf is opgetreden evenals door iedere persoon die hem personeel ter beschikking stelt.

Art. 27. Chaque sous-traitant est tenu de respecter toutes les mesures établies en vertu des articles 23, 5°, et 24 et de les faire respecter par chaque personne qui, à un stade quelconque, est intervenue comme sous-traitant de lui-même ainsi que par chaque personne qui met du personnel à sa disposition.

Art. 28. Indien de bouwdirectie belast met de uitvoering, de aannemer of de onderaannemer voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden een beroep doen op zelfstandigen, zorgen zij er voor dat deze zelfstandigen alle maatregelen vastgesteld in uitvoering van de artikelen 23, 5°, en 24 naleven.

De zelfstandigen zijn er toe gehouden hun medewerking te verlenen bij de toepassing van de krachtens de artikelen 23, 5°, en 24 vastgestelde maatregelen.

Art. 28. Si le maître d'œuvre chargé de l'exécution, l'entrepreneur ou le sous-traitant font appel à des indépendants pour l'exécution de certaines activités, ils veillent à ce que ces indépendants respectent toutes les mesures établies en vertu des articles 23, 5°, et 24.

Les indépendants sont tenus de coopérer à l'application des mesures fixées en vertu des articles 23, 5°, et 24.

Art. 29. Met het oog op de toepassing van de bepalingen van de artikelen 25, 26, 27 en 28 hebben, al naargelang het geval, de bouwdirectie belast met de uitvoering, de aannemer of de onderaannemer inzonderheid de volgende verplichtingen:

1° Zij wren deze aannemer, onderaannemer of zelfstandige waarvan zij kunnen weten dat hij de verplichtingen opgelegd door deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten niet naleeft;

2° Zij sluiten met de aannemer, onderaannemer of zelfstandige een overeenkomst waarin inzonderheid de volgende bedingen zijn opgenomen:

a) De aannemer, de onderaannemer of de zelfstandige verbindt er zich toe zijn verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen na te leven;

b) Indien de aannemer, de onderaannemer of de zelfstandige zijn onder a) bedoelde verplichtingen niet of gebrekkig nakomt, kan de bouwdirectie belast met de uitvoering of de aannemer zelf de nodige maatregelen inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen treffen, in de bij de overeenkomst bepaalde gevallen, op kosten van de persoon die nalatig is geweest;

3° In geval de aannemer, de onderaannemer of de zelfstandige de verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen niet of gebrekkig naleeft, nemen zij, na ingebrekestelling van deze aannemer, onderaannemer of zelfstandige, zelf de nodige maatregelen.

Art. 29. En vue de l'application des dispositions des articles 25, 26, 27 et 28, le maître d'œuvre chargé de l'exécution, l'entrepreneur ou le sous-traitant ont, selon le cas, notamment les obligations suivantes:

1° Ils écartent cet entrepreneur, ce sous-traitant ou cet indépendant dont ils peuvent savoir qu'il ne respecte pas les obligations imposées par la présente loi et ses arrêtés d'exécution;

2° Ils concluent un contrat avec l'entrepreneur, le sous-traitant ou l'indépendant dans lequel notamment les clauses suivantes sont insérées:

a) L'entrepreneur, le sous-traitant ou l'indépendant s'oblige à respecter ses obligations concernant la sécurité et la santé sur les chantiers temporaires ou mobiles;

b) Lorsque l'entrepreneur, le sous-traitant ou l'indépendant ne respecte pas ou respecte mal ses obligations visées sous a), le maître d'œuvre chargé de l'exécution ou l'entrepreneur peut lui-même prendre les mesures nécessaires concernant la sécurité et la santé sur les chantiers temporaires ou mobiles aux frais de la personne restée en défaut, dans les cas stipulés au contrat;

3° Lorsque l'entrepreneur, le sous-traitant ou l'indépendant ne respecte pas ses obligations concernant la sécurité et la santé sur les chantiers temporaires ou mobiles, ils prennent eux-mêmes les mesures nécessaires, après avoir mis en demeure cet entrepreneur, sous-traitant ou indépendant.

Art. 30. De bepalingen van de artikelen 25 tot 29 zijn niet van toepassing wanneer artikel 12 van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten of artikel 8 van de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten van toepassing is.

Art. 30. Les dispositions des articles 25 à 29 ne s'appliquent pas lorsque l'article 12 de la loi du 24 décembre 1993 relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux de fournitures et de services ou l'article 8 de la loi du 14 juillet 1976 relative aux marchés publics de travaux, de fournitures et de services est applicable.

Art. 31. De werkgever is er toe gehouden alle maatregelen vastgesteld in uitvoering van de artikelen 23, 5°, en 24 na te leven en te doen naleven door zijn werknemers.

Art. 31. L'employeur est tenu de respecter toutes les mesures établies en vertu des articles 23, 5°, et 24, et de les faire respecter par ses travailleurs.

Art. 32. De Koning bepaalt vanaf welke omvang van de bouwplaats, een coördinatiestructuur op de bouwplaats wordt opgericht.

Hij bepaalt eveneens, rekening houdend met de omvang van de bouwplaats en de risicograad, de voorwaarden en de nadere regelen betreffende de instelling van deze coördinatiestructuur op de bouwplaats.

Art. 32. Le Roi détermine, à partir de quelle taille du chantier, une structure de coordination est établie sur le chantier.

Il détermine également, en tenant compte de la taille du chantier et du degré de risque, les conditions et les modalités concernant la mise en place de cette structure de coordination sur le chantier.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

«Deze artikelen vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 14. De Koning bepaalt de maatregelen van toepassing op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.»

«Remplacer ces articles par la disposition suivante:

«Art. 14. Le Roi fixe les mesures applicables aux chantiers temporaires ou mobiles.»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, al deze artikelen bevatten bepalingen die betrekking hebben op de bouwsector. Voor de transparantie van dit ontwerp lijkt het ons aangewezen ze in een aparte regelgeving samen te brengen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Bij artikel 19 stellen mevrouw Nelis en de heer Coene volgend subsidiair amendement voor:

« In § 2 van dit artikel de woorden « na advies van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft » vervangen door de woorden « na akkoord van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft. »

« Au § 2 de cet article, remplacer les mots « après avis du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions » par les mots « après accord du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 33 luidt:

Hoofdstuk VI. — Preventie- en beschermingsdiensten

Eerste afdeling. — Algemene bepalingen

Art. 33. § 1. Elke werkgever is verplicht een Interne Dienst voor preventie en bescherming op het werk op te richten.

Daartoe moet iedere werkgever over ten minste één preventieadviseur beschikken.

In de ondernemingen met minder dan twintig werknemers mag de werkgever zelf de functie van preventieadviseur vervullen.

Deze dienst staat de werkgever en de werknemers bij in de toepassing van de in de artikelen 4 tot 32 bedoelde maatregelen, die betrekking hebben op het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

§ 2. Indien de in § 1 bedoelde interne dienst niet alle opdrachten die hem krachtens deze wet en de uitvoeringsbesluiten zijn toevertrouwd zelf kan uitvoeren, moet de werkgever aanvullend een beroep doen op een erkende externe dienst voor preventie en bescherming op het werk.

§ 3. De Koning bepaalt de nadere regelen betreffende de werking, de vereiste bekwaamheden en de opdrachten van de Interne Dienst voor preventie en bescherming op het werk.

Chapitre VI. — Services de prévention et de protection

Section 1re. — Dispositions générales

Art. 33. § 1er. Chaque employeur a l'obligation d'instituer un Service interne de prévention et de protection au travail.

À cet effet, chaque employeur doit disposer d'au moins un conseiller en prévention.

Dans les entreprises de moins de vingt travailleurs, l'employeur peut remplir lui-même la fonction de conseiller en prévention.

Ce service assiste l'employeur et les travailleurs lors de l'application des mesures visées aux articles 4 à 32, en ce qu'elles ont trait au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

§ 2. Si le service interne visé au § 1er ne peut pas exécuter lui-même toutes les missions qui lui ont été confiées en vertu de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution, l'employeur doit faire appel, en complément, à un service externe agréé de prévention et de protection au travail.

§ 3. Le Roi fixe les modalités concernant le fonctionnement, les compétences requises et les missions du Service interne de Prévention et de Protection au travail.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

« Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 33. § 1. Voor het uitvoeren van de risico-analyse, het opstellen van het beleidsplan en het uitvoeren van maatregelen voor de bescherming en de verbetering van de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van de werknemers is elke werkgever verplicht een interne dienst voor preventie op te richten.

Deze dienst bestaat uit minstens een veiligheidsdeskundige, die deel uitmaakt van het personeel van de werkgever, en een bedrijfsarts, die deel uitmaakt van het personeel van de werkgever of van de externe preventiedienst.

In de ondernemingen van minder dan twintig werknemers mag de werkgever zelf de functie van veiligheidsdeskundige vervullen. De werkgever moet zich in dit geval wel de medewerking verzekeren van een externe preventiedienst.

Deze dienst staat de werkgever en de werknemers bij in de toepassing van de in de artikelen 4 tot 32 bedoelde maatregelen met betrekking tot gezondheid, veiligheid en welzijn van de werknemers op het werk.

§ 2. Indien de in § 1 bedoelde interne dienst niet alle opdrachten die hem krachtens deze wet en de uitvoeringsbesluiten zijn toevertrouwd zelf kan uitvoeren, moet de werkgever aanvullend een beroep doen op een externe dienst voor preventie.

§ 3. De Koning bepaalt de nadere regelen betreffende de werking, de vereiste bekwaamheden en de opdrachten van de interne dienst voor preventie. »

« Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 33. § 1er. Chaque employeur a l'obligation d'instituer un service interne de prévention en vue d'effectuer l'analyse des risques, d'élaborer le plan définissant la politique à suivre et d'appliquer des mesures de protection et d'amélioration de la santé, de la sécurité et du bien-être des travailleurs.

Ce service se compose au moins d'un expert en sécurité, qui fait partie du personnel de l'employeur, et d'un médecin du travail, qui fait partie du personnel de l'employeur ou du service externe de prévention.

Dans les entreprises de moins de vingt travailleurs, l'employeur peut remplir lui-même la fonction d'expert en sécurité. Dans ce cas, il doit s'assurer la collaboration d'un service externe de prévention.

Ce service assiste l'employeur et les travailleurs lors de l'application des mesures visées aux articles 4 à 32, en ce qu'elles ont trait au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

§ 2. Si le service interne visé au § 1er ne peut pas exécuter lui-même toutes les missions qui lui ont été confiées en vertu de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution, l'employeur doit faire appel, en complément, à un service externe de prévention.

§ 3. Le Roi fixe les modalités concernant le fonctionnement, les compétences requises et les missions du service interne de prévention. »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, het voorgestelde artikel neemt nieuwe voorwaarden op waaraan arbeidsgeneesheren en veiligheidsdeskundigen moeten voldoen. Deze zijn echter reeds bij wet geregeld. Volgens ons heeft het geen enkele zin om een nieuwe functie van bedrijfsadviseur te creëren, die toch slechts een « samenraapsel » zou zijn van een arbeidsgeneesheer en de veiligheidsingenieur. Er bestaat geen nood aan nog meer adviseurs.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 37 luidt:

Art. 37. De Dienst bestaat uit één of meer preventieadviseurs. Is er in de Dienst meer dan één preventieadviseur, dan wordt één van hen belast met de leiding van de Dienst. Indien de Dienst uit afdelingen bestaat, overeenkomstig artikel 35, § 3, of artikel 36, § 2 en § 3, tweede lid, moet voor de Dienst als geheel en per afdeling minstens één preventieadviseur aangesteld worden. Is er in een afdeling meer dan één preventieadviseur dan wordt één van hen belast met de leiding van de afdeling.

Art. 37. Le Service est composé d'un ou plusieurs conseillers en prévention. S'il y a plusieurs conseillers en prévention dans le Service, l'un d'entre eux est alors chargé de la direction du Service. Si le Service est constitué de sections, conformément à l'article 35, § 3, ou à l'article 36, § 2 et § 3, alinéa 2, il y a lieu d'affecter au moins un conseiller en prévention pour le Service dans son ensemble et par section. S'il y a plusieurs conseillers en prévention dans une section, l'un d'entre eux est alors chargé de la direction de la section.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

De eerste twee zinnen van dit artikel vervangen als volgt:

«De interne preventiedienst bestaat uit minstens een veiligheidsdeskundige en een bedrijfsarts. Indien zij beiden tot het personeel van de werkgever behoren of indien meerdere experts behoren tot de dienst, moet een van beiden belast worden met de leiding van de dienst.»

Indien de bedrijfsarts behoort tot de externe preventiedienst, gaat deze laatste een contractuele relatie aan met de werkgever, waardoor de betreffende bedrijfsarts kan beschouwd worden als behorend tot de interne dienst. De Koning bepaalt de specifieke regeling van deze contractuele overeenkomst.»

«Remplacer les deux premières phrases par les dispositions suivantes:

«Le service interne de prévention est constitué au moins d'un expert en matière de sécurité et d'un médecin du travail. S'ils font tous deux partie du personnel de l'employeur ou si plusieurs experts font partie du service, l'un d'entre eux doit être chargé de la direction du service.»

Si le médecin du travail fait partie du service externe de prévention, celui-ci conclura avec l'employeur un contrat permettant de considérer le médecin du travail comme faisant partie du service interne. Le Roi fixe les modalités de ce contrat.»

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 38 luidt:

Art. 38. § 1. De Koning kan de voorwaarden bepalen en de nadere regelen volgens welke een groep van werkgevers kan toegestaan worden om een gemeenschappelijke Dienst voor preventie en bescherming op het werk op te richten.

§ 2. De Koning kan een groep werkgevers machtigen een gemeenschappelijke dienst op te richten. In voorkomend geval bepaalt Hij de bevoegdheid, de samenstelling en de werkwijze ervan.

Art. 38. § 1er. Le Roi peut déterminer les conditions et les modalités selon lesquelles un groupe d'employeurs peut être autorisé à établir un Service commun de prévention et de protection au travail.

§ 2. Le Roi peut habiliter un groupe d'employeurs à instituer un service commun. Le cas échéant, Il en détermine la compétence, la composition et le mode de fonctionnement.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

«In § 1 van dit artikel de woorden «Dienst voor preventie en bescherming op het werk» vervangen door het woord «Preventiedienst.»

«Au § 1er, remplacer les mots «Service commun de prévention et de protection au travail» par les mots «Service commun de prévention.»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, voor dit amendement geldt dezelfde verantwoording als voor het amendement bij artikel 4.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 39 luidt:

Art. 39. De Koning bepaalt de voorwaarden waaraan de personen die de functie van preventieadviseur uitoefenen, moeten voldoen.

De voorwaarden met betrekking tot de werkgevers die in toepassing van artikel 33, § 1, derde lid, zelf de functie van preventieadviseur vervullen, kunnen slechts worden vastgesteld, na advies van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft.

Art. 39. Le Roi détermine les conditions auxquelles les personnes qui exercent la fonction de conseiller en prévention doivent satisfaire.

Les conditions concernant les employeurs qui en application de l'article 33, § 1er, alinéa 3, exercent eux-mêmes la fonction de conseiller en prévention, ne peuvent être fixées qu'après avis du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

«In het tweede lid van dit artikel, de woorden «na advies van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft» vervangen door de woorden «na akkoord van de minister die de middenstand tot zijn bevoegdheid heeft.»

«Au deuxième alinéa de cet article, remplacer les mots «après avis du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions» par les mots «après accord du ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions.»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, zoals bij andere amendementen betreft het ook hier het betrekken bij het beleid van de minister verantwoordelijk voor de middenstand.

De Voorzitter. — Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

«Het eerste lid van dit artikel vervangen als volgt:

«De Koning bepaalt de voorwaarden waaraan de veiligheidsdeskundige moet voldoen.»

À cet article, remplacer le premier alinéa par la disposition suivante:

«Le Roi détermine les conditions auxquelles doit satisfaire l'expert en matière de sécurité.»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, dit amendement brengt een fundamentele wijziging aan inzake de bepalingen over de interne organisatie van de preventiediensten, die multidisciplinair zijn en waarin zowel een bedrijfsarts als andere deskundigen inzake preventie moeten worden betrokken. De opleiding, de erkenning en de bescherming van de functies van arbeidsgeneesheer en veiligheidsdeskundige zijn reeds bij wet vastgelegd en moeten dus niet nog eens worden geregeld. Dit amendement heeft tot doel dat te voorkomen.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 40 luidt:

Derde afdeling. — Specifieke bepalingen betreffende de Externe Diensten voor preventie en bescherming op het werk en hun afdelingen belast met het medisch toezicht van de werknemers alsook de externe diensten voor technische controles op de werkplaats

Art. 40. § 1. Er worden Externe Diensten voor preventie en bescherming op het werk opgericht. Deze diensten beschikken over één of meerdere preventieadviseurs.

Binnen de Externe Diensten voor preventie en bescherming op het werk worden afzonderlijke afdelingen opgericht, die belast zijn met het medisch toezicht op de werknemers.

§ 2. Er worden eveneens Externe Diensten voor technische controles op de werkplaats opgericht.

§ 3. De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder en de nadere regelen volgens welke een Externe Dienst zoals bedoeld in § 1 en 2 kan worden erkend.

Hij stelt tevens de regelen betreffende zijn organisatie, zijn opdrachten en zijn juridisch statuut vast evenals deze betreffende de bekwaamheden van de preventieadviseurs.

De afdelingen belast met het medisch toezicht van de werknemers voeren een aparte boekhouding van de werknemers voor hun activiteiten van medisch toezicht en hun preventie-opdrachten, werken onder het gezag van een arbeidsgeneesheer-directeur en kunnen door de Gemeenschappen worden erkend.

Section 3. — Dispositions spécifiques concernant les Services externes de prévention et de protection au travail et leurs sections chargées de la surveillance médicale des travailleurs ainsi que les Services externes pour les contrôles techniques sur le lieu de travail

Art. 40. § 1er. Des Services externes de prévention et de protection au travail sont institués. Ces services disposent d'un ou de plusieurs conseillers en prévention.

Au sein des Services externes de prévention et de protection au travail sont institués des sections distinctes, qui sont chargées de la surveillance médicale des travailleurs.

§ 2. Des Services externes pour les contrôles techniques sur le lieu de travail sont également institués.

§ 3. Le Roi détermine les conditions et les modalités selon lesquelles un Service externe visé aux § 1er et 2 peut être agréé.

Il fixe également les règles concernant son organisation, ses missions et son statut juridique ainsi que celles concernant les compétences des conseillers en prévention.

Les sections chargées de la surveillance médicale des travailleurs tiennent une comptabilité distincte et un rapport de leurs activités de surveillance médicale et de leurs missions de prévention, fonctionnent sous l'autorité d'un médecin du travail directeur et peuvent être agréés par les Communautés.

De heer Loones c.s. stelt voor dit artikel te doen vervallen.

M. Loones et consorts proposent la suppression de cet article.

De heren Buelens en Van Hauthem stellen ook voor dit artikel te doen vervallen.

MM. Buelens et Van Hauthem proposent aussi la suppression de cet article.

Het woord is aan de heer Buelens.

De heer Buelens (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, het Vlaams Blok beroept zich op de bijzondere wet van 8 augustus 1990 tot hervorming van de instellingen, die de bevoegdheid bij de Gemeenschappen legt. Wij verwerpen op dit vlak elke federale inmenging.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

De Voorzitter. — Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

«Paragraaf 1, eerste lid, van dit artikel vervangen als volgt:

«Er worden externe preventiediensten opgericht, die beschikken over minstens een bedrijfsarts en een veiligheidsdeskundige.

De bevoegde overheid bepaalt voorwaarden waaronder en de nadere regelen volgens welke een Preventiedienst kan worden erkend.»

«À cet article, remplacer le § 1er, premier alinéa, par les dispositions suivantes:

«Il est institué des services externes de prévention disposant au moins d'un médecin d'entreprise et d'un expert en matière de sécurité.»

L'autorité compétente fixe les conditions et les modalités d'agrément des services de prévention.»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, in tegenstelling tot het voorstel van de minister, dat een duale structuur oplegt, heeft de wijziging die wij voorstellen, tot doel alles in zijn huidige geïntegreerde structuur te behouden.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 41 luidt:

Vierde afdeling. — Coördinatie in het kader van de Diensten voor preventie en bescherming op het werk

Art. 41. De Koning stelt de maatregelen vast om de samenwerking te bevorderen tussen:

1. De verschillende afdelingen waaruit de interne of de externe dienst bestaat;
2. De interne dienst en de externe dienst;
3. De externe diensten onderling.

In ieder geval moet deze samenwerking leiden tot een gezamenlijk optreden van de verschillende diensten die er op gericht moet zijn in de ondernemingen de preventie te bevorderen.

Section 4. — Coordination dans le cadre des Services de prévention et de protection au travail

Art. 41. Le Roi détermine les mesures en vue de promouvoir la coopération entre:

1. Les différentes sections composant le service interne ou externe;
2. Le service interne et le service externe;
3. Les services externes entre eux.

En tout cas, cette coopération doit avoir comme conséquence l'action commune des différents services qui doit avoir comme but de promouvoir la prévention dans les entreprises.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor:

«Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 41. Het medisch toezicht van werknemers is een onderdeel van de maatregelen die genomen worden voor de bescherming en de verbetering van de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van de werknemers. Het wordt uitgevoerd door de bedrijfsarts.»

« Remplacer cet article par les dispositions suivantes :

« Art. 41. La surveillance médicale des travailleurs fait partie des mesures prises en vue de la protection et de l'amélioration de la santé, de la sécurité et du bien-être des travailleurs. Elle est effectuée par le médecin du travail. »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Voor dit amendement geldt dezelfde verantwoording als voor het amendement bij artikel 40.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 42 luidt :

Vijfde afdeling. — Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 42. De preventieadviseurs van een Interne Dienst voor preventie en bescherming op het werk behoren tot het personeel van de werkgever, behalve in het geval bedoeld in artikel 33, § 1, derde lid.

De Externe Dienst voor preventie en bescherming op het werk moet een contractuele relatie met de preventieadviseur waarop zij een beroep doet op zodanige wijze vaststellen dat zij voldoende garanties biedt om tot een duurzame samenwerking te komen tussen de werkgever en de preventieadviseur.

Section 5. — Dispositions communes

Art. 42. Les conseillers en prévention d'un Service interne de prévention et de protection au travail font partie du personnel de l'employeur, sauf dans le cas visé à l'article 33, § 1er, alinéa 3.

Le Service externe de prévention et de protection au travail doit établir une relation contractuelle avec le conseiller en prévention auquel il fait appel de façon à donner les garanties suffisantes pour parvenir à une collaboration durable entre l'employeur et le conseiller en prévention.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgende amendementen voor :

« Dit artikel wijzigen als volgt :

A. Het eerste lid doen vervallen ;

B. In het tweede lid, de woorden « Externe Dienst voor preventie en bescherming op het werk » vervangen door de woorden « externe preventiedienst. »

« Modifier cet article comme suit :

A. Supprimer l'alinéa 1er ;

B. Au deuxième alinéa, remplacer les mots « Service externe de prévention et de protection au travail » par les mots « service externe de prévention. »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, deze amendementen zijn een rechtstreeks gevolg van de wijziging van de vorige amendementen. Ze zullen echter vervallen indien de vorige amendementen niet worden goedgekeurd.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 57 luidt :

Art. 57. De preventieadviseur en de arbeidsgeneesheer mogen noch werkgevers- noch personeelsafgevaardigden zijn.

Art. 57. Le conseiller en prévention et le médecin du travail ne peuvent être ni délégué de l'employeur, ni délégué du personnel.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor :

« Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 57. De bedrijfsarts en de veiligheidsdeskundige mogen noch werkgevers-, noch personeelsafgevaardigde zijn. »

« Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 57. Le médecin du travail et l'expert en matière de sécurité ne peuvent être ni délégué de l'employeur, ni délégué du personnel. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 65 luidt :

Vierde afdeling. — Bevoegdheden

Art. 65. Het Comité heeft hoofdzakelijk als opdracht alle middelen op te sporen en voor te stellen en actief bij te dragen tot alles wat wordt ondernomen om het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk te bevorderen. De Koning kan deze opdracht nader omschrijven en bijkomende opdrachten aan het Comité toevertrouwen, binnen het kader van de domeinen bedoeld in artikel 4.

Section 4. — Compétences

Art. 65. Le Comité a essentiellement pour mission de rechercher et de proposer tous les moyens et de contribuer activement à tout ce qui est entrepris pour favoriser le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail. Le Roi peut décrire de façon plus précise cette mission et confier des missions supplémentaires au Comité, dans le cadre des domaines visés à l'article 4.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen volgend amendement voor :

« In dit artikel het woord « welzijn » vervangen door de woorden « gezondheid, veiligheid en welzijn. »

« À cet article, remplacer les mots « le bien-être » par les mots « la santé, la sécurité et le bien-être. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 81 luidt :

Art. 81. Onverminderd de bepalingen van de artikelen 82 tot 87 worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met geldboete van 50 tot 1 000 frank of met één van die straffen alleen :

1° De werkgever, zijn lasthebbers of aangestelden, die de bepalingen van deze wet of van de uitvoeringsbesluiten ervan hebben overtreden ;

2° De personen die niet behoren tot het personeel van de werkgever die de opdrachten die hen in toepassing van deze wet worden toevertrouwd uitoefenen in strijd met de bepalingen van deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten of die deze opdrachten niet uitoefenen volgens de voorwaarden en nadere regels bepaald door deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten.

Art. 81. Sans préjudice des dispositions des articles 82 à 87 sont punis d'un emprisonnement de huit jours à un an et d'une amende de 50 à 1 000 francs ou d'une de ces peines seulement :

1° L'employeur, ses mandataires ou préposés qui ont enfreint les dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution ;

2° Les personnes n'appartenant pas au personnel de l'employeur qui exécutent les missions qui leur sont confiées en application de la présente loi, contrairement aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution ou qui n'exécutent pas ces missions conformément aux conditions et modalités prescrites par la présente loi et ses arrêtés d'exécution.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen voor dit artikel te doen vervallen.

Mme Nelis et M. Coene proposent la suppression de cet article.
Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de gedragingen die strafbaar zijn, worden in dit artikel onvoldoende duidelijk gedefinieerd. De Raad van State heeft ter zake een opmerking geformuleerd. In de artikelen 82 tot 90 worden de specifieke gedragingen uitvoerig beschreven. Artikel 81 kan worden beschouwd als een soort vuilnisbakartikel omdat het betrekking heeft op de gedragingen waarop de overige artikelen niet van toepassing zijn. Volgens de Raad van State beantwoordt dit artikel niet aan het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel volgens hetwelk sanctioneerbare gedragingen op een klare en duidelijke wijze moeten worden omschreven.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Mevrouw Nelis en de heer Coene stellen voor een artikel 102 (nieuw) in te voegen, luidend:

«*Art. 102. De minister van Tewerkstelling en Arbeid en de minister van Middenstand, elk wat zijn bevoegdheden betreft, zijn belast met de uitvoering van deze wet.*»

«*Art. 102. Le ministre de l'Emploi et du Travail et le ministre des Classes moyennes sont chargés, chacun pour ce qui le concerne, de l'exécution de la présente loi.*»

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, volgens ons moet ook in deze aangelegenheid rekening worden gehouden met de opvattingen van de minister die de Middenstand onder zijn bevoegdheid heeft.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Tijdens de algemene bespreking werd een amendement ingediend door de heer Verreycken (doc. 318/8). Het is een eigenaardig amendement aangezien het het hele wetsontwerp met de voorgestelde taalkundige verbeteringen betreft.

Ik stel voor dat wij het beschouwen als een amendement dat na de bespreking in de commissie werd ingediend in de plenaire vergadering. Indien de indiener het wenst, wordt dit amendement aangehouden en zullen wij er later over stemmen.

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, het is misschien beter dat wij dit ontwerp terugsturen naar de commissie opdat duidelijk zou worden waarover het precies gaat. Op die manier kunnen wij een lange en nodeloze discussie vermijden. De tekst met de aanpassingen werd immers niet rondgedeeld. Ik heb hem toevallig in handen gekregen, maar de meeste senatoren weten niet wat er juist in staat.

De Voorzitter. — Mijnheer Coene, de voorzitter van de commissie noch de mede-indiener van de amendementen zijn aanwezig. Ik stel voor dat u uw vraag deze namiddag herhaalt. Wij zullen dan daarover beslissen.

Dames en heren, wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 15 uur.

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 11 h 35 m.)

(La séance est levée à 11 h 35 m.)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 5 m.

De vergadering wordt geopend om 15 h 5 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Anciaux, pour raison de santé; De Decker et Hazette, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Anciaux, om gezondheidsredenen; De Decker en Hazette, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

MESSAGES

Chambre des représentants

De Voorzitter. — Bij boodschap van 6 juni 1996 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat laten weten dat zij heeft aangenomen en aan de koninklijke bekrachtiging zal voorleggen het ontwerp van akte van naturalisaties.

Par message du 6 juin 1996, la Chambre des représentants a fait connaître au Sénat qu'elle a adopté et qu'elle soumettra à la sanction royale, le projet d'acte de naturalisations.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Evocatie — Évocation

De Voorzitter. — De Senaat heeft bij boodschap van 11 juni 1996, aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op genoemde datum, van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen.

Par message du 11 juin 1996, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation du projet de loi modifiant la loi du 21 juin 1985 relative aux condi-

tions techniques auxquelles doivent répondre tout véhicule de transport par terre, ses éléments ainsi que les accessoires de sécurité.

Het werd verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Celui-ci a été renvoyé à la commission des Finances et des Affaires économiques.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. De prejudiciële vraag over de wettelijke regels die toepasselijk zijn op het deskundigenonderzoek in strafzaken, inzonderheid de artikelen 43, 44 en 148 van het Wetboek van strafverordening, gesteld door de Correctionele Rechtbank van Brussel (rolnummer 957);

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. La question préjudicielle concernant les règles légales applicables à l'expertise en matière pénale, plus particulièrement les articles 43, 44 et 148 du Code d'instruction criminelle, posée par le Tribunal correctionnel de Bruxelles (numéro du rôle 957);

2. De prejudiciële vragen over artikel 58, tweede lid, van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, gesteld door het Hof van beroep te Gent en de Jeugdrechtbank te Luik (rolnummers 943 en 955, samengevoegde zaken).

2. Les questions préjudicielles concernant l'article 58, alinéa 2, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, posées par la Cour d'appel de Gand et le Tribunal de la jeunesse de Liège (numéros du rôle 943 et 955, affaires jointes).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. Het arrest nr. 35/96, uitgesproken op 6 juni 1996, in zake het beroep tot vernietiging van artikel 315, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek (de artikelen 143 en 146 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen), ingesteld door M. Martens (rolnummer 852);

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. L'arrêt n° 35/96, rendu le 6 juin 1996, en cause du recours en annulation de l'article 315, alinéa 2, du Code judiciaire (les articles 143 et 146 de la loi du 21 décembre 1994 portant des dispositions sociales et diverses), introduit par M. Martens (numéro du rôle 852);

2. Het arrest nr. 36/96, uitgesproken op 6 juni 1996, in zake de prejudiciële vraag betreffende artikel 319, § 3, van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (rolnummer 884).

2. L'arrêt n° 36/96, rendu le 6 juin 1996, en cause de la question préjudicielle relative à l'article 319, § 3, du Code civil, posée par le Tribunal de première instance d'Anvers (numéro du rôle 884).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De Voorzitter. — Bij brief van 10 juni 1996 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

a) Een resolutie over de uitzending van sportevenementen;

Par lettre du 10 juin 1996, le président du Parlement européen a transmis au Sénat:

a) Une résolution sur la retransmission d'événements sportifs;

b) Een resolutie over het eindverslag van de Commissie over de tenuitvoerlegging van het communautaire programma voor de economische en maatschappelijke integratie van kansarme groepen «Armoede 3» (1989-1994);

b) Une résolution sur le rapport final de la Commission sur la mise en œuvre du programme communautaire pour l'intégration économique et sociale des groupes les moins favorisés «Pauvreté 3» (1989-1994);

c) Een resolutie over het mislukken van de Conferentie over de anti-personenmijnen;

c) Une résolution sur l'échec de la Conférence sur les mines antipersonnel;

d) Een resolutie over de VN-conferentie Habitat II («Stedentop») van 2 tot en met 14 juni 1996 te Istanboel;

d) Une résolution sur la Conférence des Nations unies Habitat II: «Le Sommet de la Ville», qui se tient à Istanbul, du 2 au 14 juin 1996;

e) Een resolutie over de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement inzake industriële samenwerking met de landen van Midden- en Oost-Europa,

e) Une résolution sur la communication de la Commission au Conseil et au Parlement européen sur la coopération industrielle avec les pays d'Europe centrale et orientale,

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 20 tot en met 24 mei 1996.

adoptées au cours de la période de session du 20 au 24 mai 1996.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Assemblée van de Westeuropese Unie

Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale

De Voorzitter. — De voorzitter van de Assemblée van de Westeuropese Unie zendt aan de Voorzitter van de Senaat, overeenkomstig artikel V(a) van het Handvest van bovengenoemde

assemblée, de teksten over van de aanbevelingen nrs. 591 tot 598 en van de resolutie nr. 98, aangenomen door de assemblee tijdens de eenenveertigste gewone zitting, die werd gehouden te Parijs van 3 tot en met 6 juni 1996.

Le président de l'Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale transmet au Président du Sénat conformément à l'article V(a) de la Charte de ladite assemblée, les textes des recommandations n°s 591 à 598 et de la résolution n° 98, adoptées par l'Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale au cours de la quarante et unième session ordinaire qui s'est tenue à Paris, du 3 au 6 juin 1996.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

PÉTITION — VERZOEKSCHRIFT

M. le Président. — Par pétition établie à Bruxelles, Mme Lotin et de très nombreux cosignataires réclament la création d'une commission d'enquête parlementaire sur les événements qui ont entraîné l'assassinat des 10 paracommandos et sur le génocide, les crimes contre l'humanité et les crimes de guerre commis au Rwanda.

Bij verzoekschrift uit Brussel, vragen mevrouw Lotin en zeer talrijke mede-ondertekenaars de oprichting van een parlementaire commissie van onderzoek naar de gebeurtenissen die geleid hebben tot de moord op de 10 Belgische paracommando's en naar de in Ruanda begane volkenmoord, misdaden tegen de mensheid en oorlogsmisdaden.

— Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U heeft de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het Bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieve mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

QUESTION ORALE DE M. DESTEXHE AU PREMIER MINISTRE SUR «L'ASSASSINAT DE PARACOMMANDOS ET DE CIVILS BELGES AU RWANDA»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESTEXHE AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE MOORD OP BELGISCHE PARACOMMANDO'S EN BURGERS IN RUANDA»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Destexhe au Premier ministre sur «l'assassinat de paracommandos et de civils belges au Rwanda».

La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, une pétition réclamant la création d'une commission d'enquête parlementaire sur le Rwanda a recueilli 200 000 signatures. Les familles des paracommandos assassinés ont souhaité vous rencontrer pour vous remettre la pétition et vous exposer leur point de vue. Comme vous le savez, plusieurs présidents de parti ont accepté de les recevoir. Pourquoi vous-même avez-vous refusé de le faire ?

Selon l'hebdomadaire *Le Vif/Express* de cette semaine, il n'y aurait pas eu trois civils belges assassinés au Rwanda en avril 1994, mais un nombre plus élevé. Combien de civils belges ont-ils été assassinés en avril, mai et juin 1994 ? Dans quelles circonstances ont-ils été tués ? Le Gouvernement a-t-il mené une enquête sur les circonstances de leur assassinat ? Y a-t-il des procédures judiciaires en cours ?

M. le Président. — La parole est au Premier ministre.

M. Dehaene, Premier ministre. — Monsieur le Président, je n'ai pas connaissance du refus auquel fait allusion M. Destexhe. Si le cabinet n'a pu recevoir les familles, c'est uniquement parce que la date fixée ne convenait pas.

Quant aux victimes civiles, leur nombre s'élevait à dix. Si vous le souhaitez, je puis vous communiquer une liste de noms. Les circonstances de ces assassinats n'ont pas toutes pu être élucidées. Selon certains témoignages, plusieurs personnes ont été tuées par des militaires rwandais. D'une des victimes, on sait uniquement que son cadavre a été aperçu par un témoin le 11 juillet 1994, mais le corps n'a jamais été retrouvé.

En ce qui concerne les enquêtes, plusieurs contacts ont eu lieu entre notre ambassade et le préfet de Gisenyi — où les trois victimes que vous avez évoquées ont été trouvées — dans le but d'obtenir des précisions sur les circonstances des assassinats et le traitement réservé aux dépouilles. Celles-ci avaient été, selon le préfet, transférées à l'hôpital de Kabaya. Le juge d'instruction Van Der Meersch a enquêté sur place sur l'assassinat des trois volontaires, dans le cadre de l'enquête sur les responsabilités du génocide. L'ambassadeur de Belgique à Kigali a eu une réunion avec le gouvernement intérimaire le 9 avril 1994. Il a insisté avec force sur la nécessité d'obtenir des informations précises quant aux circonstances et aux responsabilités des assassinats.

Les enquêtes sont cependant rendues difficiles par le peu de moyens dont dispose le gouvernement rwandais actuel. Selon notre ambassadeur à Kigali, un des complices présumés de l'assassinat des coopérants volontaires se trouve emprisonné à Gisenyi.

En outre, le Gouvernement belge a, en avril 1994, demandé une enquête aux Nations unies sur les assassinats de civils belges. J'en avais déjà informé la Chambre en son temps.

À ma connaissance, aucune plainte n'a été formulée ni aucune demande introduite par les familles concernant les procédures judiciaires.

M. le Président. — La parole est à M. Destexhe pour une réplique.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Premier ministre, j'espère que vous ne gérez pas l'État comme votre agenda. Le rendez-vous vous a été demandé par écrit plus d'un mois à l'avance et, malgré une série de rappels téléphoniques, vous n'avez donné aucune réponse, ce qui n'est pas normal.

En outre, vous ne répondez pas à ma question: acceptez-vous maintenant, oui ou non, de recevoir les familles des paracommandos assassinés ? J'attends une réplique précise à ce sujet.

Par ailleurs, vous parlez d'une enquête de l'ONU sur les massacres de civils et non plus sur les massacres de militaires. J'aimerais savoir si aujourd'hui, plus de deux ans après les faits, cette enquête de l'ONU est disponible ou non.

Enfin, peut-être pourriez-vous profiter de votre présence, ce jour, au Sénat pour nous expliquer pourquoi vous refusez la création d'une commission d'enquête parlementaire sur les événe-

ments du Rwanda, commission qui vous est réclamée par 200 000 personnes et par un grand nombre de parlementaires, y compris par l'ancien Premier ministre, Wilfried Martens. Tout le monde sait que c'est vous et votre parti qui vous opposez à la création de cette commission. Peut-être pourriez-vous nous en donner aujourd'hui les raisons !

M. le Président. — Monsieur Destexhe, je dois vous faire remarquer que cette dernière demande n'entre nullement dans le cadre du sujet de votre question orale. Aussi, je signale au Premier ministre qu'il n'est pas tenu de répondre à cet aspect nouveau que vous venez d'aborder.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Vous lui signalez effectivement le type de démocratie dans lequel...

M. le Président. — Non, je fais appel au Règlement de notre assemblée qui est une assemblée démocratique.

M. Destexhe (PRL-FDF). — J'ai quand même posé deux questions précises !

M. le Président. — Monsieur Destexhe, la parole est maintenant au Premier ministre.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Je constate que le Premier ministre ne veut pas répondre à la question de savoir...

M. le Président. — Monsieur Destexhe, vous n'avez pas la parole en ce moment.

M. Destexhe (PRL-FDF). — ...s'il compte recevoir ou non les familles...

M. le Président. — Monsieur Destexhe, le Règlement du Sénat vaut également pour vous.

M. Destexhe (PRL-FDF) (*quittant la tribune*). — Je respecte le Règlement.

M. le Président. — Non !

La parole est à M. Dehaene, Premier ministre. (*M. Dehaene ne dit mot.*)

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, c'est un scandale !

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERGOTE AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE VERTEGENWOORDIGING IN DE RAAD VOOR DIERENWELZIJN (KONINKLIJK BESLUIT VAN 12 FEBRUARI 1996) EN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT OVER WEDSTRIJDEN WAAR DIEREN BIJ BETROKKEN ZIJN»

QUESTION ORALE DE M. VERGOTE AU MINISTRE DE L'AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «LA REPRÉSENTATION AU CONSEIL DU BIEN-ÊTRE DES ANIMAUX (ARRÊTÉ ROYAL DU 12 FÉVRIER 1996) ET LE PROJET D'ARRÊTÉ ROYAL CONCERNANT LES COMPÉTITIONS OÙ INTERVIENNENT DES ANIMAUX»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vergote aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de vertegenwoordiging in de Raad voor dierenwelzijn en het ontwerp van koninklijk besluit over wedstrijden waar dieren bij betrokken zijn».

Het woord is aan de heer Vergote.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, bij de bespreking van de wet op het dierenwelzijn in de Kamer tijdens de vorige legislatuur, heeft de toenmalige minister van Landbouw, de heer André Bourgeois, uitdrukkelijk gesteld dat in de Raad voor dierenwelzijn zowel een vertegenwoordiger van de vinkners als een vertegenwoordiger van de «hobbyisten-vogelliefhebbers» zou worden opgenomen. Op de statutaire vergadering van AVIBO van 26 maart 1995 heeft minister Bourgeois onder luid applaus die verbintenis nogmaals publiekelijk hard gemaakt. Tot op heden werd deze belofte echter niet uitgevoerd. In het ontwerp van koninklijk besluit — in de volksmond het «struisvogelbesluit» genoemd — stelt de minister dat «alleen wedstrijden waarbij de kracht, de snelheid en de behendigheid van paarden, honden en duiven worden beproefd, nog zijn toegestaan». Blijkbaar heeft men — onbewust of moedwillig — de vinkenzangwedstrijden niet vermeld op de lijst van toegelaten wedstrijden voor dieren. Daarom, de volgende twee vragen.

Ten eerste, waarom komt de minister de verbintenis van zijn voorganger inzake de samenstelling voor de Raad voor dierenwelzijn niet na?

Ten tweede, is het de bedoeling de populaire volkshobby van de vinkenzangwedstrijden te verbieden?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Pinxten.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mijnheer de Voorzitter, wat de samenstelling van de Raad voor dierenwelzijn betreft, heb ik mij volledig gebaseerd op de verklaring van mijn voorganger, de heer André Bourgeois, in de ad hoc-commissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers tijdens de bespreking over de wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn van de dieren.

In deze verklaring werden twee principes voorgesteld waarmee ik akkoord ga. In de eerste plaats zou het aantal leden van de Raad voor dierenwelzijn — toen 19 — alleszins niet verhoogd worden. In de tweede plaats zouden ook de hobbyisten en dierenliefhebbers erin vertegenwoordigd zijn. Rekening houdend met deze twee punten werd het aantal leden van 19 naar 14 teruggebracht. Vervolgens werd het evenwicht in de vertegenwoordiging in de Raad voor dierenwelzijn verbeterd. Hij bestaat uit: 4 leden van dierenbeschermingsorganisaties; 4 afgevaardigden van dierengebruikers, waaronder 1 vertegenwoordiger van de Nationale Raad voor dierenkwekers en liefhebbers; 3 deskundigen aangeduid door andere comités die in de wet worden vermeld en 3 deskundigen aangeduid door de minister van Landbouw.

De Nationale Raad voor dierenkwekers en liefhebbers werd op mijn verzoek opgericht, zodat de verschillende verenigingen van hobbyisten en dierenliefhebbers een vertegenwoordiging kunnen hebben in de Raad voor dierenwelzijn. Er zijn immers heel wat verenigingen van dierenliefhebbers en hobbyisten en het is onmogelijk een vertegenwoordiger van elke vereniging in de raad op te nemen. Die raad zou dan honderden leden tellen. Het was echter juist de bedoeling het aantal leden niet te verhogen, maar zo mogelijk te beperken, wat ook gebeurd is. De raad telt nu veertien leden.

Wat de dierenwedstrijden betreft, verwijs ik naar mijn persmededeling van 30 mei jongstleden, die uitvoerig door de media is weergegeven. Ik heb daarin verklaard dat enkel wedstrijden waarbij de kracht, de behendigheid en de snelheid van dieren worden beproefd, onder de toepassing vallen van het nieuwe besluit. De vrees die de heer Vergote uitte, is dus ongegrond. De vinkenzangwedstrijden vallen niet onder de noemer van «kracht, behendigheid en snelheid». Het besluit is dus hierop niet van toepassing.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GOOVAERTS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE AFTREK VAN RESTAURANTKOSTEN»

QUESTION ORALE DE M. GOOVAERTS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LA DÉDUCTION DES FRAIS DE RESTAURANT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de aftrek van restaurantkosten».

Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, in het verleden wees ik de Vice-Eerste minister reeds herhaaldelijk op de problemen van de restaurateurs, inzonderheid die restaurateurs die investeringen doen en personeel aanwerven en op die wijze het toeristisch en culinair prestige van ons land hoog houden. De Vice-Eerste minister heeft trouwens als gerenommeerd gastroonoom de chef-kok van een groot Brussels restaurant meegenomen op een missie naar Japan, die hij als minister van Buitenlandse Handel leidde, om zijn Japanse gasten te verwennen.

Recent heeft de Vice-Eerste minister meegedeeld dat de BTW-plichtigen de BTW op restaurantrekeningen ten belope van 50 pct. kunnen aftrekken. Zo zullen de BTW-plichtigen in totaal 60,5 pct. in plaats van 50 pct. kunnen recupereren. Ook zouden de alcohol vergunningen worden teruggebracht van 25 naar 10 pct.

Is het echter niet beter de BTW-aftrek van restaurantrekeningen op 65 pct. te brengen en dit niet alleen voor BTW-plichtigen? Beroepsmatige restaurantkosten worden immers niet alleen gedaan door BTW-plichtigen. Op die wijze wordt het probleem van ongelijke behandeling uit de weg gegaan en worden administratieve verwikkelingen vermeden.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de Voorzitter, het zal de heer Goovaerts niet onbekend zijn dat de beroepsmatig gedane restaurantkosten in de inkomstenbelastingen slechts ten belope van 50 pct. als beroepskosten aftrekbaar zijn en dat deze maatregel werd ingevoerd om misbruiken te bestrijden.

Ik kan dan ook slechts herhalen wat ik heb geantwoord op de vraag van volksvertegenwoordiger Rudy Demotte met betrekking tot dit voorstel, namelijk dat het voorstel op het ogenblik wordt onderzocht door de bevoegde administratie, enerzijds om de kosten van deze maatregel te becijferen en anderzijds om de compatibiliteit met de Europese richtlijnen ter zake na te gaan.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts voor een repliek.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, als de Vice-Eerste minister BTW-plichtigen toch zou toelaten de BTW op restaurantkosten ten belope van 50 pct. af te trekken, zal ik dat in elk geval toejuichen. Ik vrees echter dat hij daarmee in de problemen zal komen. Niet alle beroepsmatige restaurantkosten worden immers gedragen door BTW-plichtigen. Men zou dus kunnen spreken van een ongelijke behandeling. De Vice-Eerste minister weet wel waarop ik alludeer.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER WEYTS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE BELASTING OP BITS»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DELCROIX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE BELASTING OP BITS»

QUESTION ORALE DE M. WEYTS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LA TAXE SUR LES FLUX INFORMATIQUES»

QUESTION ORALE DE M. DELCROIX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LA TAXE SUR LES FLUX INFORMATIQUES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Weyts aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de belasting op bits».

Daar de mondelinge vraag van de heer Delcroix betrekking heeft op hetzelfde onderwerp stel ik voor die beide vragen samen te voegen. (*Instemming.*)

Het woord is aan de heer Weyts.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, via de media vernamen we dat de Vice-Eerste minister overweegt om de informaticastromen in ons land te belasten. Dank zij de opbrengst van een dergelijke taks meent de Vice-Eerste minister de werkgeversbijdrage voor de sociale zekerheid in ondernemingen met veel handenarbeid te kunnen verlagen.

Sta me toe volgende vragen te stellen.

Ten eerste, de Vice-Eerste minister beweert dat een dergelijke belasting bestaat in de USA. Kan hij ons meedelen waar? Hoe ziet die belasting eruit? Hoeveel brengt ze op in de USA?

Ten tweede, wordt een dergelijke belasting al geheven in lidstaten van de Europese Unie? Is het niet wenselijk deze ideeën te toetsen aan de opvatting van onze Europese collega's?

Ten derde, vreest de Vice-Eerste minister niet dat sommige hoogtechnologisch bedrijven ons land zullen mijden als een dergelijke belasting wordt geheven, of zelfs maar wordt overwogen? Is het niet beter dergelijke bedrijven te stimuleren om aldus meer werkgelegenheid te creëren?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Delcroix.

De heer Delcroix (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik zou nog enkele specifieke vragen willen stellen over deze aangelegenheid.

Ten eerste, heeft de Regering deze taks al besproken? Is de minister van Financiën het eens met deze nieuwe vorm van belasting, die tot zijn bevoegdheden behoort?

Ten tweede, is deze belasting verzoenbaar met de ambitie van de Regering om van Brussel een internationaal telecomcentrum te maken?

Ten derde, de kaderwetten die thans in voorbereiding zijn, zouden geen nieuwe vorm van belasting invoeren. Hoe rijmt de Vice-Eerste minister zijn voorstel hiermee?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Di Rupo.

De heer Di Rupo, Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie. — Mijnheer de Voorzitter, de logica van de idee die ik voorsta is de volgende.

Pourquoi les développements technologiques ne seraient-ils pas accompagnés d'une dimension sociale? Il faut en effet éviter que des bouleversements technologiques n'affectent de manière excessive le volume de l'emploi, aussi bien au nord qu'au sud du pays.

L'éventualité que j'ai évoquée consiste en fait en un prélèvement sur les flux informatiques — qu'il conviendrait plutôt d'appeler une cybertaxe —, lequel serait redistribué aux entreprises occupant beaucoup de main-d'œuvre, par exemple sous la forme d'une réduction des cotisations patronales.

L'économiste américain Arthur Cordell est à l'origine de cette idée de prélèvement.

Par ailleurs, le professeur Luc Soete est l'un des plus ardents défenseurs de ce concept. Il est, en fait, le président du *High Level Group of Experts*, mis en place par la Commission européenne pour réfléchir aux développements économiques et culturels de la société de l'information en Europe.

Il me plaît aussi de rappeler qu'une initiative similaire est déjà d'application au Texas, État des États-Unis réputé pour le développement de hautes technologies. La faisabilité et la réussite de l'exemple texan ont d'ailleurs incité le Colorado, la Floride et le Massachusetts à se pencher sur une implémentation similaire dans leur propre législation.

Il ne s'agit donc pas de freiner le progrès ou le développement d'une activité économique liée à la haute technologie dans notre pays. Le professeur Soete le dit lui-même de manière très claire: la taxation d'une technologie qui amène des changements tellement fondamentaux dans la société ne va pas pousser les gens et les entreprises à utiliser une technologie antérieure. Il estime également qu'une très faible augmentation du coût d'utilisation ne freinera pas le développement des nouvelles technologies, lesquelles engendrent des gains de productivité considérables. Par contre, cette minime augmentation peut avoir des effets très bénéfiques sur la compétitivité des entreprises qui, elles, doivent faire face à une importante masse salariale, et je pense ici aux PME.

En ce qui concerne le cas spécifique des *call centers*, il s'agit d'entreprises à haute intensité de main-d'œuvre. Elles pourraient donc bénéficier à la fois d'un régime fiscal actuellement en préparation au ministère des Finances et de la réduction des charges sociales que je viens d'évoquer.

L'idée de la cybertaxe sur les flux informatiques est donc à l'heure actuelle soumise à l'évaluation d'experts, aussi bien chez nous qu'à l'étranger.

J'ai demandé à l'Institut belge des postes et des télécommunications, l'IBPT, de réaliser une étude préliminaire et je pourrais également faire appel à des consultants étrangers.

À ce stade, les premières orientations sont les suivantes.

Seuls les flux de transmissions digitalisées de données seraient pris en compte. Par conséquent, on exclurait les transmissions réalisées par l'intermédiaire des fax et des modems usuels utilisés par nos concitoyens.

Les flux visés seraient ceux circulant sur les infrastructures de télécommunication, accessibles tant au public qu'à un groupe fermé d'utilisateurs, tel le réseau privé des banques.

Les transmissions sur un même site géographique, comme un bâtiment, ne seraient pas comptabilisées.

Pour certaines techniques, comme le réseau numérique à interaction de service, le RNIS, les experts s'accordent à dire que les équipements de mesures sont opérationnels.

Tel est, monsieur le Président, l'état actuel du dossier, qui se trouve pour le moment dans sa phase d'étude.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Delcroix voor een repliek.

De heer Delcroix (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de Vice-Eerste minister heeft een algemene uitleg gegeven over de taks en zijn origine, maar op mijn precieze vragen heb ik geen antwoord gekregen. Is de hele Regering het eens met de voorgestelde belas-

ting? Is de minister van Financiën, die bevoegd is voor het heffen van belastingen, het ermee eens? Bovendien meen ik te weten dat werd overeengekomen dat de kaderwetten geen nieuwe vormen van belasting mogen opleggen, terwijl het hier toch gaat om een belasting die wij tot nu toe niet kenden. Hoe valt één en ander met elkaar te rijmen?

M. le Président. — La parole est à M. Di Rupo, Vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le Président, la réponse est claire. Nous menons actuellement — en fonction de nos attributions respectives — une réflexion intense sur les moyens de réduire les charges patronales, notamment en vue de favoriser l'emploi, en particulier celui des jeunes. En effet, d'aucuns prétendent que les charges patronales sont tellement lourdes qu'elles constituent un frein à l'engagement de main-d'œuvre. Il ne s'agit encore que d'une réflexion menée au sein de mon département et non à l'échelon du Gouvernement. Ce n'est qu'à l'issue d'une étude plus approfondie que nous envisagerons les moyens à mettre en œuvre en la matière.

Je me réjouis de ce débat. Il n'est en effet pas question de reprocher aux membres du Gouvernement d'avoir des idées. Jadis, certains souhaitaient voir l'imagination au pouvoir!

Lors d'une table ronde sur un sujet annexe, à savoir le télétravail, des représentants de la presse ont répercuté et amplifié cette information.

C'est là un débat de société qui ne manque pas d'intérêt, selon moi.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. PH. CHARLIER AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR «LA CONSÉQUENCE DE L'ARRÊTÉ D'APPLICATION MINISTÉRIEL DU 14 DÉCEMBRE 1995 (MONITEUR BELGE DU 30 DÉCEMBRE 1995) ABROGEANT LE REMBOURSEMENT DES FRAIS DE DÉPLACEMENT DANS LE CADRE DE LA RÉÉDUCATION FONCTIONNELLE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PH. CHARLIER AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «DE GEVOLGEN VAN HET MINISTERIEEL UITVOERINGS-BESLUIT VAN 14 DECEMBER 1995 (BELGISCH STAATSBLAD VAN 30 DECEMBER 1995) WAARBIJ DE REISKOSTEN MET HET OOG OP REVALIDATIE NIET LANGER WORDEN VERGOED»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Philippe Charlier au ministre des Affaires sociales sur «la conséquence de l'arrêté d'application ministériel du 14 décembre 1995 (Moniteur belge du 30 décembre 1995) abrogeant le remboursement des frais de déplacement dans le cadre de la rééducation fonctionnelle».

La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le Président, l'application de l'arrêté du 14 décembre 1995 a suscité la réaction de plusieurs patients nécessitant des soins et des traitements dans des centres spécialisés.

Auparavant, les frais de transport par voiture personnelle étaient remboursés à concurrence de huit francs par kilomètre parcouru, et ce quel que soit le degré de handicap reconnu.

Aujourd'hui, l'article 2 de l'arrêté concerné ne laisse même plus aux handicapés le libre choix du transport.

Après six mois d'application, les conséquences de cet arrêté sont importantes, notamment au niveau de la mobilité des patients. Mais en outre, étant donné le coût du transport et le manque de possibilités offertes en la matière, les patients risquent de ne plus se faire soigner ou de ne plus suivre le traitement adéquat.

Dès lors, monsieur le ministre, pourrais-je savoir si vous avez évalué les conséquences d'un tel arrêté? Par ailleurs, comment justifiez-vous la pertinence de celui-ci, alors qu'il est question de dispositions beaucoup plus favorables aux patients sur le plan social?

M. le Président. — La parole est à M. Flahaut, ministre, qui répond en lieu et place de sa collègue, Mme De Galan.

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Monsieur le Président, les motifs sous-jacents à l'arrêté en question se situent au niveau de l'assurance obligatoire soins de santé.

Tout d'abord, un problème d'ordre structurel se posait, celui de la discrimination créée par la réglementation antérieure, laquelle avait été introduite au sein de l'assurance obligatoire soins de santé avec le transfert du Fonds national de reclassement social des handicapés. En effet, si, au sein de ce dernier, le degré de handicap reconnu intervenait dans l'octroi des prestations, à l'INAMI, la pathologie suffisait comme motif pour accorder la prestation «frais de déplacement». En pratique, cela voulait dire que selon qu'une pathologie était traitée par les kinésithérapeutes, physiothérapeutes, d'une part, ou en rééducation, d'autre part, les frais de déplacement n'étaient pas ou étaient pris en charge.

Par ailleurs, au sein de l'assurance soins de santé, des dépassements budgétaires étaient observés, précisément en rééducation. Les frais de déplacement relatifs à la rééducation sont comptabilisés dans cette enveloppe. Ces déplacements nécessitaient des choix de priorités. L'une des préoccupations a été de maintenir le remboursement du mode de déplacement dont le coût est carrément prohibitif pour le patient en voiturette.

Je ne comprends pas pourquoi le nouvel arrêté engendrerait une augmentation du nombre de patients en rééducation devant être transportés au centre dans leur voiturette.

Par ailleurs, la situation financière difficile dans laquelle se trouve l'assurance maladie rend impossible une généralisation de l'intervention dans les frais de déplacement en transports en commun ou en voiture privée. Des solutions plus créatives doivent être trouvées et les instances de l'INAMI s'y emploient.

M. le Président. — La parole est à M. Philippe Charlier pour une réplique.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le Président, comme tout le monde, je crois, je partage l'avis de Mme la ministre sur la situation budgétaire. Cependant, je ne comprends plus à partir du moment où l'on accepte qu'un patient soit transporté en taxi à trente francs le kilomètre alors que le coût était de huit francs le kilomètre lorsque ce patient se déplaçait dans sa voiture. Le prix va donc quadrupler par rapport à la situation antérieure! Cette procédure ne me paraît pas cohérente et suscite des interrogations de ma part.

Dans quelques mois, nous pourrions évaluer le coût réel de ces nouvelles dispositions. Si je suis d'accord avec le principe du contrôle budgétaire, je m'interroge néanmoins sur la façon de procéder.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE SLUITING VAN SLACHTHUIZEN»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LA FERMETURE D'ABATTOIRS»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de sluiting van slachthuizen».

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de Voorzitter, de problematiek van de slachthuizen staat de jongste tijd volop in de actualiteit, enerzijds omdat heel wat slachthuizen in Vlaanderen werken in strijd met de milieuwetgeving of met de wetgeving inzake ruimtelijke ordening, wat ik vorige maandag heb vernomen van de bevoegde ministers tijdens een interpellatie in het Vlaams Parlement, maar anderzijds ook omdat bepaalde slachthuizen schulden tegenover het Instituut voor veterinaire keuring. Om die reden diende vorige week een slachthuis in Zele zijn deuren te sluiten. Er lijkt dus werk te worden gemaakt van een oplossing voor een reeks lang aanslepend probleem.

Het niet-betalen van schulden aan het IVK is naar verluidt een veel voorkomende praktijk in de sector. Kan de minister mij meedelen hoeveel slachthuizen achterstallige schulden hebben tegenover het IVK? Om welke bedragen gaat het?

Klopt het dat vele van die betalingsschulden hun oorsprong vinden in een te welwillende houding in het verleden van sommige leden van het IVK?

Overweegt de minister nog andere maatregelen in verband met deze betalingsschulden? Zijn er nog andere sluitingen op til?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, in 1993 beliepen schulden voor achterstallige betalingen inzake keur- en controleverrichtingen 738 miljoen. Einde 1995 zijn die teruggelopen tot 625 miljoen. De daling is dus ingezet. Van het dertigtal bedrijven die achterstallige bedragen verschuldigd zijn en die op het IVK werden ontboden, zijn er een aantal die problemen hebben om het afbetalingsplan te volgen. Voor 17 slachthuizen belooft de schuld meer dan 5 miljoen per slachthuis.

Ten tweede vroeg de heer Hostekint of het niet-terugbetalen van de schuld te maken heeft met de welwillende houding van sommige leden van het IVK. Ik denk niet dat daar het probleem lag. Het probleem was wel dat zowel op administratief als op juridisch vlak het instrumentarium ontbrak om op een adequate manier op te treden. Nog niet zo lang geleden was de boekhouding van het IVK niet geïnformatiseerd en werd er slechts één keer per jaar een herinnering gestuurd. Sinds de informatisering gebeurt dit frequenter. Ook op juridisch vlak is er vooruitgang omdat er nu stabiliteit is inzake het statuut van de keurrechten. Bovendien hebben wij de wettelijke nalatigheidsinteressen opgetrokken van 8 naar 12 pct. en de mogelijkheid om de erkenning van een bedrijf in te trekken indien het niet-terugbetalen van zijn schuld overdreven is.

Ten derde vroeg de heer Hostekint of er nog maatregelen gepland zijn en of er nog sluitingen op til zijn. Zoals gezegd beschikken wij over het aangepaste instrumentarium. Nu komt het erop aan orde op zaken te stellen en op het terrein effectief op te treden, maar ik hoop dat zulks niet aanleiding zal geven tot sluitingen. Het zal van de slachthuizen afhangen of ze zich conformeren aan de wetgeving, maar ook als wij resoluut optreden, gebeurt dat nog altijd in alle billijkheid. Eigenlijk is het hele proces in 1994 gestart. Het dertigtal bedrijven die problemen hadden met het tijdig betalen hebben wij op het IVK ontboden. Met bijna al deze bedrijven werden afbetalingsplannen opgesteld. Eind 1995 volgden een vijftal deze plannen niet. Zij werden opnieuw ontboden. Tenslotte werd van een van deze bedrijven de erkenning ingetrokken. Dat was dus het geval voor het bedrijf dat de heer Hostekint citeerde. Het ging hierbij om een schuld van veertig miljoen en wij vonden dat er na al die tijd moest worden opgetreden. Sommige bedrijven hebben een nog hogere schuld, maar niet het bedrag speelt een rol, wel de vraag of zij het gezamenlijk opgestelde afbetalingsplan volgen. Ook eventuele nieuwe sluitingen hangen daarvan af.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitleg. Ik stel vast dat er de jongste jaren vooruitgang is geboekt en dat de schuld van de bedrijven bij het IVK lichtjes is gedaald.

Ik heb niet gevraagd naar een geografische situering. Indien de minister de sector wil saneren — en dat is ongetwijfeld zijn bedoeling — dan moet hij er mee rekening houden dat schulden ten opzichte van het IVK meestal gepaard gaan met andere problemen, zoals het voorbeeld van Zele aantoonde. Enkele maanden geleden moesten er daar immers maatregelen worden genomen omdat de hygiënische voorwaarden niet vervuld waren. Ik ken nog voorbeelden van slachthuizen die dan bijvoorbeeld niet in orde zijn met de milieuwetgeving of de stedenbouwkundige voorschriften. De problemen met de slachthuizen situeren zich dus op verschillende terreinen. Ik stel vast dat de minister op zijn bevoegdheidsterreinen alvast vooruitgang heeft geboekt.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VANDENBROEKE AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE VESTIGING VAN ARTSEN»

QUESTION ORALE DE M. VANDENBROEKE AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «L'ACCÈS DES MÉDECINS À LA PROFESSION»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vandenbroeke aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de vestiging van artsen».

Het woord is aan de heer Vandenbroeke.

De heer Vandenbroeke (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de verraging in verband met het universitair onderwijs, inzonderheid aangaande de opleiding in de tandheelkunde en de geneeskunde neemt eerder toe dan af. Er worden verschillende opties genomen door Vlaanderen en Wallonië omtrent de aanvangsmodaliteiten van deze studies. Zo kiest Vlaanderen voor een selectie voorafgaand aan de eerste kandidatuur en kiest Wallonië eerder voor een bijsturing van de studiekeuze tijdens de eerste opleidingsjaren.

Tot hiertoe rijst er geen probleem omdat de Gemeenschappen autonoom instaan voor hun onderwijs. Dit is allerm minst het geval voor de vestiging van de afgestudeerden daar dit, voorafgaand aan minstens een partiële herziening van de sociale zekerheid, om een federale materie gaat.

Bepaald zorgwekkend is evenwel dat er nog steeds geen beslisning werd genomen omtrent de behoeftenomschrijving, inclusief de planning van het aantal vestigingen voor België in zijn geheel en voorts onderverdeeld per Gewest. Vandaar deze concrete vragen.

Ten eerste, wanneer legt de planningscommissie precies vast hoeveel artsen zich de komende jaren kunnen vestigen?

Ten tweede, welke verdeelsleutel zal hierbij worden gehanteerd?

Ten derde, van welke criteria gaat men uit bij het vastleggen van deze verdeelsleutel? Is deze enkel gebaseerd op het bevolkingscijfer, op de actuele verhoudingen in verband met het aantal artsen? Houdt men rekening met de verouderingsgraad van de bevolking? Houdt men rekening met regionale verschillen omtrent morbiditeit en mortaliteit?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, de wet tot oprichting van de planningscommissie en betreffende de aanbodsbeheersing werd, na evocatie door de Senaat, eind april goedgekeurd. Daarom kon de datum van 15 mei, datum waarop de commissie een eerste verslag diende uit te brengen, niet worden gerespecteerd. Intussen werd het koninklijk besluit aangaande de samenstelling van de planningscommissie gepubliceerd en alle instellingen die in die commissie vertegenwoordigd zijn, hebben hun vertegenwoordigers aangewezen. Op de eerste vergadering van deze commissie

van 4 juni werd een werkgroep opgericht. Er is een nieuwe vergadering gepland op 18 juni aanstaande. De leden van de commissie hopen tegen die datum hun werkzaamheden te kunnen afronden.

Er is geen sprake van een verdeelsleutel. Volgens de wet moet de commissie een planningscijfer voor België in zijn geheel en een planningscijfer per Gemeenschap bepalen. Hierbij moet rekening worden gehouden met een drietal elementen: de evolutie van de behoeften, de kwaliteit van de zorgenverstreking en de sociaal-demografische evolutie van het beroep.

Deze algemene principes staan reeds in de wet en voor zover ik kennis heb van de werkzaamheden van de planningscommissie hanteert zij die ook effectief als richtsnoeren. Bij het bepalen van de behoeften houdt zij bijvoorbeeld rekening met demografische elementen als levensniveau en mortaliteit. De sociaal-demografische evolutie binnen het beroep van haar kant toont een groot overaanbod van geneesheren, waarvoor zeker ook maatregelen zullen moeten worden uitgewerkt.

Ik vestig er de aandacht op dat de taak van de planningscommissie overigens niet is afgelopen met deze ene oefening en dat zij deze jaarlijks zal herhalen. Dit moet ons de nodige instrumenten opleveren om regelmatig correcties aan ons beleid aan te brengen.

Resumerend kan ik de heer Vandebroeke dus bevestigen dat de planningscommissie in haar opdracht zeker rekening houdt met de planningselementen die hij zelf in zijn vraag heeft vernoemd.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandebroeke voor een repliek.

De heer Vandebroeke (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord en stel hem tegelijk twee bijkomende vragen.

Uit wat in de media verschijnt, meen ik te kunnen opmaken dat de planningscommissie twee denkrichtingen onderzoekt, die, wat de cijfers betreft, uitlopen op een minimaal en een maximaal eindresultaat. Heeft de minister enig idee waaraan wij ons over een kleine week kunnen verwachten?

De tweede vraag stel ik in het bijzonder in mijn hoedanigheid van gemeenschaps senator. De Gemeenschappen, zeker de Vlaamse Gemeenschap, zijn op het ogenblik bezig de opleidingen tot geneesheer te herzien en proberen onder meer de instroom onder controle te krijgen. Wordt daarover overleg gepleegd tussen de planningscommissie en de Gemeenschappen om bijvoorbeeld de instroom van geneeskundestudenten in overeenstemming te brengen met wat de planningscommissie uitwerkt inzake vestigingen, of werken deze totaal los van elkaar?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen idee welk cijfer de planningscommissie uiteindelijk zal vooropstellen. Ik hoor dezelfde geruchten als de heer Vandebroeke, maar verder wens ik mij daar ook niet mee te bemoeien. Nu wij eindelijk een wetenschappelijke commissie hebben met vertegenwoordigers van de federale administratie, de Gemeenschappen, de universiteiten en de betrokken beroepsgroepen om op een zo objectief mogelijke wijze een planningscijfer te bepalen, laat ik deze commissie rustig haar werk doen en wacht het resultaat gewoon af, zonder enige invloed uit te oefenen.

Over de aard en de inhoud van de maatregelen die de Gemeenschappen op het ogenblik aan het nemen zijn om de instroom van geneeskundestudenten onder controle te krijgen, heb ik wel mijn persoonlijke mening, maar als federaal minister heb ik daarover geen oordeel te vellen. Dit behoort volledig tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen. Er bestaat natuurlijk een raakpunt tussen de instroom en vestiging. Ik wijs er echter op dat de Gemeenschappen in de planning betrokken worden via de planningscommissie. Eenmaal er een vestigingscijfer is vastgelegd hebben zij tot taak de instroom zo te organiseren dat dit cijfer ook effectief kan worden gehaald. Doen zij dat niet, dan heeft de federale overheid uiteindelijk nog altijd de wettelijke mogelijkheid om in te grijpen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME DARDENNE AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LES CONCENTRATIONS TROP ÉLEVÉES D'OZONE DANS L'AIR»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DARDENNE AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE TE HOGE OZONCONCENTRATIES IN DE LUCHT»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Dardenne au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «les concentrations trop élevées d'ozone dans l'air».

La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, le problème des concentrations trop élevées d'ozone troposphérique dans l'air est un problème devenu aujourd'hui récurrent et qui devient aigu chaque fois que les conditions météorologiques nous dispensent de fortes chaleurs.

Lors du Conseil des ministres du 23 mai, vous avez annoncé, monsieur le ministre, à la suite d'un an de travaux, une série de mesures visant à réduire ces concentrations, ces mesures devant être soumises au niveau fédéral à un groupe intercabineaux, lequel doit présenter une proposition au Conseil des ministres avant le 14 juin au plus tard.

Le quotidien français *Le Monde* de ce jour fait état d'un rapport de la Société française de Santé publique sur la «pollution d'origine automobile et la santé publique». Ce rapport pointe notamment des polluants comme le monoxyde de carbone, le benzène, le dioxyde de soufre, soit précurseurs de la formation de l'ozone troposphérique, soit irritants des voies respiratoires. La vague de chaleur que nous connaissons rend le problème urgent, les niveaux d'information pour la population ayant déjà été dépassés l'une ou l'autre fois.

Nous sommes le 13 juin. La proposition intercabineaux a-t-elle été faite et si oui, peut-on en connaître le contenu?

Les mesures effectuées en matière de qualité de l'air mesurent-elles spécifiquement le benzène?

Par ailleurs, où en est le processus de ratification du protocole COV de Genève de 1991 et du protocole NO_x de Sofia de 1988? Avons-nous déjà des mesures qui vont dans le sens souhaité par ces protocoles, ou qui remplissent déjà les conditions qu'ils assignent aux États signataires? Pourquoi la Belgique n'a-t-elle pas encore ratifié la Convention 136 de l'Organisation internationale du travail sur le benzène, convention qui date déjà de 1971?

M. le Président. — La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le Président, permettez-moi de dire à Mme Dardenne qu'elle est trop rapide, car c'est seulement demain que mon collègue M. Peeters et moi-même proposerons un plan au Conseil des ministres, plan qui comporte quatorze mesures en vue de combattre le phénomène abordé. Après l'éventuelle décision du Gouvernement, vous pourrez, madame Dardenne, obtenir tous les détails sur cette question.

Notre proposition a été préparée au sein d'un groupe de travail intercabineaux où étaient représentés tous les départements qui exercent des compétences en la matière, et ils sont nombreux, car ce problème est structurel et très vaste. Notre proposition touche, par exemple, à la promotion des transports publics mais également à la recherche scientifique en ce qui concerne les modèles de prédiction, les mesures de limitation des émanations d'essence, les mesures de réduction de la tension de vapeur de l'essence, etc. Le sujet ne se limite donc pas aux chemins de fer, même si ce dernier aspect trouve davantage d'écho dans la presse. Nous proposons des mesures structurelles qui auront un effet à plus long terme.

La pollution atmosphérique relève de la compétence des Régions. Néanmoins, plusieurs points de notre proposition ont trait à ce problème spécifique. Par exemple, il me semble normal que la proposition mentionne le plan national de réduction du CO₂. Il faut également envisager dans ce plan les éléments relatifs à la pollution par l'ozone. Un programme auto-oil a été élaboré. Il a également été prévu d'accélérer la procédure de ratification de quelques protocoles, notamment celui de Genève de 1991. La ratification du protocole relatif au benzène est de la responsabilité de ma collègue de l'Emploi et du Travail.

Par ailleurs, en 1991 si je ne me trompe, après la tenue d'une conférence interministérielle sur la Santé publique, les Régions n'ont pas souhaité ratifier le protocole NO_x de Sofia de 1988. Entre-temps, en collaboration avec les Régions, un autre protocole est en préparation et nous espérons arriver le plus tôt possible à un résultat en ce domaine.

M. le Président. — La parole est à Mme Dardenne pour une réplique.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, la date du 14 juin ayant été avancée, j'espère que le ministre réagirait rapidement vu l'urgence du problème.

Monsieur le ministre, je vous ai posé une question concernant plus spécifiquement le benzène parce que c'est un des précurseurs des problèmes liés à l'ozone et que les conventions OIT traitent essentiellement de la santé et de la sécurité en milieu du travail alors que ce problème concerne l'ensemble de la population.

Je pense toutefois que vous apportez certains éléments de réponse lorsque vous parlez de contrôler les émanations des vapeurs d'essence.

Cela dit, vu la vitesse à laquelle nous avançons pour appliquer le plan de réduction du CO₂, on peut s'interroger sur son efficacité d'autant plus qu'il n'est pas encore question d'instaurer la taxe CO₂ énergie qui est une des conditions *sine qua non* pour arriver à un résultat.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN
AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN
PENSIOENEN OVER «DE MAATREGELN TEGEN DE
HOGE OZONCONCENTRATIE»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE
DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LES
MESURES CONTRE LA CONCENTRATION ÉLEVÉE
D'OZONE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de maatregelen tegen de hoge ozonconcentratie».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, wij vernemen dat de minister om de ozonconcentraties te verminderen aan de NMBS zou voorstellen de treintarieven te verlagen tijdens de vakantiemaanden, wat zou worden gecompenseerd door een staatsbijdrage.

Ik heb geen enkel probleem met het stimuleren van het openbaar vervoer, maar de gevraagde miljoenen voor de NMBS lijken te veel op een geschenk zonder effectief nut, vooral omdat de bedrijven die reizigers naar de stations brengen niet mee worden ingeschakeld en dus geen aanspraak kunnen maken op subsidies.

Overweegt de minister om ook de taxibedrijven, de openbare en privé-busmaatschappijen en de trammaatschappijen verlaagde tarieven voor te stellen en hen daarvoor eveneens met een staatsbijdrage schadeloos te stellen?

In de studie van het Instituut voor arbeids- en milieugezondheidskunde van de Universiteit van München wordt aangetoond dat 55 pct. van de kantoorbedienden een verminderde longfunctie hebben als gevolg van hoge ozonconcentraties. Deze ozonconcentraties worden veroorzaakt door verouderde fotokopieermachines, laserprinters, luchtfilters en ultraviolette lampen. Overweegt de minister om de bedrijven die nieuwe fotokopieermachines, laserprinters, luchtfilters en milieuvriendelijke lampen verkopen, eveneens een staatsbijdrage te geven om hen toe te laten de oude toestellen terug te nemen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, met dit dossier is iets bijzonder merkwaardigs aan de gang. Gedurende jaren hoor en lees ik dat het ozonprobleem een gevaarlijk en structureel probleem is en dat de overheid in gebreke blijft.

Ik heb thans een voorstel gedaan waarvan ik hoop dat de Ministerraad het morgen zal aanvaarden. Tegelijkertijd lees ik dat dit probleem misschien niet zo erg is en dat het vooral internationaal moet worden aangepakt. Nochtans werd ons enkele maanden geleden gezegd dat wij ons niet mogen verschuilen achter Europa. Nu zegt men dat het geen zin heeft maatregelen te nemen wanneer er op Europees vlak niets gebeurt.

De heer Verreycken heeft ervoor gekozen de problematiek te ridiculiseren.

Het is duidelijk dat wij te maken hebben met een internationaal probleem, dat op Europees vlak moet worden aangepakt. Minister Peeters en ikzelf hebben dit probleem reeds tot tweemaal toe op de agenda geplaatst, respectievelijk in de Europese Ministerraad voor het Milieu en in die van Volksgezondheid. Wij blijven erop aandringen dat dit punt op Europees vlak grondig wordt besproken. Een ozonconcentratie op 700 kilometer van onze grens belangt immers ook ons aan. Ik ben mij ervan bewust dat de maatregelen die wij voorstellen slechts een invloed hebben op 10 pct. van de totale vervuiling. Men kan echter pas met recht en reden op de Europese tafel kloppen indien men ten minste zelf de handen uit de mouwen steekt. Het is niet onbelangrijk dat de publieke opinie wordt gesensibiliseerd omdat er een gedragswijziging moet worden teweeggebracht. Dit is immers nog maar het topje van de ijsberg. Indien wij de globale mobiliteitsproblematiek willen aanpakken, is het nuttig dat er nu reeds maatregelen worden getroffen, die ongetwijfeld zinvol zijn, maar waarvan het belang niet mag worden overschat wegens de internationale dimensie van het probleem. Men mag de mensen evenmin wijsmaken dat er in juli en augustus op dit vlak geen problemen meer zullen zijn, want een groot deel van de maatregelen zal pas binnen een aanzienlijk aantal jaren resultaten opleveren.

Het voorstel rond het treinverkeer is slechts één van de veertien voorstellen die wij doen. Er zijn er andere die even belangrijk zijn. Het verwondert mij dat de heer Verreycken mij vraagt om maatregelen te nemen voor De Lijn, terwijl De Lijn valt onder de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest. Mocht ik instructies geven aan De Lijn dan zou de heer Verreycken de eerste zijn om te protesteren. Voor zijn eerste vraag moet hij zich dus wenden tot de Vlaamse minister.

Als de overheid de NMBS om bepaalde redenen een maatregel oplegt die een effect heeft op het reizigersaantal, dan lijkt compensatie mij evident, zeker als deze maatregel extra inspanningen van de NMBS zal vergen om een stijgend aantal reizigers te verwerken.

Ook voor deze vraag moet de heer Verreycken zich richten tot de regionale overheid en ook tot mijn collega van Arbeid en Tewerkstelling.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoorden op mijn vraag die misschien wel ironisch was opgevat, maar zeker niet de bedoeling had het probleem te ridiculiseren. Ik stelde mijn vraag omdat ik twijfel

aan het feit dat de NMBS verlies zou lijden ingeval van een stijging van het reizigersaantal. Wanneer de NMBS haar werking optimaliseert en haar rijkstijden beter benut dan zal zij mijns inziens geen verlies lijden.

Vervolgens meen ik dat de ozonfobie niet enkel te wijten is aan het autogebruik maar dat er andere elementen meespelen. Het verheugt mij dan ook dat de minister op Europees niveau enkele problemen wil aankaarten. Ik wacht dan ook oprecht de resultaten van zijn maatregelen af. Wij mogen echter gelden die de NMBS nodig heeft niet verpakken als maatregelen tegen de ozonconcentratie. Als de NMBS geld nodig heeft dan moet men haar geld geven, maar dan mag men de ozonconcentratie niet als alibi gebruiken.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA RÉOLUTION DU PARLEMENT FLAMAND À PROPOS DU SPLITSING DU VOTE BELGE AU CONSEIL EUROPÉEN»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE RESOLUTIE VAN HET VLAAMSE PARLEMENT IN VERBAND MET DE SPLITSING VAN DE BELGISCHE STEMMEN IN DE EUROPESE RAAD»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «la résolution du Parlement flamand à propos du splitsing du vote belge au Conseil européen».

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, le ministre a été informé de la résolution adoptée par le Parlement flamand la semaine dernière recommandant le splitsing du vote pondéré de la Belgique en cas de différences d'appréciation sur les politiques relevant des compétences régionales.

Sachant que la pondération pour notre pays est généralement de l'ordre de cinq points, j'aimerais connaître l'avis du ministre sur cette résolution.

Par ailleurs, a-t-il déjà estimé la pondération qui pourrait être choisie? Quelle serait la place qui lui serait réservée lors des votes à Bruxelles?

M. le Président. — La parole est à M. Colla, ministre, qui répond en lieu et place de son collègue des Affaires étrangères.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le Président, par le biais de la presse, mon collègue des Affaires étrangères a en effet appris l'adoption, par le Parlement flamand, d'une résolution à propos du vote belge au Conseil des ministres de l'Union européenne.

Le ministre des Affaires étrangères fait remarquer à l'honorable membre qu'une résolution du Parlement flamand ne s'adresse qu'au Gouvernement flamand. Il appartient donc à ce dernier d'estimer cette résolution et d'apprécier la réaction qu'il convient d'y réserver.

Jusqu'à ce jour, mon collègue n'a reçu aucune information ni aucune demande officielle à ce sujet de la part du Gouvernement flamand.

Si une telle information devait lui parvenir, je pense que le ministre adopterait l'attitude qui s'impose.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour une réplique.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, le ministre a répondu avec toute la prudence diplomatique qui s'impose.

Je conseille à M. Colla de suggérer à M. Derycke de ne pas trop attendre pour s'intéresser à cette question qui, à mon avis, se posera très prochainement.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. HATRY AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA PUBLICATION AU *MONITEUR BELGE* DES COMMUNICATIONS QUE LES SOCIÉTÉS COMMERCIALES SONT OBLIGÉES DE PORTER À LA CONNAISSANCE DU PUBLIC»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HATRY AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE BEKENDMAKING IN HET *BELGISCH STAATSBLAD* VAN DE MEDEDELINGEN DIE DE HANDELSVENNOOTSCHAPPEN TER KENNIS VAN HET PUBLIEK MOETEN BRENGEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hatry au ministre de la Justice sur «la publication au *Moniteur belge* des communications que les sociétés commerciales sont obligées de porter à la connaissance du public».

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, depuis le 1er mai 1996, et même le 1er avril, le *Moniteur belge* incorpore, dans le journal officiel lui-même, les communications que les sociétés commerciales sont obligées de porter à la connaissance du public. Or, antérieurement, ces informations figuraient dans une publication qualifiée d'«Annexes» du *Moniteur belge*.

Le résultat de ces changements conduit à des publications d'un volume beaucoup plus important. On peut s'interroger sur le bien-fondé de cette initiative.

En effet, il en résulte que: l'immense majorité des lecteurs, qui ne sont pas intéressés par ces publications, reçoivent des centaines de pages sans le moindre intérêt pour eux; un gaspillage de ressources rares — le bois, dont est fait le papier —; une dépense totalement inutile en matière de transport pour La Poste ou pour un courrier exprès spécialisé qui doit déposer ces documents au domicile des abonnés; des frais de stockage totalement inutiles en raison du volume atteint.

Le ministre n'estime-t-il pas qu'il convient de revenir à la formule antérieure, à savoir celle d'«Annexes» qui ne sont transmises qu'à ceux qui formulent le souhait d'y être abonnés? Il en résulterait beaucoup d'avantages et d'économies.

M. le Président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le Président, j'ai l'honneur de confirmer à M. Hatry qu'en vertu de l'article 73 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales, les convocations relatives aux assemblées générales doivent être publiées au *Moniteur belge* au moins huit jours avant la date à laquelle elles se tiennent.

Contrairement à ce qu'a déclaré M. Hatry, aucun changement n'est intervenu en la matière depuis le 1er avril ou le 1er mai. Ce type d'insertion a toujours fait l'objet d'une publication au *Moniteur belge* et non à ses annexes. Par conséquent, aucun changement n'a eu lieu mais M. Hatry vient de me donner une très bonne idée!

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mijnheer de minister, ik wil van uw gewaardeerde aanwezigheid in de Senaat gebruik maken om u te ondervragen over de achterstand van uw departement in het beantwoorden van de schriftelijke vragen. Van de 147 aan uw departement gestelde vragen zijn er tot op vandaag maar liefst 71 onbeantwoord gebleven. Dit is bijna de helft. Het stellen van schriftelijke vragen is

voor het Parlement een belangrijk instrument om informatie te vergaren. Door de vragen niet te beantwoorden, pleegt u dus enigszins obstructie.

Graag hoor ik van u een verklaring voor die achterstand. Ik vraag u ook of het uw bedoeling is dit probleem op korte termijn te verhelpen.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, de problemen die u signaleert, zijn mij uiteraard bekend. Het zoeken naar oplossingen hiervoor is een permanente zorg in mijn departement. Het gaat immers de hele organisatie van het departement aan.

Ik stel echter vast dat er zeer veel vragen worden gesteld aan de minister van Justitie. Men kan misschien zelfs spreken van «overbevraging». Ik verneem dat ik bijna de helft van de vragen heb beantwoord. Met die 71 antwoorden sta ik op kop: ik beantwoordde reeds meer vragen dan mijn collega's in de Regering. Dit is natuurlijk geen argument om het niet-beantwoorden van de overige vragen te rechtvaardigen.

Ik deel u mede dat ik op mijn departement iemand speciaal heb belast met de opvolging van het probleem. Ik verzoek de Senaat echter de schriftelijke vragen systematisch en op een correcte wijze te filteren. Sommige vragen hebben immers betrekking op louter statistische gegevens of op louter individuele gevallen. Ik zal mij veroorloven daar in het vervolg strikter op te reageren. Indien hierover discussie ontstaat tussen mijn departement en de Senaat, kan dit het voorwerp uitmaken van een verder overleg.

De Voorzitter. — Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Er kan inderdaad een grotere selectiviteit in de vragen worden nagestreefd. Ik kan u mededelen dat gisteren een vergadering plaats had met de ambtenaren van de verschillende departementen om te trachten in deze zaak een *modus vivendi* te vinden.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «L'INTERVENTION DU FONDS DES CALAMITÉS SUITE AUX DÉGÂTS IMPORTANTS OCCASIONNÉS PAR L'ORAGE DU 8 JUIN 1996 EN HESBAYE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE TEGEMOETKOMING VAN HET RAMPENFONDS NA DE SCHADE DIE DE STORM VAN 8 JUNI 1996 IN HASPENGOUW HEEFT VERORZAAKT»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mouton au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'intervention du Fonds des calamités suite aux dégâts importants occasionnés par l'orage du 8 juin 1996 en Hesbaye».

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton (PS). — Monsieur le Président, samedi dernier 8 juin, en début de soirée, un orage d'une rare violence s'est abattu sur la Hesbaye, provoquant des dégâts importants, notamment dans les communes de Berloz, Braives, Burdinne, Crisnée, Donceel, Geer, Hannut, Héron, Oreye, Remicourt et Waremme. C'est ainsi que des torrents de boue ont causé un préjudice sérieux à de nombreuses habitations et exploitations agricoles.

À vrai dire, des intempéries d'une telle intensité n'avaient plus été observées en Hesbaye depuis 1957.

D'après les premières constatations, les dégâts matériels sont considérables et leur évaluation, que les bourgmestres s'empressent de recueillir, portera sans doute sur des montants particulièrement élevés.

Considérant que nous avons affaire, dans le cas présent, à une calamité naturelle dont le caractère est, par définition, imprévisible et où la responsabilité des personnes sinistrées n'est nullement engagée, je souhaiterais vivement, monsieur le secrétaire d'État,

que vous soumettiez ce dossier à un prochain Conseil des ministres, en envisageant favorablement l'intervention du Fonds des calamités.

M. le Président. — La parole est à M. Peeters, secrétaire d'État.

M. Peeters, secrétaire d'État à la Sécurité, adjoint au ministre de l'Intérieur, et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, adjoint au ministre de la Santé publique. — Monsieur le Président, j'ai l'honneur de faire savoir à M. Mouton que les violents orages ainsi que les pluies abondantes qui les ont accompagnés au cours du week-end dernier ont retenu toute mon attention. J'ai conscience que les dégâts provoqués par ces événements ont été très importants en province de Liège, mais aussi dans les provinces d'Anvers et de Limbourg.

Aussi ai-je contacté les gouverneurs de ces provinces pour savoir si certaines communes avaient déjà introduit un dossier visant à la reconnaissance de ces intempéries comme calamité publique. À ce stade, aucun dossier n'a encore été soumis officiellement par les communes concernées à leur gouverneur.

Dès que je serai en possession de tels dossiers, je demanderai à mes services ainsi qu'au service météorologique de vérifier si les conditions de reconnaissance contenues dans la loi de 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des calamités naturelles sont réunies, de même que les conditions complémentaires fixées en Conseil des ministres en 1986 et 1987.

En effet, l'intervention du Fonds des calamités n'est envisagée qu'à certaines conditions.

Premièrement, le montant total des dégâts doit s'élever à au moins 50 millions de francs.

Deuxièmement, le préjudice moyen par dossier familial des sinistrés doit s'élever à 225 000 francs.

Troisièmement, l'événement doit consister en un phénomène naturel de caractère, ou d'intensité, exceptionnel qui ne se produit qu'une fois tous les 20 ans.

Quatrièmement, l'événement doit avoir un caractère exceptionnel à l'échelon national.

D'après les premiers renseignements communiqués par les services météorologiques, ces conditions ne seraient pas remplies. Cependant, dès que nous serons en possession des dossiers officiels des provinces, une demande officielle d'examen sera adressée à l'administration.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

WETSONTWERP BETREFFENDE HET WELZIJN VAN DE WERKNEMERS BIJ DE UITVOERING VAN HUN WERK

Terugverwijzing naar de commissie

PROJET DE LOI CONCERNANT LE BIEN-ÊTRE DES TRAVAILLEURS LORS DE L'EXÉCUTION DE LEUR TRAVAIL

Renvoi en commission

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten nu overgaan tot de stemming over de aangehouden amendementen van het wetsontwerp betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements réservés du projet de loi concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, op onze banken ligt het amendement van de heer Verreycken. Het is een uitgebreid pakket gebaseerd op een advies van de diensten van de Senaat bij de tekst van dit ontwerp.

Ik ben tevreden dat het indienen van dit amendement ons de gelegenheid biedt dit advies te bespreken. Ik vraag mij echter af of dit in plenaire vergadering mogelijk is.

De nota van de diensten werd in de commissie niet besproken. Ik stel derhalve voor het wetsontwerp terug te verwijzen naar de commissie. Uit de bespreking van vanochtend is gebleken dat ook de meerderheid dit voorstel genegen is en dat de minister akkoord gaat met een aantal van de voorgestelde wijzigingen.

De Voorzitter. — Is de Senaat het ermee eens het ontwerp terug naar de commissie te verwijzen?

Le Sénat est-il d'accord pour renvoyer ce projet en commission? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, in de week van 17 juni zullen er geen plenaire vergaderingen plaatsvinden.

Le Sénat ne se réunira pas en séance plénière au cours de la semaine du 17 juin.

Ik neem aan dat u bereid bent het aan uw Voorzitter over te laten de datum en de agenda van de eerstkomende vergadering vast te leggen.

Je présume que le Sénat laissera à son Président le soin de fixer la date et l'ordre du jour de la prochaine séance. (*Assentiment.*)

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. MAHOUX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «L'IMPÔT SUR LA FORTUNE»

Vote sur la motion pure et simple

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER MAHOUX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE VERMOGENSBELASTING»

Stemming over de gewone motie

M. le Président. — Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Mahoux au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, développée en séance plénière le 6 juin 1996.

Dames en heren, tot besluit van de op 6 juni 1996 in plenaire vergadering gestelde vraag om uitleg van de heer Mahoux aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel werden twee moties ingediend.

L'une, pure et simple, par MM. Lallemand et Erdman et Mme Willame, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Mahoux et la réponse du ministre des Finances,

Passe à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Mahoux en het antwoord van de minister van Financiën,

Gaat over tot de orde van de dag.»

L'autre, par M. Jonckheer, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Mahoux et la réponse du ministre des Finances,

Considérant la nécessité de réduire fortement la dette publique et les charges d'intérêt y afférentes,

Considérant la nécessité de moyens budgétaires supplémentaires pour mener une politique volontariste de réduction et de redistribution du temps de travail permettant de créer davantage d'emploi,

Invite le Gouvernement à répartir équitablement les efforts à fournir par la population pour respecter la norme du solde budgétaire de 3 p.c. en 1997 et, en particulier, à rééquilibrer la structure des prélèvements, actuellement plus favorable aux revenus du capital par rapport aux revenus du travail, y compris par un impôt sur le patrimoine.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Mahoux en het antwoord van de minister van Financiën,

Overwegende dat het noodzakelijk is de staatsschuld en de daaraan verbonden rentelast drastisch te verminderen,

Overwegende dat het noodzakelijk is nieuwe begrotingsmiddelen te vinden om een volutaristisch beleid van vermindering en herverdeling van de arbeidstijd te kunnen voeren om meer werkgelegenheid te scheppen,

Nodigt de Regering uit de inspanning rechtvaardig te spreiden die door de bevolking moet worden geleverd om de norm van 3 pct. van het begrotingssaldo in 1997 te halen en, onder meer door een vermogensbelasting, de structuur van de heffingen opnieuw in evenwicht te brengen, een structuur die momenteel gunstiger is voor het inkomen uit kapitaal dan voor het inkomen uit arbeid.»

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le Président, je demande le vote nominatif.

M. le Président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de quatre membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

35 votent oui.

35 stemmen ja.

24 votent non.

24 stemmen neen.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Desmedt, Destexhe, Devolder, Goovaerts, Goris, Hatry, Jonckheer, Loones, Mmes Mayence-Goossens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

Mme Leduc et M. Verhofstadt.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

De heer Verhofstadt (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met mevrouw Merchiers.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Staes.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VERGOTE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE MENSONWAARDIGE BEHANDELING, ONNODIGE OPSLUITING IN VEILIGHEIDSCELLEN EN RESPECTLOZE ONDERVRAGINGSTECHNIEKEN VAN VERDACHTEN TIJDENS HUN VOORARREST IN BELGISCHE GEVANGENISSEN»

Stemming over de gewone motie

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VERGOTE AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LES TRAITEMENTS INHUMAINS, L'ENFERMEMENT INUTILE DANS DES CELLULES DE SÉCURITÉ ET LES TECHNIQUES D'INTERROGATOIRE IRRESPECTUEUSES AU COURS DE LA DÉTENTION PRÉVENTIVE DES INCULPÉS DANS LES PRISONS BELGES»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de op 6 juni in plenaire vergadering gestelde vraag om uitleg van de heer Vergote aan de minister van Justitie over «de mensonwaardige behandeling, onnodige opsluiting in veiligheidscellen en respectloze ondervragingstechnieken van verdachten tijdens hun voorarrest in Belgische gevangenissen» werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Vergote au ministre de la Justice sur «les traitements inhumains, l'enfermement inutile dans les cellules de sécurité et les techniques d'interrogatoire irrespectueuses au cours de la détention préventive des inculpés dans les prisons belges», développée le 6 juin en séance plénière.

De ene, de gewone motie, door de heer D'Hooghe, luidt :

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Vergote en het antwoord van de minister van Justitie,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Vergote et la réponse du ministre de la Justice,

Passe à l'ordre du jour.»

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

De andere, door de heren Coveliers, Desmedt, mevrouw Milquet, de heren Anciaux, Boutmans en Devolder, luidt :

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Vergote en het antwoord van de minister van Justitie,

Stelt vast dat er mogelijkerwijze in de gerechtelijke onderzoeken in België praktijken worden toegepast die niet stroken met de rechten van de mens, noch met de normen vastgelegd in door België ondertekende verdragen,

Verzoekt de minister een onderzoek in te stellen naar de omvang en verspreiding van deze praktijken,

Verzoekt de minister om de opsporingsambtenaren, magistraten en penitentiaire ambtenaren te wijzen op het respect van het individu waarop een gedetineerde recht heeft,

Vraagt de minister jaarlijks een rapport aan de Senaat te bezorgen omtrent de toestand in de Belgische gevangenissen, de eventuele klachten over mishandelingen en het daaraan gegeven gevolg.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Vergote et la réponse du ministre de la Justice,

Constate que lors des enquêtes judiciaires en Belgique on applique peut-être des pratiques contraires aux droits de l'homme et aux normes établies dans les traités signés par la Belgique,

Demande au ministre d'ouvrir une enquête sur l'ampleur et la diffusion de ces pratiques,

Demande au ministre d'attirer l'attention des officiers de la police judiciaire, des magistrats et des agents pénitentiaires sur le respect individuel auquel le détenu a droit,

Demande au ministre de communiquer chaque année un rapport au Sénat concernant la situation dans les prisons belges, les plaintes éventuelles sur de mauvais traitements et la suite y réservée.»

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de heer Vergote heeft naar aanleiding van een eerder individuele zaak de problematiek van de behandeling van verdachten in dit land nogmaals duidelijk naar voren gebracht. Tijdens de interessante discussie die daarop volgde, hebben leden van zo wat alle fracties het woord genomen. Tot slot van deze discussie werd een motie ingediend die door leden van die verschillende fracties werd ondertekend. Pas *in ultimo* werd er ook een gewone motie ingediend.

De manier waarop een gemeenschap omgaat met individuen die er van worden verdacht de normen te overtreden, is een maatstaf voor de beschavingsgraad van deze gemeenschap. Deze wijze woorden werden gesproken door Winston Churchill. Er kan uiteraard niet voor honderd procent worden belet dat in het volledige kader van opsporingsambtenaren, magistraten en penitentiaire ambtenaren er één is, die zich bij de behandeling van verdachten schuldig maakt aan procedures die niet conform zijn met verdragen die België heeft gesloten. Ik denk hierbij aan ondervragingstechnieken die verboden zijn met toepassing van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en voor de bescherming van de fundamentele vrijheden en aan de verdragen op het verbod van folteren.

Terloops verwijs ik naar het voor België niet zo gunstige verslag ter zake van de commissie. Met de gewraakte methoden wordt getracht van de verdachte bekentenissen af te dwingen zelfs over zaken die hij niet kan bekennen omdat ze geen plaats hebben gevonden of eenvoudigweg onjuist zijn.

De tekst van de gemotiveerde motie is zeer voorzichtig en bepaalt enkel dat de Senaat vaststelt dat er mogelijkerwijze bij de gerechtelijke onderzoeken in België praktijken worden toegepast die niet stroken met de rechten van de mens. Aan de minister wordt gevraagd een onderzoek in te stellen naar de spreiding van deze praktijken. Dit past volledig in zijn opdracht. Verder vragen wij dat alle opsporingsambtenaren, magistraten en penitentiaire ambtenaren nogmaals zouden worden aangemaand tot respect voor de gedetineerden, de verdachten en ook van de veroordeelden. Tenslotte vragen wij aan de minister om jaarlijks verslag uit te brengen bij de Senaat over de toestand in de Belgische gevangenissen, met vermelding van de klachten over mishandeling en van het gevolg dat daaraan eventueel werd gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, ik zie niet in op grond van welke argumenten iemand zich tegen deze vragen zou kunnen verzetten. Deze motie spreekt geenszins het wantrouwen tegen de minister uit; ze houdt alleen de veronderstelling in dat volgens sommige aanwijzingen hier en daar wantoestanden bestaan en dringt aan op het opstellen van een rapport en het richten van een aanmaning tot alle betrokken ambtenaren. Aangezien de gemotiveerde motie door nagenoeg alle fracties werd ondertekend en van alle senatoren mag worden aangenomen dat zij de rechten van de mens als algemeen geldende en dus voor eenieder toepasbare rechten beschouwen, zal ze wellicht unaniem worden goedgekeurd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe voor een stemverklaring.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de CVP-fractie zal de gewone motie goedkeuren. Dat neemt niet weg dat de bezorgdheid over het eventueel bestaan van bepaalde onaanvaardbare praktijken bij de vrijheidsberoving of tijdens de ondervraging, waaraan de gemotiveerde motie uiting geeft, door de CVP wordt gedeeld. Onze fractie is echter van oordeel dat het debat hierover pas begonnen is en dat het nog niet kan worden afgesloten. De materie is nog verre van uitgeput en de CVP stelt overeenkomstig de nieuwe werkmethode van de Senaat voor daarover een meer uitgebreid debat in de commissie te organiseren dat eventueel wordt afgesloten met een inhoudelijke stellingname.

M. le Président. — La parole est à Mme Willame pour une explication de vote.

Mme Willame-Boonen (PSC). — Monsieur le Président, le Sénat étant notamment une chambre de réflexion, nous pourrions revenir sur le sujet, qui est grave, difficile et important.

Quoi qu'il en soit, le fait que le groupe PSC, dans sa grande majorité, s'exprimera dans un instant en faveur de la motion pure et simple ne signifie pas que le problème est classé à notre estime et que nous ne reviendrons pas rapidement sur la question. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le Président, j'ai écouté la déclaration de M. Vandenberghe. Il est clair que la commission de la Justice ne peut ignorer les points soulevés. Je signale qu'elle a commencé à prendre des décisions précises en la matière et que nous reviendrons sur le sujet lors d'un prochain débat en commission de la Justice.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaringen.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, omwille van ongeveer een gelijklopende argumentatie als deze van collega Vandenberghe zullen wij de gemotiveerde motie goedkeuren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de woorden van de heer Vandenberghe zijn op zichzelf behartenswaardig en worden trouwens bijgetreden door de voorzitter van de

commissie voor de Justitie. Ik vind echter niet dat het één het ander uitsluit. Ik zie niet in waarom we zouden weigeren ons vandaag over de gemotiveerde motie uit te spreken. Ze belet zeker niet om later het debat uitvoeriger te voeren en we prejudiciëren er het ook niet door. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, j'ai cosigné cette motion avec d'autres collègues car la demande d'explications de M. Vergote se rapporte à des faits extrêmement graves, contestés par le ministre, mais sur lesquels il semble indispensable de mener une enquête sérieuse.

La motion demande simplement que cette enquête soit réalisée et je ne puis comprendre le point de vue de la majorité lorsqu'elle déclare que la commission de la Justice du Sénat «va se pencher» sur ce problème.

En réalité, telle que présentée, la motion permet d'ouvrir le dossier et invite le ministre à fournir les éléments nécessaires pour que la commission de la Justice puisse examiner la situation.

J'estime donc que la motion pure et simple est une dérobade face un problème sérieux, qui mériterait un examen de la part du ministre de la Justice.

Je constate que, confronté à des accusations très graves sur des comportements qui auraient eu lieu à Courtrai, le ministre de la Justice refuse d'ouvrir une enquête. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, wij zitten in de oppositie en dus in het kamp van degenen die tegen de gewone motie zullen stemmen. Ik kan enkel vaststellen dat in een Senaat, waar een Regering niet kan vallen, men erin slaagt om over een tekst waar iedereen, ook de minister, het volmondig over eens is, totaal tegengestelde stemhoudingen aan te nemen. Dit is waarschijnlijk slechts mogelijk in een reflectiekamer zoals de Belgische Senaat. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

61 leden zijn aanwezig.

61 membres sont présents.

34 stemmen ja.

34 votent oui.

25 stemmen neen.

25 votent non.

2 onthouden zich.

2 s'abstiennent.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Desmedt, Destexhe, Devolder, Goovaerts, Goris, Hatry, Jonckheer, Loones, Mmes Mayence-Goossens, Milquet, Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

Mme Leduc et M. Verhofstadt.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

WETSONTWERP — PROJET DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De Regering heeft ingediend een wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, met de bijlagen I, II, III, IV en V, en met de gemeenschappelijke verklaring, opgemaakt te Donostia - San Sebastian op 26 mei 1989.

Le Gouvernement a déposé un projet de loi portant assentiment à la Convention relative à l'adhésion du royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à

l'adhésion de la République hellénique, aux annexes I, II, III, IV et V, et à la déclaration commune, faites à Donostia - San Sebastian le 26 mai 1989.

Dit wetsontwerp zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Il est renvoyé à la commission des Affaires étrangères.

PROPOSITIONS DE LOI — WETSVOORSTELLEN

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

1° Par Mme Bribosia-Picard abrogeant les articles 70bis et 95, alinéa 1er, 5°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques et complétant le Code d'instruction criminelle par des dispositions relatives au décryptage des messages;

De volgende wetsvoorstellen werden ingediend:

1° Door mevrouw Bribosia-Picard tot opheffing van de artikelen 70bis en 95, eerste lid, 5°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en tot aanvulling van het Wetboek van strafvordering met bepalingen betreffende de decryptie van berichten;

2° Par MM. Boutmans et Jonckheer organisant le Comité supérieur de contrôle;

2° Door de heren Boutmans en Jonckheer tot organisatie van het Hoog Comité van toezicht;

3° Par M. Mouton modifiant les limites entre les communes de Braives et de Villers-le-Bouillet.

3° Door de heer Mouton tot wijziging van de gemeentegrenzen tussen Braives en Villers-le-Bouillet.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze wetsvoorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

VRAGEN OM UITLEG — DEMANDES D'EXPLICATIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

1. Van mevrouw Nelis-Van Liedekerke aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de invoering van de Euro en de gevolgen voor de ondernemerswereld»;

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes:

1. De Mme Nelis-Van Liedekerke au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «l'introduction de l'Euro et les conséquences pour le monde des affaires»;

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques (réunion publique).

2. Van de heer Hatry aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de weigering van de Regering om de bijzondere heffing op roerende inkomsten ingevoerd door artikel 42 van de wet van 28 december 1983 af te schaffen»;

2. De M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «le refus du Gouvernement d'abroger la cotisation spéciale sur revenus mobiliers créée par l'article 42 de la loi du 28 décembre 1983»;

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques (réunion publique).

3. Van mevrouw Lizin aan de Eerste minister over «de toepassing van artikel 8*b* van het Verdrag van Maastricht»;

3. De Mme Lizin au Premier ministre sur «l'application de l'article 8*b* du Traité de Maastricht»;

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives (réunion publique).

4. Van mevrouw Lizin aan de minister van Justitie over «het onderzoek naar de verdwijning van Julie en Mélissa»;

4. De Mme Lizin au ministre de la Justice sur «l'enquête sur la disparition de Julie et Mélissa»;

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie (openbare vergadering).

Renvoi à la commission de la Justice (réunion publique).

5. Van mevrouw Milquet aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het ouderschapsverlof».

5. De Mme Milquet au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le congé parental».

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission des Affaires sociales (réunion publique).

Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 16 h 45 m.)

(La séance est levée à 16 h 45 m.)

ANNEXE — BIJLAGE

Prise en considération — Inoverwegingneming

Liste des propositions de loi prises en considération:

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

A. Propositions de loi:

Abrogeant les articles 70*bis* et 95, alinéa 1er, 5°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques (de M. Hatry);

A. Wetsvoorstellen:

Tot opheffing van de artikelen 70*bis* en 95, eerste lid, 5°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (van de heer Hatry);

— Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Modifiant le régime des prestations familiales en faveur des travailleurs indépendants (de M. Bock et consorts).

Tot wijziging van de gezinsbijslagregeling voor zelfstandigen (van de heer Bock c.s.).

— Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

B. Proposition de résolution:

Relative à la détention irrégulière de citoyens koweïtiens et non koweïtiens en Irak (de Mme Nelis-Van Liedekerke et consorts).

B. Voorstel van resolutie:

Met betrekking tot de onrechtmatige gevangenschap van Koeweitse en niet-Koeweitse burgers in Irak (van mevrouw Nelis-Van Liedekerke c.s.).

— Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.